

Gyöngyös Város Önkormányzata
3200 Gyöngyös Fő tér 13.

Gazdasági Program

2015-2019

Készítette:

2015

Tartalom

Tartalom	2
1 Bevezetés	4
2 A város rövid történeti áttekintése	6
3 A város fejlődését meghatározó társadalmi-gazdasági- környezeti szempontok, lehetőségek összefoglalása	8
3.1. Demográfia	8
3.2. Közszolgáltatási intézmények helyzete, kihasználtsága	14
3.2.1. Bölcsődei ellátás	14
3.2.2. Óvodai nevelés	15
3.2.3. Oktatás	16
3.2.4. Egészségügyi ellátás	20
3.2.5. Szociális ellátás	23
3.3. Kultúra (könyvtári ellátás, közművelődési tevékenység)	24
3.4. Gazdaság helyzete, energiahatékonyság	25
3.4.1. Vállalkozások gazdasági helyzete	26
3.4.2. Üzleti infrastruktúra helyzete	30
3.4.3. Turizmus	32
3.5. Közterületi, városképi fejlesztések	38
3.5.1. Városkép	38
3.5.2. Parkolás	39
3.5.3. Utak, kerékpárutak	39
3.5.4. Helyi, helyközi közösségi közlekedés	41
3.5.5. Játsszóterek, parkosítás	41
3.5.6. Ivóvíz-ellátás és – szennyvízkezelés	42
3.5.7. Csapadékvíz	43
3.5.8. Hulladékkezelés	43
3.5.9. Lakásgazdálkodás	44
3.5.10. Energetika, ingatlan- és intézményfejlesztés	45
3.6. SWOT elemzés	47
4 Önkormányzati működést és fejlesztést meghatározó tényezők	48
4.1. Önkormányzati feladatvállalás	48
4.2. Önkormányzat főbb gazdasági adatai 2014-ben	48
4.3. Sport célú és civil szervezetek támogatásai	51
5 Fejlesztési célok kijelölése 2014-2019 között	52
5.1. A város hosszú távú jövőképe	52
5.2. A városfejlesztési stratégia céljai	53

6	Fejlesztési programok	57
6.1.	Vállalkozás-fejlesztés, innováció ösztönzése	57
6.2.	Turizmus	59
6.3.	Társadalmi megújulás	61
6.3.1.	Humán ellátását biztosító intézmények korszerűsítése	61
6.3.2.	Szegregált területek rehabilitációja	61
6.3.3.	Helyi civil szervezetek, lakosság bevonásával közösségfejlesztő programok, kisebb beruházások megvalósítása.....	62
6.4.	Fenntartható települési környezet fejlesztése	64
6.4.1.	Települési környezet megújítása	64
6.4.2.	Energia-hatékonytágot javító beruházások	65
6.4.3.	Közlekedés-fejlesztések	66
6.4.4.	Környezeti beruházások.....	67
6.5.	Az önkormányzat gazdálkodási fő feladatai	68
6.6.	Városmarketing.....	69
7	A program megvalósításának eszközei	70
7.1.	Lehetséges saját forrás	70
7.1.1.	Helyi adóbevételek becslése	70
7.1.2.	Ingatlan vagyongazdálkodásból származó bevételek.....	70
7.2.	Fejlesztési források – elérhető támogatások és saját források.....	71
7.3.	Egyéb források.....	73
7.4.	Program megvalósítását segítő szervezetrendszer, együttműködések	75
8	Gazdaságfejlesztési összefoglaló	80
	Mellékletek.....	85
	Ábrajegyzék	93
	Táblázatjegyzék	93

1 Bevezetés

Jogszabályi háttér

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (1) bekezdése az önkormányzatoknak gazdasági program készítését írja elő. A 116. § (5) bekezdése tartalmaz részletesebb utalást egyrészt a program által minimálisan felölelt időhorizont tekintetében – legalább a képviselő-testület megbízatásának időtartamára szól –, másrészt annak tartalmi vonatkozását illetően. A törvény szövege alapján a gazdasági program egy integrált szemléletű, a térségi összefüggéseket figyelembe vevő tervezési folyamat végeredményét jelenti, mely tartalmazza a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatok biztosítására és a fejlesztésre vonatkozó elképzeléseket.

A programban szükséges és célszerű meghatározni a fő irányokat, feladatokat és számba venni az ehhez szükséges és rendelkezésre álló forrásokat, melynek alapja a 2014-2020-as Európai Unió támogatási időszaka.

Az önkormányzat képviselő-testületének át nem ruházható hatáskörébe tartoznak a település- és gazdaságfejlesztés stratégiai döntései, a rendeletalkotás, a költségvetés elkészítése, a helyi adó megállapítása, a hitelfelvétel, a társulásokhoz való csatlakozás, vagy például a településfejlesztési koncepció elkészítése, a településrendezési terv jóváhagyása, illetve a gazdasági program megalkotása. A jellemzően intézményfenntartó, finanszírozási rendszerét illetően a központi költségvetéstől függő magyar önkormányzati rendszerben a települések fejlődését, versenyképességét alapjaiban határozza meg gazdasági szerkezetük, vállalkozási aktivitásuk és az a keretrendszer, mely a gazdaságfejlesztés eszköz és intézményrendszerét, forrásait, illetve a fejlesztés legfőbb irányait megadja.

Ebből adódóan a településfejlesztési koncepció, a településrendezési terv és az integrált településfejlesztési stratégia mellett, a város gazdasági lehetőségeit és fejlődését leginkább befolyásoló fejlesztési dokumentum a gazdasági program.

A gazdasági program célja, feladata

A gazdasági program elkészítésének alapvető céljai az alábbiak:

- A város gazdasági növekedésének elősegítése, a lakosság életszínvonal és életminőség javulási feltételeinek megteremtése;
- A város történelmi hagyományaira, környezeti adottságaira, értékeire, előnyeire alapozva, az Integrált Városfejlesztési Stratégiával összhangba előrevetítsen egy, a különböző környezeti, gazdasági, társadalmi változásokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes jövőképet, valamint az ennek megvalósításához szükséges infrastrukturális, intézményi, pénzügyi feltételrendszert;
- Összegezze azokat a fejlesztési elképzeléseket, amelyek hosszabb távon meghatározzák az önkormányzati döntések irányát;
- A pályázati lehetőségek között irányt mutasson a fejlesztési elképzelések megvalósításához.

A dokumentum azokra a tényezőkre, szegmensekre, fejlesztési lehetőségekre, célokra koncentrál amelyekre az önkormányzatnak hatása van a 2015-2020-as időtávon. A jelenlegi gazdasági helyzetben, az átalakuló közigazgatási, önkormányzati, szabályozási és fejlesztéspolitikai környezetben a város egy olyan Gazdasági Programot kívánt megfogalmazni, mely figyelembe veszi a megjelenő új igényeket és kihívásokat, a 2014-2020-as uniós akciótervi időszak prioritásait és – a különböző fejlesztéseket lehetővé tevő – támogatási felhívásait, valamint az önkormányzatának pénzügyi lehetőségeit. A dokumentum olyan célokat, feladatokat és programokat fogalmaz meg, melyek reálisan teljesíthetők, vagy elindíthatók annak érdekében, hogy a 2020 utáni időszakra a jelenleginél magasabb gazdasági potenciállal bírjon Gyöngyös és térsége, összhangban a gazdasági programmal párhuzamosan készülő integrált településfejlesztési stratégiával és koncepcióval, illeszkedve a 2014-2020 támogatási időszak térségi, decentralizált gazdaságfejlesztési törekvéseknek

megfelelően, a foglalkoztatottság növelése és a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása érdekében.

A gazdasági program elkészítésének nincsenek szigorú keretei, szemben a jogszabályi keretekkel meghatározott Integrált Városfejlesztési Stratégiával és Koncepcióval. A gazdasági programban megfogalmazott célok, nevesített programok, projektek összhangba vannak a fenti két dokumentációval. A gazdasági program ezek mellett tartalmaz egy rövid helyzetfeltárást, összevetést, értékelést a 2007-2013-as Európai Unió időszakára megfogalmazott és megvalósított projektek tekintetében, ajánlásokat, eszközöket arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat hogyan, milyen eszközökkel tud a helyi gazdaságfejlesztés katalizátora lenni. A dokumentum tartalmaz egy összefoglalást, ami a városba befektetni kívánó gazdasági szereplőknek önálló bemutatkozó anyagként is kiadható.

2007-2013-as támogatási időszak

Gyöngyös Város Önkormányzata a 2007-2013-as időszakra szóló gazdasági programjában összesen nyolc célterületen (Munkahelyteremtés, Foglalkoztatás; Otthonteremtés és Megtartás, Felújítás; Városfejlesztés, Kommunális Szolgáltatások; Idegenforgalom, Turisztika; Humán Szolgáltatások; Közrend, Közbiztonság; Helyi Közigazgatás Modernizációja) összesen 102 db projektet definiált. A vázolt fejlesztési javaslatok között szerepeltek az Európai Unió forrásokon, illetve a saját és/vagy hazai költségvetési forráson keresztül megvalósítani tervezett projektek egyaránt.

A 2007-2013 közötti fejlesztési időszakban Gyöngyös Város Önkormányzata, intézményei, gazdasági társaságai közel 4,6 mrd Ft megítélt támogatás felhasználásának segítségével valósították meg fejlesztési elképzeléseiket. A felhasznált támogatások legnagyobb része az Észak-Magyarországi Operatív Program keretén belül került megvalósításra, közel 3 mrd Ft támogatási összértékben.

A megvalósult projektek közül a legjelentősebbek Gyöngyös város észak-nyugati városrészének komplex rehabilitációs programja, mely 397 mFt támogatás felhasználásával valósult meg; Gyöngyös funkcióbővítő település-rehabilitációja, mely 800 mFt támogatással járult hozzá a város fejlesztéséhez, illetve Gyöngyös város belterületi csapadékvíz elvezetés I. ütem, mely 458 mFt támogatástartalommal kezdte meg a város vízvezetésének teljes kiépítését.

Az önkormányzat 2007-2013-as időszakra tervezett, gazdasági programban nevesített, illetve az Európai Unió támogatásból megvalósult projektjeit összefoglaló táblázatot az 1. és a 2. számú mellékletek tartalmazzák. Előbbi táblázat esetében megjelölésre kerültek a megvalósított, a folyamatban lévő és a még meg nem valósított fejlesztési elképzelések, amik egyben (részben) előrevetítik az önkormányzat előtt álló további feladatokat.

Tekintettel a hazai statisztikagyűjtési eljárásra, gyakorlatra kijelenthető, hogy jelenleg nem állnak rendelkezésre több témában 2014. és 2015. évi adatsorok az egységes KSH adatbázisban. Az egységes népszámlálási adatokból következtetett, illetve éves gyűjtésű adatok egyedi gyűjtéssel kerültek kiegészítésre.

2 A város rövid történeti áttekintése

Gyöngyös nevét az oklevelek először 1261-ben „Gungus”-ként említik. Károly Róbert király 1334-ben Szécsénnyel és Rimaszombattal egy időben, az addig falusias települést mezővárosi rangra emelte.

A szőlőművelés és a bortermelés, a városon át Budáról keletre vezető, és később a hegységből délre induló kereskedelmi utak metszésében fekvő állandó piaca, kedvező fekvése és Budával azonos városi kiváltságai miatt **a település gyorsan fejlődésnek indult, így Gyöngyös 1334 és 1848 között a Mátravidék legfontosabb települése lett.**

Hamar kialakult céhes ipara, a hazai városok között fontos piaca és élénk kereskedelme, szőlészete és borászata jellemezte. Már akkor jelentős számú lakossága miatt az itt megtelepült ferencesek az 1400-as években templomot és kolostort építettek, így városközponti szerepe megerősödött és ezzel is magyarázható, hogy 1461-ben I. Mátyás, majd 1490-ben II. Ulászló király is megfordult falai között.

1546-tól 1687-ig Gyöngyös szultáni tulajdon, ennek révén a városlakók a török uralom alatt viszonylag békésebb körülmények között éltek, mint a hódoltság más területein: a kereskedelem és a szőlészet-borászat, valamint a céhes ipar tovább fejlődött. A lakosság többségét alkotó szőlőművelők szabadon kereskedhettek boraikkal a három részre szakadt ország területén, amihez királyainktól 1536-ban, 1608-ban, 1609-ben és 1670-ben kiváltságleveleket is kaptak.

A Rákóczi-féle szabadságharc idején a város a Fejedelem oldalán állt, aki személyesen is több alkalommal fordult meg falai között. 1708 és 1710 között a városban és környékén is súlyos pestisjárvány dült, aminek áldozata lett Vak Bottyán János tábornok is, akit 1709-ben a gyöngyösi ferences templomban helyeztek örök nyugalomra. 1849 április 1-jén Gyöngyösön, az Orczy kastélyban tanácskozott Görgey Artúr vezetésével a honvéd tábornoki kar és hozott döntést a tavaszi hadjárat terveiről, két nappal később Kossuth Lajos járt Gyöngyösön.

A város fejlődését visszavetette, hogy a Pest-Hatvan-Miskolc-Kassa vasúti fővonal elkerülte a várost, az csak 1870-ben kapott egy Vámosgyörkről leágazó szárnyvonalat.

Az 1883-1885 között fellépett filoxera vész ugyan tönkretette az addig virágzó szőlőművelést, mégis mindez és a gyakori (1904 és 1908) tűzvészek ellenére megindult a város közművesítése, a közterületeken fásítás kezdődött, alakult, szépült a település. 1917 május 21-én hatalmas tűzvész támadt, ami az egész városon végigpusztított, megsemmisítve a teljes belvárost, 559 házat és 1.400 melléképületet. Közvetlenül a tűzvész után meglátogatta a várost IV. Károly király és hitvese, majd törvényben rendelkezett a város újjáépítéséről, amit nagy értékű adománnyal is támogatott. Országos gyűjtés indult és dr. Harrer Ferenc kormánybiztos vezetésével az I. világháború után Wargha László építészprofesszor tervei alapján dr. Puky Árpád polgármester tevékenységének köszönhetően a tűzvészben leégett belváros az 1930-as évek végére újjáépült. A város nagyarányú területi/belterületi fejlődése a Gyöngyöspüspökivel 1923 január 1-én történt egyesítést követően dinamikus folytatódott az érseki földek megszerzése által. Ez teremtette meg a „80-as lakótelep” és a déli városrész építésének alapjait. A '60-as, '70-es és '80-as években a sűrűn, apró házakkal beépített lakóterületek nagy része a szocializmus időszakában szanálásra került, és helyükön épült fel a mai lakótelepek egy része (Mátrai úti, Mérges úti, Pesti úti), ezzel kapva a város mai arculatát.

Gyöngyös és a Mátra idegenforgalmi „felfedezése” és feltárása már az 1887-ben megalakult Mátra Egylet tevékenysége nyomán a századforduló táján elkezdődött, a fejlesztések első időszaka az 1930-as években tetőzött, ekkor épült a ma is meglévő szállodák jelentős része, a Gyöngyös-Parád-Eger országút, ekkor jelentek meg az első, mai értelemben vett útikönyvek és ekkor indult meg - 1938-ban- a kékesi Déli-sípálya építése is.

A fejlesztések második, nagyobb időszaka az 1960-as évek elején a Sástó kialakításával kezdődött és az 1970-1980-as években teljesedett ki. Ekkor épült ki Gyöngyösi-Mátra területén a teljes ivóvíz és csatornahálózat, korszerűsítették a 24 sz. főközlekedési utat, parkoló és pihenőhelyek létesültek, kijelölték a pihenő és parkerdőket, újabb szállodák épültek.

Az országban az 1990-es évektől megjelent magántőke 2005 után segítette érzékelhetően az elöregedett szállodák átalakítását, újak építését.

A II. világháborút megelőzően Gyöngyös város gazdasági élete döntően a mezőgazdaságon nyugodott, de az '50-es évek végére az ipar vette át a vezető szerepet a gazdaságban. A bányászat, a hosszúsín- és váltógyár, a mikroelektronikai vállalat, a KAEV, a vasöntöde, a kenyérgyár, a húsipar, a tejüzem, a malomipar és az építőipar adta a gazdaság gerincét a '80-as évek végéig.

A rendszerváltás után a gazdaság jelentős átalakuláson ment keresztül, hiszen az állam itt is kivonult a termelésből. Az élelmiszer és építőipar visszaszorult, míg a gépjármű gyártáshoz kapcsolódó üzemek súlya, mind foglalkoztatásban, mind adóerőben megnőtt.

A csúcstechnikát igénylő gyógyászati segédeszköz és mágnes mag gyártás is szerepet kapott a város gazdaságában. A 2000-ben létrejött Gyöngyös Ipari Park 2015-re szépen betelepült több multinacionális cég részvételével. Az Ipari Park további betelepülők számára is tud biztosítani még helyet, így a foglalkoztatás bővülését jelentő újabb üzemegységek létrehozásának feltételei adóttak.

3 A város fejlődését meghatározó társadalmi-gazdasági- környezeti szempontok, lehetőségek összefoglalása

3.1. Demográfia

Előregedő népesség

Gyöngyös város az Észak-magyarországi régióban, **Heves megyében** található, a Gyöngyösi járás székhelye. Lakónépessége 2014-ben **30.763 fő** volt, népsűrűsége **556,19 fő/km²**, ez az érték az országos átlag több mint ötszöröse. A legfrissebb KSH adatok alapján 2014 január 1-jén Heves megye öregedési indexe (132,1%) meghaladta az országos (121,5%) és az Észak-magyarországi régiós átlagot (117%) is. Gyöngyösi Járás öregedési indexe a teljes vizsgált időperiódusban meghaladta mind a megyei, mind a regionális és az országos átlagot is. A lakosságon belül a 2014 évi adatok szerint a 62 éven felüliek száma 7.398 fő volt. A város lakosságának nemek szerinti megoszlása tekintetében nagyobb a nők aránya (53,4%), mint a férfiaké (46,6%).

Lakónépesség alakulása

Évek	Lakónépesség száma	férfi		nő	
		száma	%	száma	%
2012	31.369	14.676	46,8	17.693	53,2
2013	31.018	14.483	46,7	16.535	53,3
2014	30.763	14.349	46,6	16.414	53,4
2015	30.391	14.208	46,8	16.181	53,2

Forrás: Gyöngyös Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója

Lakónépesség életkor szerinti eloszlása

Évek	0-18 évesek száma	19-62 évesek száma	62 év felettiek száma
2012	5.165	18.471	7.733
2013	5.140	18.475	7.403
2014	5.139	18.038	7.586
2015	5.086	18.147	7.158

Forrás: Gyöngyös Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója

Az elmúlt évek adatait vizsgálta megállapítható, hogy Gyöngyös népessége viszonylag **előregedettnak tekinthető**, hiszen itt az időskorúak aránya magasabb, mint az országos átlag, míg az érték térségi viszonylatban is kiemelkedőnek számít. A város állandó népessége jelenleg 30.667 fő, míg lakónépessége 30.763 fő volt 2014 végén, tehát a népességfogyás trend továbbra is érezhető.

A demográfiai folyamatokra jellemző, hogy 2001-től folyamatosan minden évben kevesebb a születések mint a halálozások száma, így a város lakosságának természetes fogyása figyelhető meg.

Születések és halálozások száma 2001-2014

Évek	Születések száma	Halálozások száma	Természetes népesség változás
2001	309	410	-101
2007	297	452	-155
2008	293	455	-162
2009	279	410	-131
2010	273	407	-134
2011	196	338	-142
2012	202	336	-134
2013	180	351	-171
2014	192	345	-153

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis, Anyakönyvi Csoport

A lakosság utánpótlását (a vándorlás mellett) nagyban befolyásoló élveszületési arányszámok az utolsó 3 évben elmaradtak a megyei átlagtól. A halálozási mutatók viszont kedvezőbbek voltak a Heves megye egészét jellemző értékektől, a természetes fogyás így alacsonyabb volt megyénk eredményeitől.

A vándorlások is meghatározzák Gyöngyös népességét: a várost nem csak az **elvándorlás**, hanem az **odavándorlás** is markánsan jellemzi.

(Az alábbi táblázat nem tartalmazza azon információkat, melyek azokra a polgárookra vonatkoznak, akik megőrizték Magyarországon gyöngyösi állandó lakóhelyüket, de tartósan külföldön vállalnak munkát.)

Vándorlási mutatók

Évek	Odavándorlások száma	Elvándorlások száma	Vándorlási egyenleg
2001	1.369	1.590	-221
2007	2.007	1.902	+105
2008	1.385	1.435	-50
2009	1.528	1.318	+210
2010	1.521	1.336	+185
2011	1.738	1.873	-135
2012	1.748	1.953	-205
2013	1.528	1.597	-69

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

Látható, hogy a vándorlási egyenleg többnyire negatív értéket mutat, melynek elsődleges okozata a munkavállalás miatt történő elvándorlás.

A vándorlási egyenleg megfordítása érdekében a térségben és területi egységben is szükséges a gazdasági aktivitás, a befektetés-ösztönzés támogatása, a képzett munkaerő rendelkezésre állásának biztosítása, a húzóágazatok meghatározása, a képzési paletta átalakítása, a rugalmas reagálás biztosítása annak érdekében, hogy **Gyöngyös a magyarországi modernizációban gazdasági, fenntarthatósági szempontokat érvényesítő, vonzó célpont lehessen.**

Ehhez a célhoz **elengedhetetlen a sokoldalú, innovatív és versenyképes gazdaság kialakítása.**

Idősödő lakosság és csökkenő számú fiatalság

Állandó népesség száma (fő)

Korcsoportok szerinti bontás	2012	2013	2014
18 év alattiak	5.165	5.140	5.139
19-62 évesek száma	18.471	18.475	18.038
62 év felettiek	7.733	7.403	7.586
Összesen:	31.369	31.018	30.763

Forrás: Anyakönyvi Csoport

A város lakossága a megyei tendenciákhoz hasonlóan az elmúlt évtizedben csökkent. A lakosság korcsoportos megoszlásában jól látható, hogy a csökkenő lakosságszámban az aktív korúak arányának változása a legnagyobb. Az idős korúak száma a teljes lakosságszám csökkenése ellenére növekedést mutat, mely a város **előregedését** jelzi. A városban jelentősen csökkent a munkaképes, aktív korosztály aránya a lakónépességen belül, melyhez nagyban hozzájárul Budapest, a Jászság és Hatvan munkavállalás kapcsán kialakult elszívó hatása, illetve az elmúlt években az országos viszonylatban is jelentős külföldi munkavállalások nagyobb száma.

Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A város lakossága a környező községekkel együtt jelentős munkaerő alapot képez. Gyöngyös város foglalkoztatottsági helyzete az országos átlaghoz hasonlóan negatív tendenciát mutatott a 2008-as gazdasági világválságot követő években. 2010-ben volt a nyilvántartott álláskeresők száma a legnagyobb 1.628 fővel, 2013-ra azonban drasztikus **csökkenés mutatkozik**, hiszen a nyilvántartott álláskeresők száma mindössze 876 fő. Gyöngyös város az álláskeresők gazdaságilag aktív népességéhez viszonyított arányát, az álláskeresők összetételét tekintve a megye fejlettebb, kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű járásai közé tartozik. A csökkenő tendenciához a közmunkaprogram lehetősége is jelentős mértékben hozzájárult.

Az álláskeresők száma és változása

Körzet	Az álláskeresők			Az álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népességéhez*, %	
	száma (fő)		számának változása az előző évhez képest	2013. június	2014. június
	2014. június	(fő)	(%)	(%)	(%)
Gyöngyös	3.262	-612	-15,8	12,7	10,7
Eger	4.497	-867	-16,2	13,3	11,2
Hatvan	2.160	-526	-19,6	12,3	9,9
Heves	3.246	-124	-3,7	26,7	25,7
Füzesabony	2.010	-311	-13,4	19,4	16,8
Pétersvára	1.227	-75	-5,8	17,4	16,4
Heves megye	16.402	-2.515	-13,3	15,2	13,2
Észak-Magyarország	87.174	-3.302	-3,6	19,6	18,9
Magyarország	438.571	-58.430	-11,8	11,3	10,0

Forrás: *A nemzetgazdaság munkaerő mérlege (KSH)

Gyöngyösön a munkaképes korú lakosság arányában kevesebb nyilvántartott álláskereső van, mint a járásában, vagy Heves megye járásközpontjaiba, illetve az országban. Ennek oka a város a gazdasági súlya és az átlagosnál magasabb iskolázottsági szint. Ugyanakkor jól látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők aránya a vizsgált térségek mindegyikében jól követik az országos tendenciákat.

Főbb foglalkoztatási adatok

Főbb foglalkoztatási adatok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	1.628	1.566	1.550	876	949	1.048
180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	920	798	899	436	166	217
Nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők száma (fő)	61	74	71	33	32	33
Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (fő)	149	174	166	96	108	95
50 év feletti nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	219	219	215	104	262	306

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis, Járási Munkaügyi Kirendeltség

2014 évi munkanélküliségi adatok Gyöngyösön

Nyilvántartott álláskeresők éves átlagos zárónapi száma, 2014 (fő)	Munkavállalási korú népesség száma (fő)	Relatív mutató (a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú népességhez viszonyítva) (%)	Eltérés az országos átlagtól, 6,1 (%-pont)	Az értékelhető települések között hányadik legalacsonyabb relatív mutatóval rendelkezik (max: 3154)
1.057	20.946	5,05	1,05	1.041

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat – 2014

A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint, Gyöngyösön**(2015.07.20-i állapot szerint)**

Nyilvántartott össz. fő	Foly. nyilv. hossz. >365 nap	Járadék tip. ell.fő	Járadék	FHT, RSZS fő	Munkavállalási korú népesség, fő	Relatív mutató, %	Arányszám
1.084	259	117	59	379	20.652	5,25	1,00

Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Az országos tendencia és tapasztalatok azt mutatják, hogy a jellemzően exportra dolgozó, döntően külföldi tulajdonban lévő termelő, gépipari vállalkozások számára a jó elérhetőség és közlekedési feltételek mellett fontos a jó minőségű és relatíve olcsó (pl. a nyugat-európainál alacsonyabb bérezésű) munkaerő elérhetősége. Napjainkban sajnos már nem csak a felsőfokú végzettséghez kötött, magasan kvalifikált munkahelyek betöltésében van hiány lojális, felkészült és tapasztalt humánerőforrásban, hanem a szakmunkát és a betanított munkát igénylő munkakörökben is. Ebben közrejátszik a jelentős mértékű külföldi munkavállalás, és az abból adódó vákuum, amit a helyben működő vállalatok egymás munkavállalóinak elszívásával igyekeznek pótolni. A vállalkozások egyetlen eszköze, illetve a munkaerő egyetlen motiváló eszköze a nettó bér, ami sok esetben aránytalan versenyhelyzetet, illetve a vállalkozás számára költségesebb működést és összességében komoly versenyhátrányt szül. Ebből adódóan jelentősen nőtt a munkavállalók vállalkozások közötti fluktuációja.

Foglalkoztatottság nemeként Gyöngyösön 2011-ben (fő)

Népesség	Létszám
Állandó népesség	30.728
Férfi népesség	14.663
- ebből eltartott férfi	3.850
- ebből foglalkoztatott férfi	6.620
- ebből inaktív kereső férfi	3.370
- ebből munkanélküli férfi	823
Női népesség	16.758
- ebből eltartott nő	3.496
- ebből foglalkoztatott nő	6.227
- ebből inaktív kereső nő	6.288
- ebből munkanélküli nő	747

Forrás: TeiR

A táblázat adatai a 2011-es népszámlálás adatait felhasználva jól mutatják, hogy a teljes férfi népességen belüli foglalkoztatás 45%-os, míg nők esetében 37%-os értéket mutat. A 2011-es népszámlálási adatok értelmében jelenleg az aktív korú, munkaképes lakosság közel 31,2 %-a ingázó foglalkoztatott Gyöngyösről.

A számok, a statisztikák alapján a város munkaerő-piaci helyzete kedvezőbb az országos és régiós viszonyoknál. Azonban érdemes megvizsgálni, hogy a relatív alacsony számú, arányú munkanélküliség valójában milyen munkaerő-piaci lehetőséget rejt magában. Félő, hogy a tartós munkanélküliek olyan társadalmi, szociológiai helyzetben, negatív spirálban vannak, akik piaci jelenléte nem jelent valós megoldást a térségbe betelepülni szándékozó új vállalkozás számára, ezért a más területről történő elszívó hatás és magas fluktuáció újra és újra generálódik, ami a nagyobb városokban és Budapesten is megfigyelhető. Ebből adódóan az önkormányzatoknak nemcsak infrastrukturális fejlesztésekkel, hanem a munkavállalói attitűd megerősítését célzó, alulról szerveződő programok, akciók támogatásával és összefogásával is szerepet kell vállalniuk a helyi gazdaság építésében, formálásában.

Közfoglalkoztatás

Gyöngyös Város Önkormányzata is részt vesz az évek óta tartó közfoglalkoztatási programban, ez azt jelenti, hogy az önkormányzat állami támogatás mellett 2015-ben is több hónapos ciklusokban egyszerre több tucat helyi lakos számára biztosít munkát. A közmunkaprogram keretében a közterület takarítás és rendezés mellett a közfoglalkoztatottak hasznos, értékteremtő feladatok ellátásába való fokozatos bevonása mind a programban részt vevők, mind a város szempontjából nagy jelentőséggel bír.

A közmunkaprogram keretén belül a foglalkoztatottak a városi csapadékvíz-elvezető hálózat tisztításában, parkok, közterületek tisztításában, intézményi felújításokban vehetnek részt. A nyíltszelvényű földárkok tisztítása, továbbá a külterületi, különösen a Sárhegyi földutak menti vízvezető árkok tisztítása és kialakítása a csapadékvíz szabályozott elvezetése szempontjából fontos. A program részeként a Polgármesteri Hivatalban hivatali szolgálat keretében is történik foglalkoztatás.

Az elmúlt időszak közmunkaprogramjának statisztikai adatait az alábbi táblázat foglalja össze, periódusonkénti bontásban.

Közfoglalkoztatottak Gyöngyösön (kumulált érték)

Időszak	Fő
2013.11.04-2014.04.30.	253 fő
2013.12.01-2014.04.30.	102 fő
2014.01.01-2014.04.30.	212 fő
2014.06.01-2014.09.30.	39 fő
2014.11.24-2014.07.31.	10 fő
2014.11.24-2015.02.28.	150 fő
2014.12.01-2015.03.31.	68 fő
2015.04.01-2015.08.31.	55 fő
2015.05.15-2015.08.31.	25 fő

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A programban 2014-ben mindösszesen 834 fő, 2015-ben mindösszesen 298 fő vett vagy vesz részt Gyöngyös közigazgatási területén. Ezt egészíti ki az Együtt Szebb Jövőért Roma – Magyar Egyesület foglalkoztatása, amely 2014 évben 120 főt, illetve 2015 évben 60 főt jelent. A közfoglalkoztatásban a Gyöngyösi Roma Nemzetiségi Önkormányzat is részt vesz, általuk 2015-ben 60 fő került bevonásra a programba és az Együtt Vele Szociális és Kulturális Egyesület szervezésében további 47 fő.

Szegregátumok helyzete

Gyöngyös Integrált Városfejlesztési Stratégiájára (2008) hivatkozva Gyöngyös város városrészeinek bontása a következő:

- Városközpont;
- Északi városrész;
- Észak-nyugati városrész;

- Keleti városrész;
- Déli városrész;
- Nyugati városrész.

A stratégiában az alábbi szegregátumok kerültek meghatározásra:

1. Észak- nyugati város: Duranda – egyik legnagyobb szegregátum, Zsellérközös szerkezeti egység;
2. Déli városrész: „Harmadosztály”- Erdélyi tér és környéke, ipari és kereskedelmi egységekkel határolt lakóterület.

A város egyes részeinek lakossága jelentősen eltérő társadalmi helyzetben él. Az iskolai végzettséget tekintve az **Észak-nyugati városrész helyzete a leghátrányosabb**, itt a 15-59 éves korosztály 45,6%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Szintén itt a legjelentősebb a munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya, az itt élő aktív korúak több mint fele **nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel**. A háztartásokra vetített munkanélküliségi adatokat vizsgálva szintén az Észak-nyugati városrész népessége van a legrosszabb helyzetben. A város ezen részén sajnálatos módon a háztartások többségében nincs munkával rendelkező lakó. A területen 2012-ben végzett szükségletfelmérés kimutatta, hogy a szegregátumban található háztartások 75%-ában van regisztrált munkanélküli, a legalisan foglalkoztatottak pedig kivétel nélkül a közfoglalkoztatási programon keresztül jutottak ideiglenesen munkához.

Gyöngyös Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégiát készít a 2014-2020-as támogatási időszak forrásfelhasználási elvárásának és az elmúlt időszak értékelésének, valamint a jövőbeli célok meghatározásának érdekében, melynek része többek között a szegregátumok újbóli vizsgálata, feltárása.

A készülő Integrált Településfejlesztési Stratégiában a szegregátumok felülvizsgálata és az azt okozó folyamatok hatásainak mérséklésére javasolt intézkedések feltárása megtörtént. A Stratégiában a KSH a 2011-es népszámlálási adatok alapján 4 szegregációval érintett és egy szegregációval veszélyeztetett terület került beazonosításra:

1. **szegregátum:** Kertész utca- Püspöki utca által közrefogott terület;
2. **szegregátum:** Bocskai István u. - Bihari János u. - Sziget u. - Berta János u.;
3. **szegregátum:** Fuvaros utca- Menház utca- Szép utca nyugati oldala- Akaszka utca- Víg utca mindkét oldala- Solymosi külhatár út- Petőfi Sándor utca- Malom út- Petőfi Sándor utca- Víg utca- Verő utca- Búvó utca- Felsőhíd utca - Halastó utca;
4. **szegregátum:** Enyedi utca- Esze Tamás utca folytatása a Karácsondi útig- Karácsondi út nyugati oldala- Gyergyói utca- Csiki utca- Zólyomi utca- Adácsi út- Erdélyi tér;

Szegregációval veszélyeztetett területnek tekintendő: Nádor utca- Zalár József utca- Kőrösi Csoma Sándor utca- Deák Ferenc utca által határolt terület.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában a szegregációt okozó folyamatok hatásainak mérséklésére javasolt intézkedések:

- Foglalkoztatási integráció;
- Lakhatási integráció;
- Oktatási integráció.

Gyöngyös Város Önkormányzata elkötelezett abban, hogy a tervezett fejlesztések hozzájáruljanak az integrációhoz. A 2007-2013 közötti időszakban megkezdett, a szegregátumokat, a szegregátumokban élők integrációját elősegítő városrehabilitációs programok eredményei indokolják azok folytatását. A 2014-2020-as támogatási időszak egy legfontosabb fejlesztési terve ennek az önkormányzatnak a városrehabilitáció folytatása.

Összegezés

Gyöngyös és vonzáskörzetének népességcsökkenése, valamint a helyi társadalom elöregedése a város jövője szempontjából az egyik legnagyobb kihívást jelentő probléma. A folyamat előrevetíti az óvodák, iskolák, felsőoktatási intézmények férőhelyszámának csökkentését, az idősellátást végző intézmények kapacitáshiányát. Az aktív korúak számának csökkenése kihat a helyi cégek versenyképességére, illetve korlátot jelenthet a jövőben ide települni szándékozó vállalkozások számára. A munkanélküliek relatív alacsony száma kedvezőnek mondható, viszont az a tény, hogy közöttük magas a tartós munkanélküliek aránya azt is jelzi, hogy a városban megtalálható egy olyan társadalmi csoport, amelyek számára a munka világába már nem vagy csak nagyon nehezen lehetséges a visszatérés.

3.2. Közszolgáltatási intézmények helyzete, kihasználtsága**3.2.1. Bölcsődei ellátás**

Gyöngyös város a családban nevelkedő 20 hetes és 3 éves kor közötti gyermekek napközbeni ellátását három bölcsődei intézményben látja el.

	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Működő bölcsődei férőhelyek száma (db)	120	120	120	120	128	182	192	192	192
Bölcsődébe beírt gyermekek száma (fő)	154	166	159	162	162	136	182	180	140
Bölcsődék férőhely-kihasználtsága (%)	128%	138%	133%	135%	127%	75%	95%	94%	73%
Bölcsődék száma (db)	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (db)	-	-	30	30	29	22	64	50	37
Családi napközik száma (db)	-	-	5.0	5.0	5.0	4.0	8.0	8.0	7.0

Bölcsődei férőhelyek

Forrás: Egészségügyi Fejlesztési Konceptió

Bölcsődék és családi napközik Gyöngyösön

Intézmény	Engedélyezett férőhely (fő)	Betöltött férőhely (fő)
Dobó Úti Bölcsőde	110	96
Jeruzsálem Úti Bölcsőde	26	26
Visonta Úti Bölcsőde	56	50

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

Dobó Úti Bölcsőde

A Dobó Úti Bölcsőde 1980-ban nyílt meg, jelenleg egy sikeres pályázat által kibővülve 110 férőhellyel működik. Négy gondozási egységben nyolc csoportszobában folyik a nevelő munka, akadálymentes környezetben.

A bölcsőde az alapellátáson túl a városban egyedülálló lehetőséget kínál a gyermekek és szülők számára együtt is használható játszószoa és az időszakos gyermekfelügyeletet biztosító szolgáltatásai által. Az intézményben önálló konyha működik, mely az óvodai étkeztetést is biztosítja.

Jeruzsálem Úti Bölcsőde

Az intézmény 2012 óta a Dobó Úti Bölcsőde telephelyeként működik. Az intézmény a város központjában, két csoportszobával várja a kisgyermeket. Az intézményben önálló konyha működik, amely óvodai étkeztetést is biztosít.

Visonta Úti Bölcsőde

Az intézmény két ellátási egységben, négy csoportszobával biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. Az intézmény energetikai korszerűsítése KEOP forrás felhasználásával valósult meg. Az intézményben az óvodai étkeztetésben is részt vevő önálló konyha működik.

Családi napközi

Gyöngyösön a 1,5-5 éves korú, elsősorban hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása érdekében jelenleg négy családi napközi is üzemel, amely mellett nem állami intézményként működik 3 családi napközivel az Üdvhadserg Szabadegyház intézménye is.

A férőhelyek betöltöttsége, a családi napközik működtetésével kapcsolatos igények mutatják, hogy az ellátás szükséges a város és vonzáskörzete szempontjából. Az intézmények kihasználtsága a folyamatos bővítéseknek köszönhetően nem mutatnak túlterheltséget, így az ellátást igénylő szülők számára a szolgáltatás biztosított.

Az Apolló Tyres Kft. térségi nagyberuházása, az Ipari Parkban történő gyártási tevékenységek bővítése előre vetíti a férőhelyek iránti igény növekedését, hiszen mind a helyi, mind a térségi munkaerő felvétele indukálja a gyermekek nappali ellátásának megemelkedő szükségletét.

Az intézményekben ellátott gyermekek korösszetétele az elmúlt években változott. A GYED extra bevezetésével az egy éves korú gyermekek száma növekedett, mely a szülők munka világába való visszaintegrálódását jelzi.

3.2.2. Óvodai nevelés

Az óvodai nevelést biztosító intézmények teljes egészében lefedik a város területét. A városban jelenleg kilenc tagóvoda működik. Az önkormányzati intézmények mellett folytatja működését és nevelő munkáját a Szent Erzsébet Római Katolikus Óvoda.

Óvodai ellátás

Óvodai ellátás	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Óvodai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	12	12	12	11	11	11	11	11	11

Óvodai ellátás	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	1.145	1.146	1.190	1.190	1.254	1.266	1.268	1.198	1.247
Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (fő)	1.047	1.049	1.012	1.052	1.098	1.082	1.072	1.043	1.009
Óvodák férőhely- kihasználtsága (%)	91%	92%	85%	88%	88%	85%	85%	87%	81%

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

Az intézményekben integrált nevelés folyik, annak érdekében, hogy biztosítva legyen a sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozáshoz való joga.

2014 évtől a pedagógiai munkát 14 fő pedagógiai asszisztens és 1 fő óvodapszichológus is segíti.

3.2.3. Oktatás

3.2.3.1. Általános iskolai oktatás

2013 január 1-től az óvodák kivételével állami fenntartásba kerültek az oktatási intézmények. Ez a gyöngyösi járás területén 27 intézményt érintett. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Gyöngyösi tankerületéhez 22 intézmény tartozik, ebből a tankerület 16 intézménynél működtetői feladatokat is ellát.

A tankerület Gyöngyösön az Arany János Általános Iskolát, a Felsővárosi Általános Iskolát, az Egressy Béni Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolát, a Kálváriaparti Általános Iskola és Sportiskolát.

Tanulók száma a nappali oktatásban, gyógypedagógiai férőhelyekkel együtt

Nappali oktatás	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Általános iskolai feladatellátási helyek száma (db)	9	8	8	8	7	7	7	7
Általános iskolai tanulók száma (fő)	2.990	2.503	2.432	2.324	2.234	2.304	2.320	2.351
Általános iskolában tanuló 1-4. évfolyamosok száma (fő)	-	1.234	1.233	1.155	1.138	1.180	1.186	1.233
Általános iskolában tanuló 5-8. évfolyamosok száma (fő)	-	1.269	1.199	1.169	1.096	1.124	1.134	1.118
1-4. évfolyamosok aránya (%)	-	49%	51%	50%	51%	51%	51%	52%

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

Az általános iskolákban biztosított a tanulásban akadályozott tanulók szegregált ellátást biztosító tankötelezettségének teljesíthetősége.

3.2.3.2. Középfokú oktatás

Gyöngyösön jelenleg 6 intézményben zajlik középfokú oktatás:

- Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium;
- Gyöngyösi József Attila Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium;
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Károly Róbert Kereskedelmi, Vendéglátóipari, Közgazdasági, Idegenforgalmi Szakközépiskola és Szakiskola;
- Gyöngyösi Kolping Katolikus Szakiskola és Speciális Szakiskola;
- Vak Bottyán János Katolikus Műszaki és Közgazdasági Középiskola és Kollégium;
- FVM. ASZK. Szakképző Iskola, Mátra Erdészeti, Mezőgazdasági és Vadgazdálkodási Szakképző Iskola és Kollégium (Gyöngyös és Mátrafüred).

2011 óta folyamatosan csökken a középiskolai tanulók száma. Míg a gimnáziumi tanulók létszáma szinte változatlan maradt, addig a legnagyobb csökkenés a szakközépiskolai és speciális szakiskolai tanulók létszámában jelentkezett. Ez a változás ellentétes a helyben működő vállalkozások igényeivel, akik számára évről évre egyre nagyobb gondot okoz a szakképzett munkaerő biztosítása.

Középiskolai oktatás

Középiskolai tanulók	2001	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Középiskolai tanulók száma (fő)	2.893	3.081	3.032	3.082	3.005	2.913	2.805	2.754
Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	685	717	716	729	724	732	722	721
Szakközépiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (szakmai képzéssel együtt) (fő)	2.208	2.364	2.316	2.353	2.281	2.181	2.083	2.033
Szakiskolai és speciális szakiskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	1.108	1.098	1.115	1.111	1.100	1.066	909	798

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

3.2.3.3. Felsőoktatás

A Károly Róbert Főiskola Gyöngyös és a térség életében kiemelt szerepet kap, 2012-ben ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. Az intézmény hosszú távú működésének és képzési szerepének meghatározásában elengedhetetlen a változó környezet igényeit és a fejlődő intézményi adottságokat összehangolni, ezzel biztosítva a stabilitást.

A Károly Róbert Főiskola 2003 óta önálló magyar felsőoktatási intézmény Gyöngyösön.

A felsőfokú mezőgazdasági szakoktatás gondolata a városban már 1871-ben felvetődött, amikor is a Városi Gazdasági Egyesület vezetői szőlész-borász egyetem létesítését kezdeményezték. Ez a kormányzati körök támogatásának hiányában nem valósulhatott meg.

A felsőfokú szakemberképzés 1962-ben a Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumban - a főiskola jogelődjében - a szőlész-borász felsőfokú szaktechnikus képzéssel kezdődött. A felsőfokú technikum megszüntetése után az intézmény 1972-től 1976-ig a Kertészeti Egyetem Kertészeti és Agronómiai Főiskolai Karaként működött tovább és szőlész-borász, zöldségtermesztő, továbbá növénytermesztő szakokon kertész üzem-mérnököket, illetve növénytermesztő üzem-mérnököket képzett.

Az intézmény 1976-tól a Gödöllői Agrártudományi Egyetem szervezetébe került Mezőgazdasági Főiskolai Kar néven. Az átszervezés profilváltással is járt: a szőlész-borász, zöldségtermesztési és növénytermesztési szakos képzés fokozatosan megszűnt és az 1976/77-es tanévben megkezdődött az oktatás üzemszervezési szakon, növénytermesztő, állattenyésztő és kertészeti szakirányokon.

1987-ben a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen Gazdaság- és Társadalomtudományi Kart hoztak létre, amelynek keretében a gyöngyösi főiskolai kar átalakult Vállalatgazdasági Üzem-mérnöki Intézeté, a korábbi üzemszervező szakemberképzést pedig felváltotta a vállalatgazdasági irányultságú oktatás. Ez a közgazdasági jellegű tárgyak javára történő súlypont-áthelyezést jelentett.

1989-ben, Magyarországon elsőként, az intézetben engedélyezték a mai távoktatás elődjeként kísérleti levelező képzés beindítását Gazdasági Mérnöki Szakon.

A Mezőgazdasági Mérnöki Szakon az 1991/92-es tanévtől agrár mérnökképzés kezdődött, többek között állattenyésztési, kertészeti és növénytermesztési szakirányokon, amelyek később állattenyésztő menedzser, mezőgazdasági menedzser, környezetgazdálkodási, vidékfejlesztési, vadgazda és erdészeti szakirányokkal bővültek. Az intézmény 1993 január 1-jén ismét kari státuszt kapott és 1999 december 31-ig a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Főiskolai Karaként működött. A Szent István Egyetem 2000 január 1-jével történt megalakulása során, kormány határozat értelmében az intézmény elnevezése a képzési és kutatási tevékenység tartalmát jobban kifejező Gazdálkodási és Mezőgazdasági Főiskolai Karra változott.

A gyöngyösi Károly Róbert Főiskola hallgatói számai

Év	Felsőoktatásban részt vevő hallgatók száma (képzési hely szerint) (fő)	Felsőoktatásban részt vevő hallgatók száma a nappali képzésben (fő)
2008	13.380	2.286
2009	11.530	2.281
2010	9.966	1.879
2011	9.480	1.969
2012	8.122	1.648
2013	5.698	872
2014	4.556	671

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

Ahogy a táblázatból is látható évről-évre kevesebb a felsőoktatásban részt vevő hallgatók száma a nappali képzésben a Károly Róbert Főiskolán. Országos szinten jelentős átalakításokat terveznek a felsőoktatási intézmények szerkezetében és működésében is.

A főiskola jövőképe: A munkaerőpiac elvárásaihoz igazodó tervezett képzési területek, irányok.

- Távérzékelés, térinformatika és képfeldolgozás;
- Agrár;
- Informatika;
- Természettudomány;
- Gazdaságtudományok;
- Műszaki.

Tervezett képzési szintek:

- Felsőoktatási szakképzés;
- Alapképzés;
- Mesterképzés;
- Szakirányú továbbképzés.

Az Eszterházy Károly Főiskolával való összeolvadás Gyöngyös számára fontos, hiszen ezáltal a Károly Róbert Főiskolán alakulhat meg az összevont intézmény innovációs központja.

A gyöngyösi felsőoktatás fejlődésében egy újabb lendület várható azzal az együttműködéssel, mely az egri Eszterházy Károly Főiskola és a gyöngyösi Károly Róbert Főiskola alakít ki.

Az egri főiskolához a gyöngyösi intézményen kívül a Szent István Egyetem Jászberényi helyszínnel működő alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Kara is csatlakozik, így a jelenlegi elképzelések szerint az egyesített intézménynek négy campusa lesz: Egerben, Gyöngyösön, Sárospatakon és Jászberényben.

Az integráció várható időpontja 2016. június elseje, mellyel Eszterházy Egyetem néven egyesülnek az intézmények.

A régióban egyedüli agrárképzést folytató Károly Róbert Főiskola erősségei közé tartoznak azok az agrártudományi kutatások, melyekhez jól illeszkedhetnek a régió más felsőoktatási intézményeinek kapcsolódó tudományterületein folytatott kutatásai.

A főiskola fejlesztési stratégiai irányai között kiemelt szerepet kap az oktatás és a K+F+I tevékenység bővítése. Mindez a megvalósuló fúzió kapcsán olyan jövőképet vetít elő, mely hatással van a térség gazdasági aktivitására, fejlesztésekben vállalt súlyára.

A Károly Róbert Főiskola innovációs projektjei a 2007-2013 közötti időszakban

Alintézkedés	Projekt címe	Megítelt támogatás (Ft)	Támogatás mértéke (%)
ÉMOP 1.2.1 Regionális jelentőségű klaszterek közös beruházásainak támogatása, szolgáltatásainak kialakítása és fejlesztése	"ÚTJELZŐ" - az innovációs képesség és befogadókészség fejlesztése az Észak-magyarországi Régió turisztikai és vendéglátási tevékenységében	10.012.800	80
TÁMOP 4.2.1-09/1 Kutatási és technológia transzfer szolgáltatások támogatása, a felsőoktatási intézmények kutatási feltételrendszerének javítása	" Fenntarthatósági Innovációs Technológiai Centrum (FITC) létrehozása és hatékony működtetése a Károly Róbert Főiskolán"	316.731.250	85
TÁMOP 4.2.2.D-15/1/Konv Interdiszciplináris kutatói teamek felkészítése a nemzetközi programokban való részvételre az alapkutatás és a célzott alapkutatás területén	Távérzékelési és zöldenergia témájú célzott komplex alapkutatási programok előkészítése, hálózatosodás és felkészülés nemzetközi programokban és kezdeményezésekben való részvételre	298.513.230	100
TÁMOP 4.2.3-12/1/KONV Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja	Kutatási eredmények és innovációk disszeminációja az energetikai biomassza (zöldenergia), termelés, átalakítás, hasznosítás, a vidékfejlesztés és a környezeti fenntarthatóság terén a zöld Magyarországért.	147.500.000	100

Alintézkedés	Projekt címe	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatás mértéke (%)
TIOP 1.3.1-07/1 A felsőoktatási tevékenységek színvonalának emeléséhez szükséges infrastrukturális és informatikai fejlesztések támogatása	Komplex oktatási, kutatási, innovációs, szolgáltatási és info-kommunikációs infrastruktúrafejlesztés a Károly Róbert Főiskolán.	1.549.681.000	96
TIOP 1.3.1-10/1 A felsőoktatási tevékenységek színvonalának emeléséhez szükséges infrastrukturális és informatikai fejlesztések támogatása	Környezetinformatikai és távérzékelési eszközpark fejlesztése a Károly Róbert Főiskolán	762.660.000	95

Forrás: www.palyazat.gov.hu

Az intézmény innovációs potenciálja jelentős gazdaságszervező erővel bír, melyet igazolnak az eddig sikeresen megvalósuló – gazdasági szereplőket is érintő – K+F fejlesztések.

A 2014-2020 közötti fejlesztési időszak gazdaságfejlesztési törekvései egyértelműen mutatják a feldolgozóipar felértékelődését. Mindez a térség számára a kedvező adottságokkal és hagyományosan élelmiszeriparral foglalkozó vállalkozások számára teremt kiemelkedési lehetőséget.

A feldolgozóipar előtérbe helyezésével, a hagyományos gazdasági szerkezetre építve biztos innovációs tudásbázissá válhat a Főiskola. Ezt megalapozandó az intézmény stratégiai iránya az alkalmazott K+F és innováció hasznosítása felé mutat. Mindez a piaci igényekre alapozott K+F és az ahhoz kapcsolódó alapozó kutatás célterülete felé mutat. Kiemelt fejlesztési célterületek az agrártudományok, a társadalomtudományok, a természettudományok és a műszaki tudományok.

Gyöngyös Város Önkormányzata gazdasági ösztönzőkkel tudja katalizálni az intézmény és a gazdasági szereplők együttműködését, aktivitását.

3.2.4. Egészségügyi ellátás

Gyöngyös Város Önkormányzata kiemelt figyelemmel és felelősséggel jár el a lakosság egészségügyi állapotának megőrzésében, az egészségügyi ellátás szakmai feltételeinek megteremtésében. Ezen cél mentén készült el **Gyöngyös Város Egészségügy Fejlesztési Konceptiója** a 2015-2019 közötti időszakra vonatkozóan.

A koncepció kiemelten foglalkozik a prevencióval, illetve a lakossági szűrővizsgálatok jelenleg is működő, illetve fejleszthető területeivel. A kórház dolgozói, civil szervezetek, egészségügyi alapellátásban dolgozók közreműködésével már működik Városi Egészségnap, mely szakmai programokkal, szűrővizsgálatokkal nyújt segítséget a lakosság egészségmegőrzéséhez.

2015-ben csatlakozott Gyöngyös a Richter Egészségváros programhoz, mely egész napos szűrővizsgálat és tanácsadás keretén belül hozzájárult a Bugát Pál Kórház új eszközeinek beszerzéséhez.

Az egészségügyi alapellátást és a kapcsolódó diagnosztikát Gyöngyös közigazgatási területén jelenleg 16 felnőtt háziorvosi körzet, 7 házi gyermekorvosi körzet, 8 vegyes fogorvosi körzet, 4 iskolai fogászati körzet, fogszabályozás, iskola-egészségügyi ellátás, védőnői szolgáltatás, központi orvosi ügyelet, fogászati ügyelet, fogászati röntgen és anyatejgyűjtő állomás látja el. Az ellátások mellett két vállalkozás otthonápolási szolgáltatást végez, a járóbeteg- és fekvőbeteg szakellátást a Bugát Pál Kórház nyújtja.

A jövőben a város számára kiemelten fontos - a háziorvosok, védőnők, civil szervezetek, oktatási intézmények és nagyfoglalkoztatók bevonásával - az egészségfejlesztési programokban való részvétel.

Cél, hogy a gyakoribb szűrővizsgálatok, illetve különösen az egészséges életmód széles körű elterjesztése, így az egészséges táplálkozás, mozgás eredményeként csökkenjen a megbetegedések száma.

Bugát Pál Kórház

A gyöngyösi Bugát Pál Kórház 1838-ban kezdte meg működését. Az intézmény 12 ágygal, közkórházként kezdte meg működését, az ellátottság miatti rendelőintézzé történő bővülése 1964-ben történt. Az intézmény ellátási területe Gyöngyös városa és a környező 30 településre terjed ki. A területi ellátási kötelezettséggel működő intézmény közel **80 ezer fő járóbeteg szakellátását működteti.**

2012. július 1-jén országos szinten struktúraváltás történt, mely a Bugát Pál Kórházat is érintette, mind struktúrában, mind ellátási terület tekintetében. Bevezetésre került az egynapos szemészeti ellátás rendszere, a noninvazív mátrix mint struktúra átalakult, az invazív mátrix szerkezete módosult, a kórház engedélyt kapott Gastroenterológiai osztály és Neurológiai osztály működtetésére. 2013. augusztus 1-től a kórházat, mint költségvetési szerv az Emberi Erőforrások Minisztériuma átvette, a költségvetési szerv középírányító szerve a Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet.

A fekvőbeteg szakellátás struktúra váltást követő szerkezete

Megnevezés	Ágyszám
Belgyógyászati Osztály	77
Belgyógyászati Osztály Gasztroenterológia	15
Szülészet-nőgyógyászat	30
Csecsemő- és gyermekosztály	18
Neurológiai Osztály	20
Aneszteziológiai és Intenzív Osztály	6
Sürgősségi Betegellátás	6
Egynapos szemészet	0
Invazív Mátrix Osztály Sebészet	32
Invazív Mátrix Osztály Fül- Orr- Gége	14
Összesen	218
Ápolási Osztály	20
Krónikus Belgyógyászat	86
Pszichiátriai Rehabilitáció	68
Összesen	174
Szakorvosi óra	1.417
Szakorvosi gondozói óra	163
Nem szakorvosi óra	101

Forrás: Egészségügyi Fejlesztési Kon koncepció

A kórház 2015 évben új kórházi szárnyal bővülve két szinten a járóbeteg szakellátás biztosító szakrendelők kialakítását valósította meg, így biztosítva az ellátás biztonságát.

Az új szárny az Új Széchenyi Terv keretében, a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program „A Bugát Pál Kórház szakmai munkájának fejlesztése költséghatékony megoldásokkal a fenntartható fejlődés érdekében, az esélyegyenlőség egyidejű biztosításával, a betegek ellátáshoz történő hozzáférési idejének csökkentésével” elnevezésű, TIOP-2.2.4-09/1-2010-0017 azonosítójú pályázaton nyert **1.551.958.258 forint** összértékű forrásnak köszönhetően épült meg.

A fejlesztésnek köszönhetően a helyi betegellátásban mérföldkőnek tekinthetően olyan komplex, magas hozzáadott értékű szolgáltatásokat biztosító kórházi egység jött létre, amely jól illeszkedik a Bugát Pál Kórház fejlesztési terveihez. A négyszintes, 3.112 m²-es új szárny szervesen kapcsolódik a meglévő tömbépülethez. A fejlesztés eredményeként két szinten a járóbeteg-ellátást biztosító szakrendelőket alakítottak ki, további két szinten fekvőbeteg ellátás történik.

A második emeleten kialakított, új szülészeti osztály, valamint a harmadik szinten található egynapos sebészet szoros szakmai és funkcionális egységben kapcsolódik a műtési háttérrel biztosító központi műtőhöz, valamint a szülőszobai területhez. A beruházásnak köszönhetően az épület passzív házként épült meg.

A fejlesztésnek köszönhetően a kórház jelentős belső átszervezést, telephely racionalizálást tud végrehajtani annak érdekében, hogy optimális méretű kórházzal rendelkezzen.

Felnőtt háziorvosi ellátás

A háziorvos az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása érdekében látja el körzetekben feladatát. A szolgálatok teljes privatizációja 2005-ben kezdődött, mely keretén belül a korábbi önkormányzati tulajdonú rendelők, eszközök megvásárlásával tudtak működni a rendelők. Jelenleg még öt rendelő áll önkormányzati tulajdonban, melyek eladási szándéka a tulajdonos részéről fennáll.

Házi gyermekorvosi ellátás

A házi gyermekorvosok a 14. életévét be nem töltött gyermekek gyógyító alapellátását, tanácsadást, csecsemők preventív látogatását végzik. Gyöngyösön a házi gyermekorvosok részfeladatként ellátják a gyermekintézmények iskolaorvosi feladatait is, a védőnők közreműködésével csecsemő és gyermektanácsadást tartanak.

Fogorvosi alapellátás

Gyöngyösön a fogászati ellátás 2006-ban került átszervezésre, a fogorvosok is vállalkozóvá váltak. Jelenleg 8 fogászati körzet és 4 iskolai, ifjúsági fogászati körzetben működik a prevenció és az ellátás. Az iskola-egészségügyi ellátás keretében iskolafogászati tevékenység is működik.

Iskola-egészségügyi ellátás

Az iskola-egészségügyi ellátás az orvos és a védőnő együttes szolgáltatásával működik, mely minden oktatás- nevelési intézményre kiterjed az önkormányzat közigazgatási területére vonatkozóan. A gyermekek intézményen belüli egészségügyi ellátása a bölcsődékben, óvodákban, az általános iskolákban és a középiskolákban történik.

Védőnői szolgáltatás

A védőnő tevékenysége középpontjában az általa gondozott családok egészségvédelme, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés áll. A védőnői feladatok a nővédelem, a várandós anyák gondozásán, a gyermekágyas tanácsadáson keresztül egészen a családgondozási, egészségvédelmi tevékenységig terjed.

Központi orvosi ügyelet, Fogászati ügyelet

A háziorvosi és fogorvosi ellátáshoz kapcsolódó sürgősségi ellátás célja az egészségügyi szolgáltatók napi munkarend szerinti munkaidő befejezésének időpontjától a munkaidő kezdés időpontjáig terjedően alkalmoszerű és sürgősségi beavatkozások elvégzése, illetőleg a rászorulóknak fekvőbeteg-gyógyintézetbe történő sürgősségi beutalása.

Gyöngyös lakossága számára a háziorvosi ellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás folyamatosan napi 24 órában biztosított az e feladat ellátására szerveződött Mikrotérsgégi Társulás keretein belül.

A fogászati ügyeleti ellátás Gyöngyös Város Önkormányzata számára kötelezően ellátandó feladat, helyben történő biztosítása nem kötelező, azonban a lakosoknak a fogászati ügyeleti ellátást hétféteken és ünnepnapokon is megoldott a városban.

Anyatejgyűjtő állomás

Gyöngyös és vonzáskörzete számára lehetőség van az állomás által az anyatej begyűjtésére, hőkezelésére és szétosztására az azt igénylő csecsemők számára.

A régi kórház épület hasznosítási lehetőségei kiemelt figyelmet igényelnek. Idősgondozás, idősklub, demens otthon, orvostörténeti múzeum céljára ideális, de különböző egészségügyi szolgáltatások, lakás vagy munkásszálló részére is helyet tud adni, gondolva a jelentős ipari beruházások munkaerő igényére.

3.2.5. Szociális ellátás

Gyöngyös Város Önkormányzata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján biztosítja a különböző szociális ellátásokat.

A szociális ellátás meghatározó intézménye a **Kistérségi Humán Szolgáltató Központ**, mely a következő alapszolgáltatásokat nyújtja: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, időskorúak, fogyatékkal élők, pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása, támogató szolgáltatás, közösségi ellátások, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, hajléktalanok ellátása, gyermekjóléti feladatok megszervezése.

A szolgáltató Központ szervezeti egységei:

- Családok Átmeneti Otthona
- Családsegítő Szolgálat
- Gyermek Átmeneti Otthona
- Gyermekjóléti Központ
- Hajléktalanok Gondozóháza
- Házi segítségnyújtás- Naplemente Gondozási Egység
- Hétszínvirág Napközi Otthon
- Idősek Bentlakásos Otthona
- Idősek Klubja
- Igazgyöngy Támogató Szolgálat
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás- Naplemente Gondozási Egység
- Mátraszentimrei gondozási központ
- Pszichiátriai és szenvedélybetegek Közösségi Ellátása
- Pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása
- Szociális étkeztetés

Gyöngyösön az egyes szolgáltatásokat az alábbi létszámban vagy esetszámban vették igénybe 2013-ban a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján.

Szociális ellátás igénybe vétele 2013-ban és 2014-ben Gyöngyösön

Ellátás	Személyek száma 2013-ban	Személyek száma 2014-ben
Szociális étkeztetésben részesülők száma	477 fő	520 fő
Házi Segítségnyújtásban részesülők száma	67 fő	84 fő
Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtásban részesülők száma	44 fő	59 fő
Idősek nappali ellátásában részesülők száma	44 fő	40 fő
Fogyatékosok nappali ellátásában részesülők száma	45 fő	46 fő
Hajléktalanok nappali intézményeinek napi átlagos forgalma	29 fő	63 fő
Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma	252 fő	226 fő

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis és fenntartói adatok

Az elmúlt években, ahogy az intézményi kapacitások, úgy az ellátottak száma sem változott jelentősen. Az önkormányzat kezelésében lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények szinte teljes kapacitás kihasználtsággal működnek.

A szolgáltatások fenntartását az állami normatíván túl az önkormányzat is kiegészíti. A közelmúlt (2015. március 1.) jogszabályi változásai miatt a segélyezésben az önkormányzatokra nagyobb szerep hárul. A rendszeres szociális segélyt felváltotta foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Összegezés

A versenyképes helyi gazdaság egyik sikertényezője a helyi és térségi szinten is megvalósuló társadalmi fenntarthatóság biztosítása. A fenntarthatóság megteremtése érdekében kiemelt figyelmet szükséges szentelni a lakosság szociális és egészségügyi ellátásra, mely meghatározza közvetlen a polgárok gazdasági szerepvállalását.

Kiemelt városi cél a sokoldalú, innovatív helyi gazdaság kialakítása, mely egyik fontos alapja az oktatás, helyi szinten vizsgálva a felsőoktatásban rejlő lehetőségek kiaknázása, tudásközpont kialakítása.

A Főiskola Gyöngyös oktatási, képzési szervezetében jelentős szereppel bír, gazdaságfejlesztési hatása egy egységes stratégián alapuló oktatásszervezéssel meghatározó. A jelenlegi gazdasági szereplők, Gyöngyös Város Önkormányzata, az Ipari Park, a szakképző intézmények, a középiskolák, a foglalkoztatók érdekképviselői, a Kormányhivatal olyan oktatási palettát tud összeállítani, mely szervesen hozzájárul a gazdasági irányok által felmerült szakmai képzések és továbbképzések terén. A felsőoktatásban a térségi igényekhez alkalmazkodva lehetséges és szükséges a középiskolai és felsőoktatási képzés struktúráját átgondolni, fejleszteni (pl. műszaki képzés beindítása a hagyományos agrárágazatok területén a helyi hagyományokra építve).

3.3. Kultúra (könyvtári ellátás, közművelődési tevékenység)

Gyöngyös Város Képviselő-testülete 2007 január 25-i ülésén döntött arról, hogy a város kulturális intézményeit összevonja, és egy intézményi struktúrában működteti tovább. Az új intézmény a **Gyöngyösi Kulturális és Közgűjteményi Központ** (rövidítve GYÖNGYÖK) nevet kapta.

Az intézmény az 1949-ben alapított Városi Népkönyvtár, később Gyöngyös Város Könyvtára, majd Járási Könyvtár, Városi - Járási Könyvtár, illetve Vachott Sándor Városi Könyvtár elnevezéssel, valamint az 1978-ban alapított Mátra Művelődési Központ az 1971-ben alakult Társadalmi Ünnepeket Szervező Iroda, a későbbi Családi Intézet, illetve a 2006 májusában alakult GYITI elnevezéssel működő intézmények jogutódja.

Gyöngyös városában a könyvtári szolgáltatás állománya 2014-ben meghaladta a 110 ezer darabot, a beiratkozott olvasói száma megközelítette a 4 ezret. A városban művelődési központ, mozi termek és 6 muzeális intézmény (Ferences műemlék könyvtár, Egyházi Kincstár, Mátra Múzeum, Palócbaba múzeum, Hermann Lipót gyűjtemény és Huszár Lajos éremtár) található.

Gyöngyösi Kulturális és Közgűjteményi Központ intézményei:

- **Mátra Művelődési Központ:** A Ligeti Gizella által tervezett Mátra Művelődési Központ 1978 óta áll Gyöngyös város és környéke lakosainak szolgálatában. 468 férőhelyes színházteremmel, 200 fő befogadására alkalmas kamarateremmel, 6 klubhelyiséggel, balett teremmel és egyéb kiszolgáló helyiségekkel várja látogatóit.
- **Vachott Sándor Városi Könyvtár:** A Vachott Sándor Városi Könyvtár 1998. szeptember 25-től a Fő tér 10. szám alatt a Grassalkovich házban fogadja olvasóit. Az intézmény alapterülete 1450 m². Az intézménynek két fiókkönyvtára van: I. sz. Fiókkönyvtár Gyöngyös, Platán u. 2/2., II. sz. Fiókkönyvtár Mátrafüred, Béke u. 4.
- **Gyöngyösi Ifjúsági Szolgáltató és Tanácsadó Iroda (GYITI):** Információnyújtás, tanácsadás, közösségi-kulturális programok. Ingyenes internet-használat, társasjátékok, magazinok.
- **Családi Intézet:** Házasságkötések, névadók, állampolgári eskütelek és gyászszerartások szervezése és lebonyolítása.

A város Közművelődési Megállapodással rendelkező szervezetei:

- **Mátra Honvéd Kaszinó Kulturális Egyesület:** A Mátra Honvéd Kaszinó Gyöngyös központjában található a Fő tér 9. sz. alatt. A kulturális egyesület 1995. szeptemberében alakult meg. 1998-tól közhasznú szervezetként működve a város kulturális feladatai közül is egyre többet vállal. 2001-től Civil Házként, Nonprofit Információs és Szolgáltató Iroda működtetésével is segíti Gyöngyös és környéke civil szervezeteinek tevékenységét.
- **Kolping Ház:** Az eredetileg Katolikus Legényegylet számára épített házat az egyházi tulajdon rendezése keretében a Római Katolikus Egyház tulajdonba kapta, majd a működtetés jogát a Gyöngyösi Kolping Család Egyesületre ruházta. Az egyesület alapvető célja, a hitélet elmélyítésén túl a karitatív munkában való részvétel, nemzetközi segítségnyújtással való kapcsolattartás.

3.4. Gazdaság helyzete, energiahatékonyság

A város gazdasági szerkezetét a XIX. század végéig a szőlészet-borászat, a kisipar és a kereskedelem határozta meg. A filoxéravész utáni szőlészeti szerkezetátalakítással, a borkereskedelemmel, a malmokkal és az egyre erősödő bankérettel folyamatosan erősítette gazdasági pozícióját országos viszonylatban. Mindezt erősítette akkoriban a **Balatonéval vetekedő turisztaforgalom**. Az 1950-es évek végére eltolódik a mezőgazdasági jelleg, így ipari-agrár várossá válik Gyöngyös.

Gyöngyösön az elmúlt évtizedekben az ipar vált a gazdaság meghatározó ágazatává, így a jövőben is az ipar, kereskedelem, valamint az idegenforgalom együttesen alkotják a meghatározó foglalkoztatási ágazatokat.

3.4.1. Vállalkozások gazdasági helyzete

Vállalkozói szintű adóalapból a **székhely és telephely közötti adóalap-megosztás** eredményeként előálló adóerőképeességet megalapozó, Gyöngyösre jutó adóalap megoszlását az alábbi táblázat mutatja 2008-tól 2014-ig terjedő időszakokra vonatkozóan.

Vállalkozások gazdasági helyzete

Vállalkozások	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2008
Vállalkozások nettó árbevétele (Mft)	78.818	81.344	76.526	79.574	84.919	82.612	95.891	121,66
Éves változás (Mft)	-	2.526	-4.818	3.048	5.345	-2.307	13.279	-

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A vállalkozások nettó árbevételeit vizsgálva látható, hogy 2014-re a 2008-as bevételek tekintetében több, mint 121 %-os növekedés realizálódott.

Gyöngyösön a regisztrált vállalkozások megoszlása 2013-ban nemzetgazdasági ágak alapján (db) az alábbi táblázat mutatja.

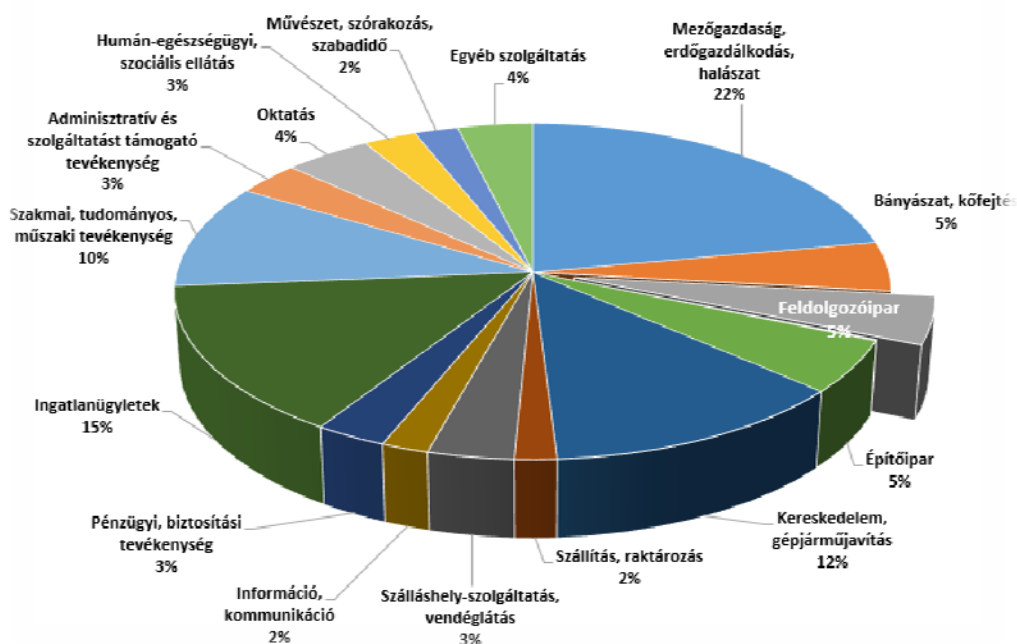
Regisztrált vállalkozások Gyöngyösön

Regisztrált vállalkozások száma szektoronként (db)	
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	1.232
Bányászat, kőfejtés	262
Feldolgozóipar	255
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	2
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	5
Építőipar	284
Kereskedelem, gépjárműjavítás	695
Szállítás, raktározás	95
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	195
Információ, kommunikáció	107
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	161
Ingatlanügyletek	817
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	559
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	181
Oktatás	245
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	149
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	123
Egyéb szolgáltatás	211
Összesen	5.578

Forrás: KSH tájékoztatási adatbázis

A táblázat adatai alapján elmondható, hogy 2013-ban a legkevesebb regisztrált vállalkozás a villamosenergia-, gáz, gőzellátás, légkondicionálás területen működik, míg legtöbb a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat területen, itt mindösszesen 1.232 darab regisztrált vállalkozás működik.

Vállalkozások megoszlása ágazatonként

Forrás: Saját szerkesztés

A vállalkozások nemzetgazdasági ágazati megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy Gyöngyös történeti- természeti hagyományaira építve még mindig kimagasló arányú bejegyzett vállalkozással rendelkezik a mezőgazdaság terén. A termelő ágazat vállalkozásainak száma arányaiban véve alacsony, mely egy átfogó gazdasági programmal és támogatási rendszerrel növelhető.

Gyöngyös Város Önkormányzata költségvetésében 2014 évre 1.723.000 e Ft helyi iparüzési adó előirányzatot írt elő, mely a 2015 évre 1.900.000 e Ft. A helyi iparüzési adó mértéke 2014 évben lakosságszámba vetítve 56.008 Ft/fő volt.

2013-ban a 20 legnagyobb adózó **helyi iparüzési adóbefizetése** összesen 1.006.001 eFt volt, abban az évben az ebből az adóból származó bevétele az önkormányzatnak 1.855.760 eFt volt. Ugyanezek a mutatók 2014-ben 1.242.804 eFt, illetve 2.109.810 eFt voltak.

A helyi gazdaság súlypontjának meghatározásához a közhiteles adatbázisok alapján a húsz legnagyobb adózó vizsgálatával megállapítható, hogy azok ágazati besorolása a feldolgozóipari területre helyezi a hangsúlyt, szemben a regisztrált vállalkozások ágazati arányaival.

A regisztrált vállalkozások jelentős része a mezőgazdasági ágazathoz tartozó, azonban ezen vállalkozások gazdaságfejlesztési súlya a város életében nem mutatja ugyanazt a mértéket. Míg a regisztrált vállalkozások esetében a mezőgazdasági ágazat ötszörös vállalkozásszámot mutat a feldolgozóipari ágazathoz képest, addig az adózási és foglalkoztatási szempontokat figyelembe véve ez az arány a feldolgozóipar esetében a mezőgazdasághoz képest hatszoros.

A legnagyobb adózók jelentős része iparterületen (pl. Lear Corporation Hungary Kft, B.Braun Medical Kft, Austrotherm Kft, Schneider Electric Hungária Zrt, Magnetec-Ungarn Kft, Colas Építőipari Zrt, Danubiana Kft, Hotel Ózon Kft, Bérc Hotel Kft, Tendon Kft, Kedvenc JM Kft) és az Ipari Parkban (Stanley Electric Hungary Kft, Modine Hungária Kft, Hyginett Kft, Seissenschmidt Kft) végzik tevékenységüket.

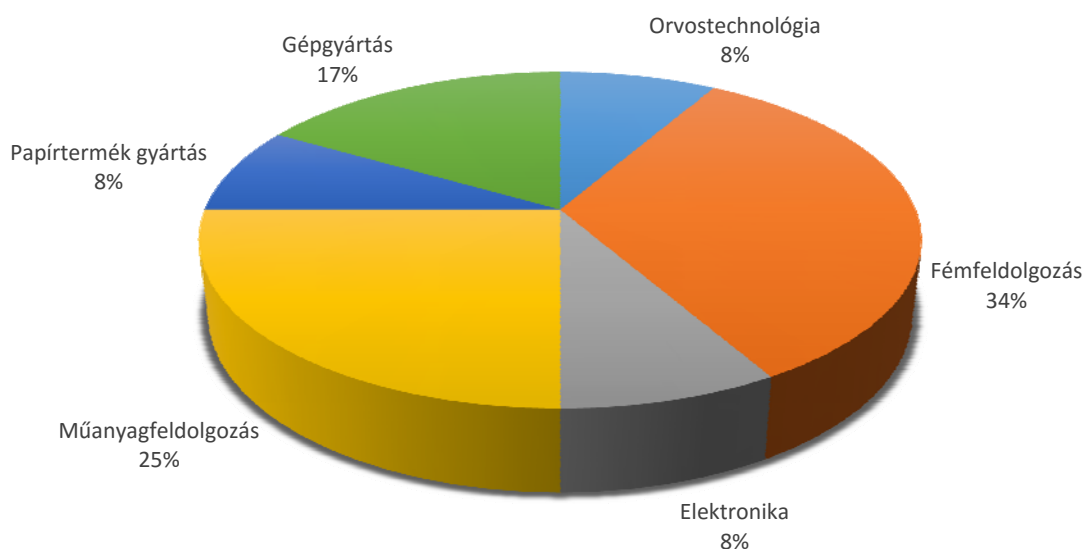
A hús legnagyobb adózó ágazati megoszlása Gyöngyösön (2014)

Szektor	Vállalkozások száma (db)
Feldolgozóipar	12
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	2
Kereskedelem, gépjárműjavítás	2
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	2
Építőipar	1
Egyéb szolgáltatás	1

Forrás: Gyöngyös Város Önkormányzata

A 20 legnagyobb adózó listája jól körvonalazza, hogy a helyi gazdasági szerkezetben mely ágazat vagy ágazatok azok, amelyek a súlypontokat jelentik és ezáltal meghatározzák azt a gazdaságfejlesztési irányt, amelyre a helyi kkv beszállítói kört lehet irányítani, valamint erre a bázisra mely potenciális befektetői kört lehet bevonni.

A vizsgált vállalkozások tekintetében a feldolgozóipari ágazat jelentős súlyú, érdemes vizsgálni az ágazaton belüli tevékenységeket is.

Feldolgozóipari tevékenység megoszlása

Forrás: saját szerkesztés

A diagram adataiból jól látható, hogy a legnagyobb adózó vállalkozások a magas hozzáadott értéket képviselő, jól képzett munkaerőt igénylő feldolgozóipari ágakból kerülnek ki. Mindez előre vetíti az innovatív gazdaságfejlesztés irányait, a képzési rendszer struktúrájának átalakítási irányát, a betelepülő és már működő vállalkozások beszállítói körének bővülési irányait.

A termelő ágazat vállalkozásainak száma arányaiban véve alacsony, azonban a foglalkoztatás és iparűzési adó mértékét tekintve ezek a vállalkozások adják a helyi gazdasági szerkezetének alapját.

Legnagyobb foglalkoztatók (2014)

Vállalkozás	Ágazati besorolás
Lear Corporation Hungary Kft.	feldolgozóipar
B.Braun Medical Kft.	feldolgozóipar
Schneider Electric Zrt.	feldolgozóipar
Modine Hungária Kft.	feldolgozóipar
Hyginett Kft.	feldolgozóipar
Austrotherm Kft.	feldolgozóipar
Magnetec Ungarn Kft.	feldolgozóipar
Stanley Electric Hungary Kft.	feldolgozóipar
Vamav Kft.	feldolgozóipar
Kedvenc JM Kft.	kereskedelem

Forrás: NAV,IM

A helyi gazdaság súlypontjának meghatározásánál jelentős információval bír a tíz legnagyobb foglalkoztató vizsgálata. Az érintett vállalkozások tekintetében megállapítható, hogy azok ágazati besorolása a feldolgozóipari területre helyezi a hangsúlyt, szemben a regisztrált vállalkozások ágazati arányaival. Míg a regisztrált vállalkozások esetében a mezőgazdasági ágazat ötszörös vállalkozásszámot mutat a feldolgozóipari ágazathoz képest, addig az adózási és foglalkoztatási szempontokat figyelembe véve ez az arány a feldolgozóipar esetében a mezőgazdasághoz képest hatszoros.

Ezeknek az ágazati arányoknak a figyelembe vétele elengedhetetlen a gazdasági fejlesztési irányok, a képzés, a befektetés-ösztönzés irányainak kialakításakor, hiszen innovatív, magas hozzáadott értéket képviselő gazdaságfejlesztés eredményezheti a térség stabil piaci és piacképes pozícióját.

Mátrai Erőmű Zrt.

A Mátrai Erőmű Zrt. közigazgatásilag nem Gyöngyöshöz tartozó gazdasági társaság, azonban jelentős befolyással van a város életére. Mint a térség legnagyobb munkaadója hatással van a város munkaerőpiaci helyzetére mind a foglalkoztatás, mind a képzés és szakképzést illetően. A helyi gazdaságra kifejtett hatása is kézzel fogható, hiszen az Erőmű, az iparterületen, illetve az ipari parkjában működő vállalkozásoknak jelentős a beszállítói igénye, melynek jelentős része Gyöngyöshöz kapcsolható.

A visontai telephelyű Mátrai Erőmű Zrt. a magyar villamosenergia-rendszer alapegysége. Az összesen 950 MW beépített teljesítmény által az ország legnagyobb széntüzelésű erőműve. A társaság saját bányáiban, Bükkábrányban és Visontán külfejtéses technológiával termelt lignitből állít elő villamos energiát. A társaság a magyar nemzetgazdaság villamosenergia-fogyasztásának mintegy 13%-át termeli. A cég működéséhez alapot az Észak-magyarországon végighúzódnó közel 1 milliárd tonnás lignitvagyon nyújt.

A CO₂-kibocsátás csökkentése érdekében a társaság a tüzelőanyaghoz 10%-os mértékben kever biomasszát. A Mátrai Erőmű felé a meglévő vállalkozásokon kívül további vállalatok jelezték, hogy üzleti viszonyra építve kívánnak gyártóüzemet létesíteni a hasznosítható barnamezős és zöldmezős területeken. Ezek a vállalkozások részben az olcsó energiára, a meglévő infrastruktúrára, a keletkezett melléktermékek hasznosítására és a biomassza együttégetés lehetőségére alapozták letelepedési szándékukat. Az Ipari Park címet a Mátrai Erőmű Zrt. 2007-ben kapta meg, mely lehatárolt rész az ipari területtel együtt közigazgatásilag Visonta és Halmajugra községekhez tartozik.

A Mátrai Erőmű a térségben és Gyöngyös város életében is meghatározó szerepet tölt be, hiszen munkavállalóinak száma közel 2.300 fő, de a beszállítók és az ipari parkban jelenlévőkkel együtt további 2.000 család megélhetését biztosítja, akik jelentős része Gyöngyösön él, helyi lakos.

A munkahelyek biztosításán túl az Erőmű társadalmi szerepvállalása is jelentős a város életében, hiszen több városi rendezvény, oktatási, sport és kulturális intézmény támogatójaként működik együtt a várossal.

A Mátrai Erőmű és Gyöngyös Város Önkormányzata közötti kapcsolat egyik jelentős pontja a katasztrófavédelem. A katasztrófavédelem iparbiztonsági szakterülete kiterjed a veszélyes ipari üzemekre, valamint a kritikus infrastruktúra védelmére is. Az Erőmű területén jelenleg is működik önálló tűzoltóság, mely szükség esetén a területileg illetékes szervekkel egészül ki.

Az önkormányzat a Katasztrófavédelemmel szoros együttműködésének eredményeként történik meg az új Katasztrófavédelmi Kirendeltség jelenlegi helyéről történő áthelyezése a város tulajdonában álló egykori laktanya területére, ami az Erőmű szempontjából is kedvező helyzetet eredményez, hiszen az új komplex kirendeltség a mai kor és biztonsági előírásoknak, elvárásoknak maximálisan meg fog felelni, továbbá a jelenleginél kedvezőbb közúti közlekedési kapcsolat, elhelyezkedés lehetővé teszi – akár az Erőmű területére történő - kiszállási idő lerövidülését, növelve ezzel a biztonságot.

3.4.2. Üzleti infrastruktúra helyzete

Az üzleti infrastruktúra és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése meghatározza a város és a térség megyei húzószerepű fejlesztési tengelyben való részvételének megtartását, a leszakadás megakadályozását.

A **Gyöngyösi Ipari Park Fejlesztő Kft.** 1999-ben alakult, a tulajdonosok mindegyike a park sikeres és hatékony fejlesztésében és a befektetett tőke megtérülésében érdekelt. A park területe kiváló logisztikai adottságokkal bír: 0,5-2,5 km-re van az M3-as autópálya csomópontjától és saját iparvágánnyal rendelkezik. Az Ipari Park jelenlegi mérete 100 hektár, azonban megfelelő befektetői igények esetén 200 hektárig bővíthető. Jelenleg 10 vállalkozás, összesen 32 hektár területen működik.

Az Ipari Park zöldmezős beruházások megvalósítására alkalmas, teljesen közművesített. A beépíthetőség 50%-os, a minimális zöldterület nagysága 20%. A Gyöngyös Ipari Park kedvezményeket ad a letelepülő és helyi vállalkozások részére egyaránt, egyedi konstrukciók alapján a park területén történő letelepedés esetén a telekvásárlás az alapinfrastruktúra kialakítása, a beruházás műszaki előkészítése során, ezzel növelve a helyi beszállítók esélyét is az üzletszerzésre, növekedésre.

Az Ipari Parkhoz kapcsolódó infrastruktúra továbbfejlesztése igényként merül fel: közvilágítás kiépítése, kerékpárút kiépítése a munkába járás elősegítésére, buszmegálló(k) létesítése, a volt KAEV telephely fejlesztésének feltételét képező Karácsondi úti útkikötés megvalósítása.

Az önkormányzat támogatja a letelepedőket és a befektetőket, valamint elősegíti a betelepülő cégek beruházásához és a működéséhez szükséges engedélyek kiadását, a hivatali ügyintézesek gyorsítását, a helyi gazdasági szférával való kapcsolat építését.

A városban található további ipari jellegű gazdasági területek:

Keleti iparterület

A 3. sz. főközlekedési út, Karácsondi út, Gyöngyöshalászi összekötőút, K-i elkerülő út nyomvonala közötti terület – volt KAEV telep környéke –, mely részben kisebb iparterületekkel és egyéb gazdasági egységekkel beépített, de jelentős tartalék területekkel rendelkezik, melyek nemcsak ipari, hanem kereskedelmi gazdasági célokra is hasznosíthatók. A terület összekapcsolható az Ipari Parkkal.

Déli iparterület

A város déli területén, a vasúttól nyugatra kialakult területen korábban létrejött és nemrégiben betelepült (B.Braun, Austrotherm) üzemek helyezkednek el. A terület déli bővítésére jelentős tartalék

területek állnak rendelkezésre. A terület lakóterületek környezetében található, ezért csak környezetbarát tevékenységek számára ajánlható.

Pipishegyi iparterület (volt MEV terület)

A korszerű technológiával kialakított iparterület korlátozott területi fejlesztési lehetőséggel rendelkezik. Környezetterhelő tevékenység a területen nem folytatható. Jelenleg az iparterület szennyvízhálózatra való kötése kiemelt cél. Az iparterületen jelenleg is működik előtisztító mű, azonban egyrészt a területen működő vállalkozások igényeihez mérten kapacitása nem elegendő, másrészt környezetvédelmi és gazdasági szempontból szükséges a gyöngyösi szennyvízhálózatra való bekötés.

Szurdokpart úti iparterület

A város keleti oldalán több, főleg szolgáltatással foglalkozó, többnyire kisebb területigényű gazdasági egység telepedett le. A terület további fejlesztési lehetőségei korlátozottak, elsősorban minőségi fejlesztésekkel lehet számolni, illetve a volt Húsipari Kombinát volt telephelyének nagy részén barnamezős beruházásként jelentősebb terület is igénybe vehető.

Barnamezős területek

Barnamezős területnek az a terület számít a tervezett állami (EU-s) támogatási programok alapján, amely használaton kívül van vagy alulhasznosított (területének legalább 50%-ban nem hasznosított), általában leromlott fizikai állapotban van és jellemzően környezetszennyezéssel terhelt egykori iparterület, gazdasági terület, vasúti és közlekedési terület, illetve felhagyott, használaton kívüli katonai objektum. A területek lehetnek mind magán, vagy állami, önkormányzati tulajdonban, az egyes területeknek gyakran több és többféle tulajdonosa is lehet.

Gyöngyösön számos barnamezős, alulhasznosított, vagy felhagyott egykori iparterület, telephely, ingatlan van, melynek hasznosítása jövőben elengedhetetlen gazdaságfejlesztési és városképi szempontból egyaránt. Egy terület hasznosításának többféle célja lehet: gazdasági tevékenységek, illetve közösségi célból egyaránt fejlesztésre kerülhet.

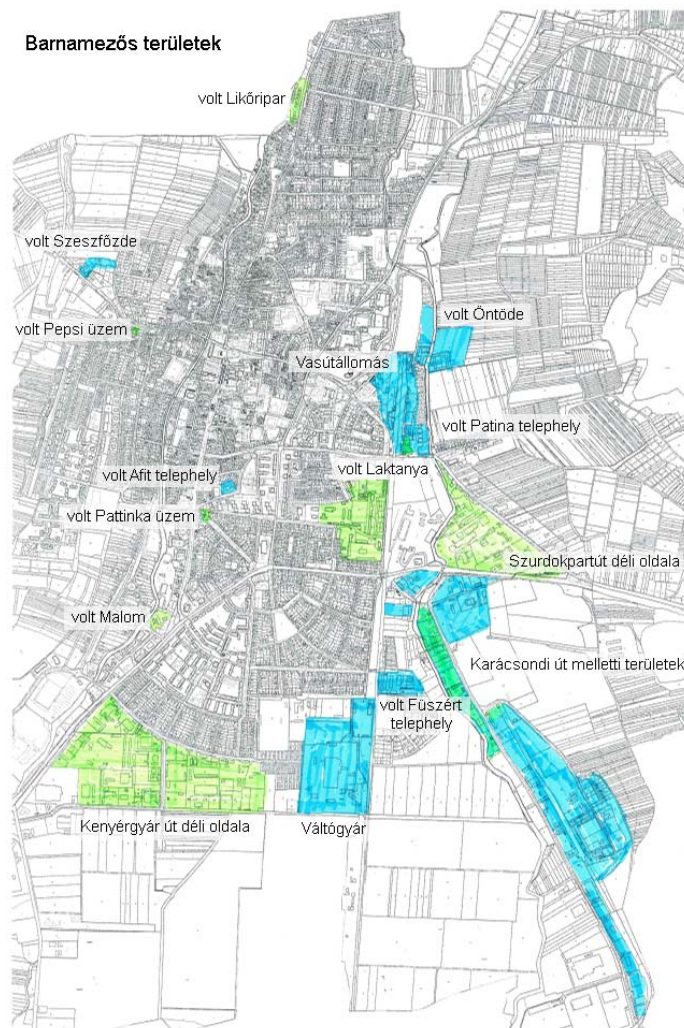
A 2014-2020-as EU-s támogatási időszak hangsúlyos eleme a gazdaságfejlesztés, melyben az önkormányzatokra is jelentős szerep, feladat és felelősség hárul, ezért érdemes a hivatali működés és/vagy Ipari Parkkal történő együttműködés olyan jellegű felülvizsgálata, feladatok meghatározása, ami az érdeklődők, befektetők információval való ellátását, a területszerzéssel és az infrastrukturális fejlesztések előkészítésével és megvalósításával kapcsolatos operatív feladatokat is tudja segíteni.

Az alábbi térkép összefoglalja Gyöngyös jelentősebb barnamezős területeit.

Kihívást és egyben lehetőséget is jelent a 2014-2020-as támogatási időszak fő célkitűzésének való megfelelés, miszerint a rendelkezésre álló 7 ezer milliárd Ft összegű támogatásának mintegy 60%-a gazdaságfejlesztésre fordítandó forrás. A hosszú távú fejlődési potenciál és jövőbeli bevételek növelése, a foglalkoztatási lehetőségek és körülmények javítása érdekében helyi gazdaságfejlesztési koncepció kidolgozása és megvalósítása szükséges, melynek hangsúlyos eleme kell, hogy legyen az önkormányzat által megvalósítandó ipari/gazdasági infrastruktúra fejlesztés. Ennek része kell hogy legyen további potenciális ipari területek felmérése, igény szerinti kialakítása.

Az elmúlt időszakban nem csak a gyöngyösi, hanem szomszédos önkormányzatok ipari parkjaiban, iparterületeinek kihasználtságában is pozitív előremozdulás tapasztalható, ami munkaerő felvételt eredményezett, eredményez, illetve a további bővülés (Apollo Tyres) az oktatás, szakképzés és a szociális ellátások, lakáspiac terén is kihívásokat jelent az önkormányzat számára.

Barnamezős területek Gyöngyösön

Forrás: Gyöngyös Város Önkormányzata

A térség sajátos, megyéken és járásokon átnyúló gazdasági erőterrel bír, ami jelenleg sem a gazdasági hatékonyság, sem a stratégiai együttműködések terén nincs kiaknázva. Gyöngyös Ipari Parkjától és iparterületeitől számított 30-40 km-es körzetben több ipari centrum is található: Jászfényszaru, Jászberény, Jászárokszállás, Hatvan, ami a munkaerő áramlásában együttműködik az ingázók kapcsán, de a szakmai együttműködések, közös képzési stratégiák, hálózatosodás még hiányzik, melyben rejlenek potenciálok, melyek vizsgálata, igények felmérése az ipari szereplők térségben történő hosszú távú megtartása miatt elengedhetetlen.

3.4.3. Turizmus

Heves megyében alapvetően három nagy turisztikai terület alakult ki: Gyöngyös-Mátra, Eger-Bükk, Tisza-tó. A Mátravidék, mint hazánk legnagyobb összefüggő zöld területe és legmagasabb helysége, természeti értékeivel is kiemelt jelentőséggel bír a megye turizmusán belül.

Gyöngyös város nagytérségi környezetét a **Mátravidék** jelenti. Gyöngyös település Heves megye turizmusának egyik meghatározó egysége. Gyöngyös a környező falvakkal együtt alkotja a Mátrai történelmi borvidéket.

A Mátrai Történelmi Borvidék az ország **22 borvidéke** közül területi nagysága alapján a **második legnagyobb**, a hegyvidékiek között pedig a legnagyobb a mintegy 7.815 hektárnyi nyilvántartott szőlő ültetvényével. A borvidék a Mátra hegység déli lejtőin, kelet-nyugat irányban a Tarna és a Zagyva

folyók által határolt területen, mintegy 15–20 km széles sávban helyezkedik el. A területen ősi hagyományai vannak a szőlészeti-borászati tevékenységnek. A Mátrai Borvidék adja az ország szőlő-bor exportjának jelentős részét.

A borvidékhez tartozó települések nemcsak a szüreti napok alkalmával nyújtanak turisztikai, idegenforgalmi látványosságot, hanem az év teljes egészében. A Mátra közelsége adta turisztikai lehetőségeket jól kiegészíti a települések műemlékeinek, emlékhelyeinek sokasága is.

A város turizmusának jelenlegi szervezeti rendszerében közösségi, önkormányzati, non-profit és **vállalkozói szereplőket** találunk. A közösségi szervezetek közül regionális szinten az Észak-magyarországi Regionális Marketing Igazgatóság - mint a közösségi marketing felelőse, megyei szinten a Megyei Önkormányzat szervezete tevékenykedik.

A Polgármesteri Hivatal a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Igazgatósága körében látja el a turisztikai fejlesztésekhez kapcsolódó feladatokat. Az önkormányzat Idegenforgalmi, Ifjúsági és Sportbizottsága előkészíti a Képviselő-testület döntéseit, szervezi és ellenőrzi a döntések végrehajtását.

Emellett javaslatot tesz a képviselőtestület hatáskörébe tartozó és a bizottság feladatkörét érintő személyi kérdésekben illetve véleményezi, a képviselő-testület elé terjeszti a beérkezett javaslatokat.

A turisztikai vállalkozások a városban valamennyi turisztikai szolgáltatási rendszert (szálláshely, utazásértékesítés, vendéglátás, attrakció, stb.) képviselnek.

A turisztikai vállalkozások szakmai szervezetei inkább lobbiznak, érdekvédő funkciót, mint piaci koordinációt, kooperációt szervezőként lépnek fel. A kamarák mellett működik a „Zöld Utak” Turisztikai- és Vendéglátási Innovációs Klaszter, melynek fő célkitűzése a turizmus és vendéglátás szolgáltatás-, és tevékenységrendszerének tudományos igényű feltárása, innovatív fejlesztése, összehangolt, koordinált működtetése, az ágazat hatékonyságának és eredményességének növelése.

A non-profit szervezetek a közösségi és vállalkozói szféra erőterében keresik helyüket (pl. múzeumok, GYÖNGYÖK, stb.)

A helyi **TDM** szervezetek feladata a térségben működő, turizmussal foglalkozó szervezetek koordinálása, a térségi marketing megvalósítása, valamint helyi turisztikai termékfejlesztés. A Gyöngyös-Mátra Turisztikai Közhasznú Egyesület, mint TDM szervezet feladata helyi szinten, Gyöngyösön és környékén a fent említett tevékenységek ellátása.

Ezen kívül egyesületek (Borút), turistaegyesületek, kerékpáros egyesületek azok, akik a non-profit szférát képezik és képviselik.

A térség főbb turisztikai statisztikai adatai az alábbiakban kerülnek bemutatásra.

Vendégek száma összesen a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)

Vendégek	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015. májusig
Vendégek száma (fő)	32.454	24.058	25.073	43.106	55.787	61.020	75.491	29.641

Forrás: KSH és TDM adatszolgáltatás

Vendégéjszakák száma (éj)

Vendégéjszakák növekedése (2014-2008)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 májusig

60.440	75.806	53.871	66.708	101.401	125.766	125.752	136.246	52.455
---------------	--------	--------	--------	---------	---------	---------	----------------	---------------

Forrás: KSH és TDM adatszolgáltatás

A vendégéjszakák csökkentek 2008 után a gazdasági válság időszakában, ami részben az üzleti (pl. vállalati tréningek) és a szabadidős üdülési turizmus országos tendenciájú csökkenésének is köszönhető. 2011-ben jelentős növekedés figyelhető meg az előző évekhez viszonyítva. Gyöngyös összes mutatója javult, így a vendégek száma, a férőhelyek száma, a vendégéjszakák tekintetében egyaránt a válság éveitől.

A vizsgált hét év átlaga 97.936 vendégéjszaka, a legmagasabb számot a 2014-es év hozta, a legalacsonyabbat a 2009-es év, mindössze 53.871 vendégéjszakával, ami 2010-re normalizálódott, hiszen akkor 66.708 vendégéjszakát számoltak.

Gyöngyös város esetében a vendégéjszakák jelentős része a magas kategóriájú és színvonalú mátrai szállodákban realizálódik, a vendégek Gyöngyösre sok esetben nem látogatnak el. Ez azt jelenti, hogy bár a mutatók alapján a vendégforgalomban javulás tapasztalható, ez elsősorban a város közigazgatási területéhez köthető és nem feltétlenül Gyöngyös belterületéhez.

A gyöngyösi termálfürdő elsődlegesen uszoda, ezért az úszni nem tudók, a strandfürdő funkció számára szükség lenne egy további kültéri medencére.

Támogatás elnyerése esetén tervezett az 50 m-es medence lefedése. A strand jelentős energiaköltségének csökkentését eredményezheti a használt vizek hőtartalmának hasznosítása, további pályázati támogatással tervezett az energetikai korszerűsítés.

A kékestetői sípálya fejlesztéseket a **Mátra Centrum Kft.** végzi az önkormányzattal egyeztetve, együttműködve. A Kékestetőn további idegenforgalmi létesítmények megvalósítása önkormányzati tulajdonú területen a vállalkozói tőke és pályázati pénzeszköz bevonásával valósulhat meg.

Az állandó mezőgazdasági gépkiállítás a magyar és a helyi mezőgazdaság történetének bemutatását célozza a régen és ma használt mezőgazdasági gépeken keresztül.

Az agrár profilú főiskola jelenléte önmagában is indokol egy ilyen jellegű kiállítást, amihez szerencsésen társítható az a magángyűjtemény, mely önmagában jelentős korszakot ölel fel.

A Gyöngyösi-tó és környéke pihenő centrum kialakítása az idegenforgalmi vonzerő fontos eleme lehetne, hisz Gyöngyös város egyébként széles turisztikai kínálatában a „vizes” jelleg még hiányzik.

Az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő tó néhány éve megújult, a leülepedett iszapot eltávolították, a partot rendezték. A tóval kapcsolatos terveket a kezelővel egyeztetve kell meghatározni.

A gyalogos kirándulók és minden természetet kedvelő polgár számára még vonzóbbá kell tenni a mátrai kiránduló helyeket. Ennek érdekében a mátrai utak, létesítmények (esőbeállók, hidak, kézi szemetesek, források) felújítására az Egererdő Zrt-vel egyeztetett programot szükséges kidolgozni.

A városképet jelentős mértékben befolyásoló műemlék épületek felújítására külön programot lenne célszerű készíteni.

A Sástón megvalósult önkormányzati beruházások (revitalizáció, látogató központ, tanösvény) vonzzák a turistákat, csakúgy, mint a magán beruházásban elkészült sástói kemping. Az Adrenalin-park folyamatosan bővül, a Sástói kemping magas színvonalú szolgáltatással várja vendégeit. A tulajdonos tervezi a két létesítmény között libegő létesítését.

A természeti, az épített és a szellemi örökség által kínált lehetőségek kihasználására, valamint a település egyediségeire épített közös cselekvések hozzájárulnak Gyöngyös és a Mátra idegenforgalmi szerepének erősítése a térség gazdaságának fejlesztése céljából. A fejlesztés alapcélja tehát kettős: egyrészt törekedni kell arra, hogy az idegenforgalom révén a fellelhető természeti, környezeti és kulturális értékek mások számára is megismerhetőek legyenek, ezzel máshol megtermelt jövedelmek kerüljenek felhasználásra a településen, mivel ez biztosítja gazdagságának anyagi értelemben vett növekedését is. Másrészt ugyanakkor arra is nagy figyelmet kell fordítani, hogy a településen élők,

illetve az idegenforgalomban érintettek együttműködésében alakuljanak ki a cselekvések, ezzel is elősegítve a sikereket.

A Mátrában van hazánk egyetlen magaslati klímájú gyógyhelye, ami a 2014-2020-as támogatási időszakban kiemelt jelentőségű fejlesztési célterület a GINOP programban, ami lehetőséget teremt a turisztikai térképen való egységes Mátra megjelenésére.

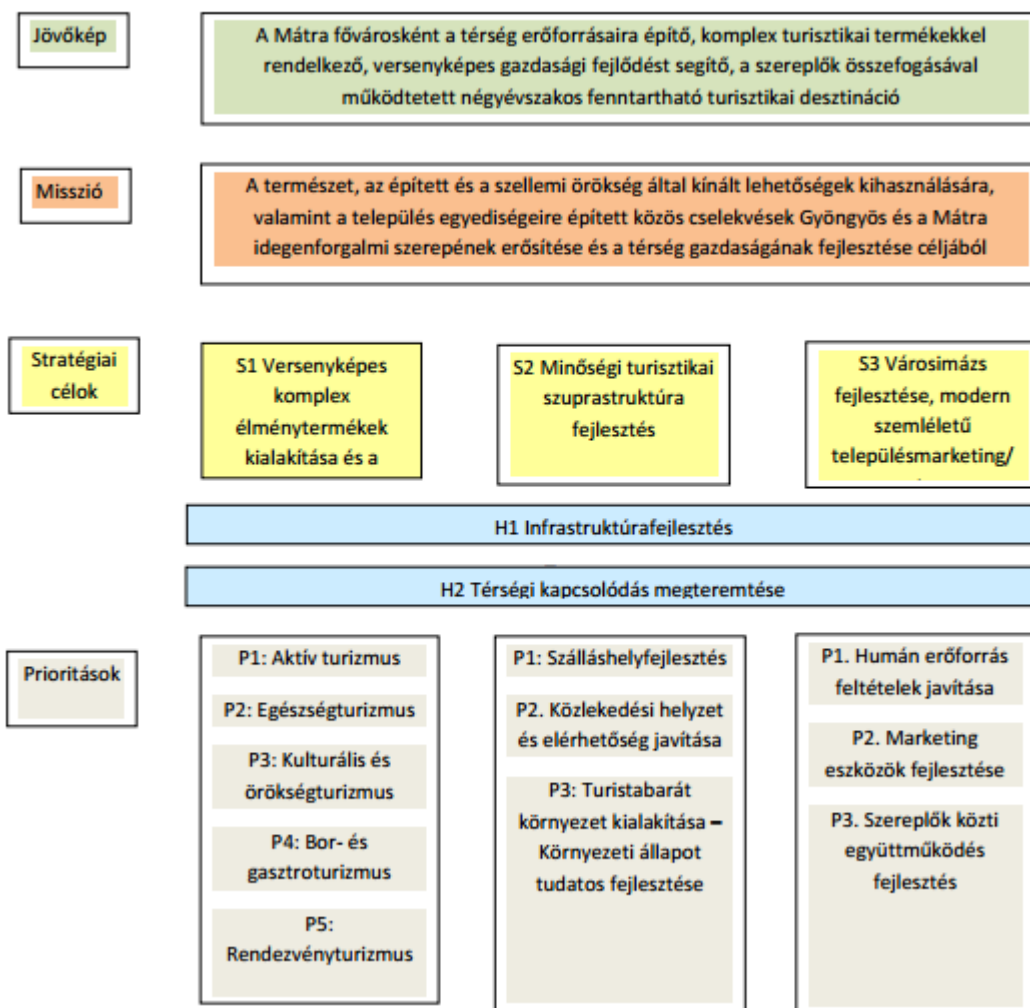
A turisztikai lehetőségek kiaknázása, hosszú távú fejlesztési irányok és akciók meghatározása érdekében az önkormányzat két koncepció kidolgozása mellett döntött (Gyöngyös Város Turisztikai Fejlesztési Koncepciója és Átfogó Stratégiája, valamint Gyöngyös–Kékestető gyógyhely gyógyhelyfejlesztési stratégiája).

A Gyógyhelyfejlesztési Stratégia alapcélja a térségben élők képviselete, életminőségük javulása és új munkahelyek teremtése. A stratégia fő célja a gazdasági, társadalmi és környezeti hatások optimalizálása. A turizmus a térségnek akkor válik meghatározó gazdasági ágazatává, ha növelni tudja versenyképességét és a turizmus gazdasági hatékonyságát. Ehhez a célhoz a Mátrának ki kell használnia természeti adottságait, új attrakciókat, vonzerőket kell fejlesztenie, az egészségturizmushoz kapcsolt, egyértelműen kommunikálható kínálatot kell kialakítania.

A Gyógyhelyfejlesztési Stratégia fő szakmai céljai:

- Az egészségturizmus vezetőtermékké fejlesztése, egyedi attrakciók, programok kidolgozásával;
- A jelenlegi turisztikai termékek és a fejlesztendő gyógyturisztikai, illetve a prevenciók termékek elemeinek komplex kínálattá alakítása;
- Szezonális csökkentésére egészségturisztikai- és terápiás csomagok összeállítása;
- A meglévő kapacitások gazdaságosabb kihasználása;
- Új szolgáltatások, attrakciók hatására magasabb fajlagos költség, növekvő bevételek;
- A Mátra térségének nemzetközi szinten is hatékonyabban értékesíthető pozicionálása;
- Új, magasabb fizetőképességű vendégek megnyerése, tartózkodási idejük növelése;
- Szolgáltatók szakmai együttműködésének erősítése, koordinálása;
- A kialakított egyedi gyógyturisztikai kínálat letisztult, egységes kommunikációja;
- Befektetők részére, a csatlakozást elősegítő fejlesztési javaslatok kidolgozása;
- A fejlesztésekhez szükséges források hatékony felhasználása.

Gyöngyös idegenforgalmi fejlesztésének stratégiai célrendszere

Forrás: Gyöngyös Város Idegenforgalmi Konceptiója és Átfogó Stratégiája

Gyöngyös-Mátra térség és a gyógyhely fejlesztésének prioritásként a következő feladatok elvégzése a cél a jövőben:

- Egészségturizmus attrakcióinak, szolgáltatásainak fejlesztése;
- A természetes gyógytényezők minél hatékonyabb kihasználása, fejlesztése;
- A turisztikai attrakciók megközelítésére szolgáló utak javítása;
- A gyógyhely környezetének tudatos fejlesztése;
- Az aktív turizmus fejlesztése;
- Koordinált- és koncentrált marketingtevékenység.

Gyöngyös **aktív testvérvárosi kapcsolatokat** ápol, mely kapcsolatok jellemzően az oktatási és kulturális együttműködésekre épültek. A nemzetközi kapcsolatok feltárásának, ápolásának elsődleges feladata azonban a gazdasági, üzleti jellegű együttműködések elősegítése.

A **gazdasági-üzleti együttműködés** lehetőségeinek feltárása érdekében az Önkormányzat a Mátrai Munkaadók Egyesülete, valamint a Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara bevonásával szakmai konferenciát tartott az elmúlt években a testvérvárosokkal.

A város nemcsak a határon túli magyarokkal erősíti a testvéri kapcsolatát, hanem nyitott Európa felé is. A nyitottságra mutat, hogy az évenkénti öt nemzetközi rendezvényére Európa sok országából, sőt már földrésről is érkeznek vendégek. A város vezetői már az 1960-as évektől elkezdtek a nemzetközi kapcsolatok kialakítását, és ez a testvérvárosi kapcsolatokhoz vezetett.

- A dániai **Ringsteddel** 1973-tól él a kapcsolat, eleinte művelődési szálak fűzték össze a két várost a zeneiskola tanárok, a városi vegyes kar és a Vidróczki együttes volt az összekötő. Aztán a főiskolai kar hallgatóinak egyik csoportja jutott ki ottani szakmai gyakorlatra. 1991-ben új keletű kapcsolatot kezdeményezett a Junior Art Alapítvány, amely által közös alkotótáborok és művészeti alkotások vándorkiállításai alakultak meg. A viszonylag nagy távolság miatt nehéz a kapcsolattartás az intézmények és civil szervezetek között, így a kapcsolat mára alig működik.
- 1993-ban került aláírásra az együttműködés **Zeltweggel**. A két város között kialakult testvérvárosi kapcsolat legfőbb célja ma is, hogy a városok lakossága egymást megismerje, tapasztalatait, kulturális értékeit az egymással való rendszeres találkozások által kicserélje. A viszonylag kis földrajzi távolság ellenére a kapcsolat aktivitása csökkent.
- 1995-ben **Kézdivásárhely** vált Gyöngyös testvérvárosává. Az akkor megkötött testvérvárosi szerződés 1. pontja kimondja: „A testvérvárosi kapcsolat legfőbb célja az, hogy az európai népek között egyre erősödő integrációs folyamatba illeszkedve előmozdítsa a két város polgárai közötti baráti kapcsolatok erősítését, egymás kulturális értékeinek minél mélyebb megismerését, különös gondot fordítva az életképes gazdasági kapcsolatok létesítésére is.” Ez az elhatározás mind a mai napig igen erősnek bizonyult, a megvalósítás szinte maradéktalanul teljesül napjainkban is. **Kézdivásárhellyel aktív kapcsolatot ápol Gyöngyös**, rendszeres a kulturális delegációk cseréje. A Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet több erdélyi településsel keresi a **turisztikai együttműködés** lehetőségét. A Gyöngyösi Ipari Park Kft. közreműködésével zajlottak mindkét helyszínen tárgyalások **gazdasági kapcsolatok kiépítését** célzóan.
- 2000-ben a finnországi **Pieksämäkival** kötötte meg a város a testvérvárosi szerződést, amely a Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola ottani kapcsolatain alapul. A kapcsolat középpontjában az egészségügyi, szociális és oktatási rendszerek működésének vizsgálata állt. Az elmúlt években a kapcsolat nem aktív.
- Legújabb testvérvárosi kapcsolat 2003-ban került kialakításra a lengyelországi **Sanokkal**. A testvérvárosi együttműködés legfőbb célja, hogy az európai népek között egyre erősödő integrációs folyamatba illeszkedve előmozdítsa a két város polgárai közötti baráti kapcsolatok erősítését, egymás kulturális és egyéb értékeinek, társadalmi és gazdasági viszonyainak megismerését, valamint az életképes gazdasági kapcsolatok létesítését. A kapcsolat aktív, évenkénti személyes találkozók megvalósításával.

Összegezés

Gyöngyös és térsége átfogó gazdaságfejlesztési céljának egyik stratégiai pontja a munkahelyteremtés. A városban a regisztrált vállalkozások száma magas, a vállalkozások ágazati megoszlása még mindig a mezőgazdasági területen mutat kimagasló értéket.

A térség gazdasági fejlődése és stabilitása függ a vállalkozások munkahelyteremtő és megtartó képességétől. A nagy munkaerőigénnyel rendelkező termelő és szolgáltató vállalkozások támogatásával a stabilizáció megteremthető lesz. A munkaerő-igényes ágazatok közé tartoznak a Mátra turisztikai kínálatához kapcsolódó szálláshely és kapcsolódó szolgáltató vállalkozások is.

A helyi és térségi munkaerőigény kielégítésének egyik alapfeltétele a munkaerőigényekhez mért képzett munkaerő rendelkezésre állásának biztosítása.

3.5. Közterületi, városképi fejlesztések

3.5.1. Városképi

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia – melynek felülvizsgálata folyamatban van – alapján új stratégiai dokumentumok készülnek: Integrált Településfejlesztési Stratégia és Konceptió, melyekben a szegregátumokelsősorban újbóli meghatározására is sor kerül.

A városközpont területét a **történeti városmag** és a hozzá csatlakozó **belvárosi területek** együttesen alkotják. A sajátos arculatú, kisvárosias hangulatú történeti városszerkezet többirányú funkciót lát el: a városi közösséget és a környék népességét szolgáló intézmények, valamint lakóterületek szövete. A városközpont fókuszában a Fő tér és környéke áll. A Fő téren és környékén gyalogos használatú belvárosi mag került kialakításra, csillapított gépjárműforgalommal, gyalogosbarát tér- és utcakialakítással. Az itt lévő összkomfortos, saját tulajdonú lakásokat jelenleg középosztálybeli polgárok, főleg nyugdíjasok lakják. A városközpontban jelentős a kiskereskedelmi tevékenység és a vendéglátóhelyek száma is.

A beépítés hagyományos, kisvárosias jellegű, többnyire zárt sorú beépítési móddal. Az épületek többsége régi építésű (80-100 évesek), jellemzően földszintesek, a központi részeken a szintszám földszint + két emelet magasságig terjed. Helyenként egy-egy újabb, több emeletes lakóház ékelődik a hagyományos épületszövetbe.

Az épületállomány műszaki állapota vegyes, az épületek zöme közepes állagú. Helyenként történt homlokzat rekonstrukció (pl. Fő tér), épületen belüli átalakítás illetve portál kialakítás, teljes külső-belső felújítás viszont elvétve fordult elő. Az épületek jelentős része – az építészeti arculat megőrzése mellett – műszakilag felújításra, korszerűsítésre szorul. A jó állagú (felújított vagy új) épületek aránya kicsi, a Fő téri tömbbelsőben jelentős mértékű új lakásépítés történt.

A szabályozási feltételek felülvizsgálatával, kisajátításokkal, a közmű üzemeltetők koordinálása mellett meg kell kezdeni a kedvezőtlen adottságok miatt leszakadó Petőfi Sándor utcai ún. **zsellérváros észak-nyugati városrész rehabilitációját**. A rendelkezésre álló szabályozási terveket felül kell vizsgálni, és azokhoz igazodva véglegesíteni kell a közművek és utak létesítési engedélyezési terveit. 2015-ben a Csobánka utca - Tűz utca által határolt terület rendezése tervezett.

A **volt laktanya** eredetileg tervezett „második belváros” funkciója helyett a terület sport funkciója már nem kérdéses, a részben már kialakult sportcentrum végleges, a fejlesztés egy bemelegítő csarnokkal folytatódik. A területet érintő további fejlesztési elképzelések között szerepel a tűzoltó

laktanya kialakítása, valamint az intermodális közlekedési csomópont ezen a területen történő megépítése, illetve a belső utak, vízelvezetések kiépítésének folytatása, kerítések felújítása, útbekötések folytatása.

A **Zsinagóga környékének** megálmodott felújítása a Fő tér és a belváros kiterjesztését valósítaná meg, amennyiben az ehhez szükséges források támogatásból rendelkezésre állnak. A fejlesztés szorosan kapcsolódik/kapcsolódhat a „Zöld Város” projekthez, mely a városi zöld területek rehabilitációjához járul hozzá úgy, hogy a komplex fejlesztés a parkosításon túl szemléletformálást is eredményez, illetve parkolási kérdéseket is magával vonz. A terület rehabilitációja által az érintett terület visszakapja eredeti állapotát.

A **lakótelepek** legfőbb problémája az épületek magas energiafelhasználásából adódik, ezért a szigetelési programokon való részvétel elengedhetetlen, ami a lakások értékét is jelentősen növelik.

A **családi házas övezetekben**, elsősorban a Déli-délkeleti városrészben, Zsellérközőkben és az ÉNy-i városrészben kertvárosi területeken a csapadék elvezetésének megoldása a legfontosabb kérdés.

Valamennyi városrészben a közbiztonság és a hatékony energiafelhasználás érdekében a közvilágítás korszerűsítése napirenden lévő feladat, csakúgy mint a zöldfelületek és parkolók lehetőség szerinti bővítése, gondozása.

3.5.2. Parkolás

Az országos tendenciákkal összhangban Gyöngyösön is évről évre növekszik a forgalomban lévő gépjárművek száma, aminek természetes következménye, hogy a járművek jogszerű parkoltatásához egyre több biztonságos és megfelelő minőségű parkolóra van szükség. A megnövekedett parkolási igény kielégítése érdekében szükséges a meglévő, de **rossz állapotú parkolók felújítása, valamint új parkolók létesítése.**

A rohamosan növekvő számú gépjárművek biztonságos, a vonatkozó előírásoknak megfelelő parkolási lehetőség biztosítása érdekében a belvárosban nagyszámú parkolóhely létesült. Folytatni kell azonban új parkolóhelyek kijelölését, tervezést követő megvalósítását, köztük a már említett P+R parkolókat.

2015-ben a Verseny utca, állatkert, Sportcsarnok és GYAK pálya, Kócsag, Lokodi János utca előtti parkolók kialakítása szerepel a költségvetés tervében. A buszpályaudvar és a toronyházi buszmegálló környékén P+R parkolók kialakítása vált szükségessé a megállók körül lévő tömbházas övezetek parkolási problémáinak megoldására.

A turisztikai szempontból kiemelt borturisztikai helyszín Farkasmály, ahol város a közelmúltban hajtott végre fejlesztéseket az alapinfrastruktúra javítása érdekében (pl. bekötő út), azonban látogatók kiszolgálása, illetve a közelmúltban tapasztalt szolgáltatások bővülése kapcsán igény mutatkozik további fejlesztésekre, elsősorban parkolóhelyek bővítésére.

A **Zsinagóga környékének** rehabilitációja által az érintett terület visszakapja eredeti állapotát. A jelenlegi funkcióvesztés elkerülése érdekében a parkolás a megfelelő számú parkolóhely biztosításával megoldandó kérdés, melyre vonatkozóan több verzió is felmerült pl. a Vármegyeház tér melletti, jelenleg nem kihasznált sportpálya területre, patak part.

3.5.3. Utak, kerékpárutak

A város úthálózatának állapota átlagosnak tekinthető. Az általános felújítási feladatok közül kiemelkedik a várost elkerülő utak megoldatlansága.

A **Nyugati elkerülő út** célja, hogy biztosítsa a Galyatető-Felső Mátra, Szurdokpüspöki és a 21-es főúton keresztül Nógrád megye és Szlovákia irányába történő tranzitforgalom városon kívüli elvezetését. Az I. ütem építése nem folytatódott, a megépült szakasz állaga romlik. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a központi költségvetés finanszírozásával épüljön meg a hiányzó szakasz.

Fontos fejlesztési igény, cél a **Keleti elkerülő út** megépítése, ami a 3-as főút és ezáltal az M3-as autópálya Mátrával való gyorsabb és biztonságosabb összekötését teszi lehetővé, erre Részletes Megvalósítási Terv áll rendelkezésre.

Az önkormányzati utak minőségének tartós javítása céljából az önkormányzat lehetőség szerint nem a kátyúzást, hanem a vékony aszfaltszőnyeg terítést helyezi előnybe, ami a javítások gyakoriságának csökkenését, valamint az út minőségének és tartósságának növelését eredményezi. A városon áthaladó állami kezelésű utak állapota (Petőfi Sándor, Kossuth Lajos, Vachott Sándor, Damjanich János utcák, a 24-es főút) erősen romlik, minden eszközzel szorgalmazni kell ezeknek az utaknak az állagmegóvását, minőségének javítását.

A **járdahálózat leromlott műszaki állapota** továbbra is szükségessé teszi egy olyan program készítését, mely ütemezve megtervezi és megvalósítja a felújításokat. A program tervezésekor minden egyes utca esetében egyedileg kell megtervezni a felújítás műszaki tartalmát.

Meg kell vizsgálni a díszburkolat alkalmazásának gazdaságosságát, műszakilag ugyanis számtalan előnye van az aszfaltburkolattal szemben, például a későbbi közműjavítások miatti bontást követő helyreállítás minőségét tekintve.

Az eddig megépített **körforgalmú csomópontok** beváltották a hozzájuk fűzött reményeket. Ezért fontos, hogy az elkövetkezendő időszakban a Jókai – Alkotmány- Puskin úti jelenleg jelzőlámpás csomópont körforgalmúvá alakítása megvalósuljon, ennek tervezése már előkészítés alatt van.

Több éve felmerülő igény nem csak az önkormányzati, hanem az állami kezelésű utak esetében is, pl. a Damjanich-Deák-Vachott Sándor utcák, továbbá a 3-as és a 24-es út csomópontjában, és a két elkerülő út (keleti, nyugati) csatlakozási pontjaihoz is körforgalmú csomópontok kialakítása.

A városban található, az önkormányzat kezelésében lévő **közüti hidak** műszaki állapotának felmérését, az előírásoknak megfelelő szintre hozást biztosító munkák számbavételét, beárázását és a kivitelezés ütemezett megvalósítását szükséges lehetőség szerint mielőbb megkezdeni.

A térség egyetlen kiépített **kerékpárútja** (5 Km) a **városközpont és Mátrafüred** között van, amely már a jelenlegi útügyi szabványoknak nem felel meg, felújításra, szélesítésre szorul. A kerékpárút-hálózat továbbfejlesztésére jelentős igény van, mivel az országos és nemzetközi kerékpárút hálózat része, folytatásaként tervezett a meghosszabbítása Mátraházáig, két szakaszban: **Mátrafüred–Sástó, Sástó–Mátraháza**. A Mátrafüred - Sástó szakasz tervei elkészültek, módosítások miatt felül kell vizsgálni, a Natura 2000-es területekre vonatkozó jogszabályban előírt hatásvizsgálatokat el kell készíteni és az engedélyezési eljárást le kell folytatni. A kiépítéseket nehezíti a terepviszonyok miatti nyomvonal kijelölés, valamint a védett területek elkerülésének igénye. A meglévő szakasz műszaki állapota szükségessé teszi a felújítást.

A városon belül is indokolt a kerékpárhálózat bővítése. A jelenlegi kerékpárút nehezen közelíthető meg, önálló nyomvonal-vezetésű kerékpárút mellett kerékpár sávokkal és egyéb kerékpárforgalmi létesítményekkel, kijelölésekkel lehet a hálózatot bővíteni és a közlekedést biztonságosabbá tenni.

Az **Ipari Park és a város kerékpárúttal történő összekötése** a munkába járás elősegítésére indokolt. Régi terv továbbá a **Gyöngyöst Gyöngyössolymossal összekötő kerékpárút** megépítése is. Az új

szakaszok kiépítése mellett a városon belüli kerékpáros létesítmények kialakításával, bővítésével, kerékpár sávok, kerékpáros-barát műszaki megoldások, hálózat bővítés lehetőségével, költséghatékony megoldásokkal is szükséges tervezni.

Kistérségi együttműködés keretében valósulhat meg a **heves megyei kerékpárút-hálózat bővítés** Gyöngyössolymoson keresztül Abasár és több település érintésével a **Tisza-tó irányába**. Középtávú cél a Nógrád megyével és szlovák partnerekkel – határon átnyúló programok keretében történő finanszírozással – való együttműködés keretében történő hálózatbővítés, a Mátraaljai borvidék és a Nógrádi Geopark ilyen módon történő összekapcsolása jelentős potenciálokat rejt magában.

3.5.4. Helyi, helyközi közösségi közlekedés

A térség és a város közúti tömegközlekedési lehetőségekkel ellátott, **autóbusz hálózatát a KMKK Közép-kelet Magyarországi Közlekedési Központ Zrt. üzemelteti**. Az autóbuszok 149 településnek biztosítanak kapcsolatot.

A városközpontban lévő autóbusz pályaudvar területét már kinőtte, új pályaudvar került kijelölésre az **Egri-Gábor Áron út** környezetében a tömegközlekedési formák összekapcsolásával. **A városban 7 útvonalon helyi járat is üzemel**. A helyi járatok hálózata nem fedi le a város teljes beépített területét.

Egy új buszpályaudvar megvalósításáról nem tehet le a város, a növekvő buszforgalmat kiszolgálni képtelen helyi adottságok miatt állandó a balesetveszély. A KMKK Közép-kelet Magyarországi Közlekedési Központ Zrt.-vel közösen keresni kell az új pályaudvar megépítéséhez a pénzügyi forrást, a támogatási lehetőségeket.

Az új pályaudvar megépítéséig a biztonságos buszközlekedés feltételeit kell megteremteni a rendelkezésünkre álló tanulmánytervben foglalt, a Pampuk sarki és Mérges út-Egri úti csomópontot érintő beavatkozások megvalósításával.

Cél a városban autóbusszal közlekedő lakosság igényeinek minél magasabb színvonalon történő kielégítése, ennek érdekében rendszeresen aktualizálni szükséges a menetrendeket, illetőleg a helyi járatú autóbuszok útvonalát, ezáltal a Mátra területének a közösségi közlekedésbe történő bekapcsolása valósulhat meg, amely jobban igazodik a látogatói igényekhez, programokhoz.

3.5.5. Játsszóterek, parkosítás

A természeti környezet is erősítheti a lokálpatriotizmus érzését és az embereknek a lakóhelyükkel való azonosulását. Ezért is fontos a játszóterek építése, kialakítása a háztömbök körüli részekben a közterületek rendbe tételével, zöldsávok létesítésével, természetes és iskolai kertek, valamint a természetbe kihelyezett tanközpontok felállításával.

A fejlesztések célja, hogy a gyermekek létszámának és a városon belüli területi megoszlásának megfelelő számú, a szabványokhoz illeszkedő, esztétikus játszótér álljon rendelkezésre – a meglévő játszóterek karbantartása mellett – a játszóeszközök számának bővítésével, a játszóterek körbekerítésével és megvilágításával kiszolgálva a kamaszkorúak, a fiatalok és a felnőtt lakosság igényeit is.

A város területén lévő zöldterületek felújítása, parkosítása városképi és idegenforgalmi szempontból is kívánatos. A megvalósítást egy átfogó koncepció kialakítását követően célszerű elkezdeni.

Az egyre melegebb nyarak enyhítése, levegőminőségi és városképi szempontból is fontos lenne az eddigénél intenzívebb fásítás, hiszen a belvárosban teljes utcák vannak egyetlen árnyékot adó fa nélkül. A játszóterek felújítása folyamatos feladat, melynek célja a biztonság és a minőség javítása.

Egyre népszerűbbek a felnőtt játszóterek, amelynek kialakítása első sorban a laktanya sportcentrumban tervezhető.

A városi zöld felületek kialakítása burkolt felületek helyett, az úgynevezett **zöldfelületi rendszer rehabilitációja** a cél. Szükséges városi pihenőparkok létrehozása, amelyek kialakítása szabadtéri műalkotások, köztéri bútorok telepítésével történik. Ennek megfelelően a város elkezdte kidolgozni „Zöld Város” koncepcióját, melynek nem csak fizikai megújítás a célja, hanem a szemléletformálás is. A program célja a megnövekvő rekreációs, kikapcsolódási, sportolási lehetőség biztosítása, ezáltal az egészségmegőrzés elősegítése, illetve a kedvezőbb mikroklima biztosítása a városban, mindezt hálózatosan, a város közigazgatási területének több pontján különböző műszaki megoldásokkal.

3.5.6. Ivóvíz-ellátás és – szennyvízkezelés

Az egészséges ivóvízellátás a településrészek mindegyikében **teljes körűen megoldott**. A bekötött lakások aránya az országos átlagnál magasabb, **95-97%-os értéket mutat**.

Gyöngyös a megye többi városához képest előnyös helyzetben van a vízvezeték hálózat kiépítettségében, a lakások 96%-a hálózati vízvezetékekkel ellátott, a melegvíz-ellátás és a vízöblítéses WC-k esetében hasonló a helyzet.

Az **ivóvizet vízmű-kutak biztosítják**: a felszín közeli vízmű-kutak nitrát tartalma magas, így csak mélyfúrású kutakból nyerhető megfelelő minőségű ivóvíz.

A működő vízmű-kutak rétegvizet termelnek. A kistérség vízellátását 68 kút szolgálja, melyek talpmélysége 50-500 m között változik. A Mátrában kisebb mennyiségben forrásfoglalással biztosítanak ivóvizet.

Az ivóvízkészletek tartaléka a térségben alacsony, a vízbázisok veszélyeztetettek, a rétegvíz készletek sérülékenyek, a hidrológiai védőterületek nincsenek kialakítva, és védettségük sem biztosított. Vízhatalmas szempontról a Fe, Mn, CH₄As, NO₃, NO₂ okoz problémát. A szolgáltatott víz minősége jelenleg a szabványnak megfelelő, a szennyezőanyag-koncentrációk határérték alatt vannak. **Az átlagos fogyasztás 80-100 l/fő/nap.**

A térségben csak regionális vízellátással lehet biztosítani jó minőségű ivóvizet, amelyhez a bányai víztelenítéssel kitermelt vizét is felhasználják. Felszíni, ivóvíz célú tározó kialakítása a térségben nem tekinthető reális elképzelésnek.

A Csórréti tározó többletvizéből az ÉMRV Rt napi 800-830 m³ mennyiségben ad át vizet a rendszerbe.

A mátrai településrészek (Mátrafüred, Mátraháza, Sástó, Kékestető) tűzvíz igénye nem kielégítően megoldott, mert a hálózat kapacitása (mennyiség, nyomás) alacsony a térségben, ezért ezeken a településrészekben vagy hálózat-bővítésre vagy tárolókapacitásra van szükség.

Gyöngyösön az ivóvíz hálózat jelentős része nagyon régi, ezeken a szakaszokon gyakori a csőtörés, ezért a hálózat rekonstrukciója elkerülhetetlen. A fejlesztéshez a forrást pályázatból szükséges biztosítani. A vízminőség javítása érdekében cél a Gyöngyöshalász – Atkari vízbázis biztonságba helyezése a vízminőség ellenőrzésével és a vízmennyiség szabályozásával.

A csatornahálózaton elvezetett szennyvizet a gyöngyösi szennyvíztisztító telepek tisztítják. A 2005-2006 között megvalósuló gyöngyösi szennyvíztisztító telep bővítés és rekonstrukció eredményeként a gyöngyösi telep kapacitása 11.000 m³/napra bővült.

A szennyvíztisztító telep technológiája **komposztálással** egészül ki, ebből adódóan a víztelenített szennyvíziszap kezelése a telepen történik, a komposzt pedig mezőgazdasági hasznosítást nyer.

A vonatkozó jogszabály értelmében a 100%-os közműves szennyvízelvezetést Gyöngyösnek 2010-re kellett volna megvalósítania. **A hiányzó szennyvíz közmű a Zsellérközös és az ÉNy-i városrészben megoldandó probléma**, továbbá vannak a városnak szennyvízzel kis szakaszokon el nem látott utcái, mint például a Szurdokpart út. A 100%-os szennyvíz-közmű tervezése és kivitelezése az EU-s derogáció miatt várhatóan pályázati támogatással, a Nemzeti Fejlesztési Programiroda bonyolításában fog megvalósulni, melynek keretében rekonstrukcióra is lesz lehetőség.

Jelentős gazdasági potenciállal rendelkezik a város közigazgatási területéhez tartozó **Pipishegy iparterület**. A területen jelenleg szennyvíz előtisztító mű végzi a tisztítást, azonban a növekvő gazdasági jelenlét, a felmerülő kapacitásigények már szükségessé teszik a terület gyöngyösi szennyvíztisztító telephez történő bekötését, így megoldva a terület közműves szennyvízelvezetését.

3.5.7. Csapadékvíz

Az elmúlt évek szélsőséges időjárása rámutatott arra, hogy **a meglévő csapadékcsatorna-hálózat nem képes a jelentősen megnövekedett burkolt útfelületekről elvezetni a lehulló csapadékot**. A város DK-i részére és a Sárhegyi öváraokra vonatkozó tervek rendelkezésre állnak, a kivitelezés ütemezve, több év költségvetéséből finanszírozható, de itt is keresni kell a pályázati lehetőséget.

Gondot jelent a Sárhegy csapadékvízének szabályozott elvezetése. A csapadékvíz elvezető árok az út tartozéka, a Sárhegyen kialakított utak telekhatárának kitűzése sok esetben elmaradt, amit pótolni kell és a hiányzó csapadékvíz elvezető rendszereket meg kell valósítani és karban kell tartani, ez utóbbi feladat a közmunka program keretében teljesíthető. Hasonló megoldatlan probléma Gyöngyös és Gyöngyössolymos közötti árapasztó terület, tározó, melynek revitalizációja vízvédelmi és rekreációs hasznokkal is bírhat.

A közigazgatási területen lévő patakok – Külső- és Belső-Mérgecs patak, Bene-patak, Muzsla-patak – medre szükség szerinti karbantartást igényel a víz szabad elfolyásának biztosításához. A vízfolyásokon épült hidak állaga azonban nem kielégítő, több közülük – műszaki állapota miatt, a balesetek megelőzése érdekében – le van zárva, ezeket a hidakat fel kell újítani.

Csapadékvíz elvezetési, csatornázási fejlesztéseket tekintve a Zsellérköz és az Észak-nyugati városrész, a harmadosztály, a Déli és Dél-keleti városrészek, továbbá a **Kassai**, Harrer F. és Kertész utcák megoldása a jelenlegi legfőbb prioritás.

3.5.8. Hulladékkezelés

A települési szilárd hulladékok mennyisége és összetétele az életmód, az életszínvonal, a kapcsolódó fogyasztási szokások, a településrészek városias, illetve falusias jellege, intézménysűrűsége, mezőgazdasági tevékenység függvényében a térségen belül és a városban is változó.

A 2004. évben készült Gyöngyös Körzete Kistérség Területfejlesztési Társulás Településeinek Hulladékgazdálkodási Terve szerint a városban és környékén (Gyöngyös, Gyöngyösoroszi, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján összesen) évente 11.000 tonna nem veszélyes hulladék, 10.521 m³ folyékony hulladék, 9.000 m³ építési-bontási törmelék és 3.752 tonna kommunális szennyvíziszap keletkezik. A veszélyes hulladékokat külön kezelik. Mindezeket felül évi 4.000 m³ zöld hulladék kerül komposztálásra.

Gyöngyösön korszerű eszközökkel rendelkező szolgáltató szervezet működik, mely képes ellátni a kistérség – gazdaságos szállítási távolságon belül lévő – településeinek hulladékgyűjtését.

A városban még mindig megtalálhatók az illegális hulladéklerakók, ennek megelőzése érdekében alapvető fontosságú a lakosság tudatformálása, környezete iránti igényességének növelése. Ennek érdekében javasolt egy konkrét program kidolgozása a városi TV közreműködésével.

A költségek csökkentése érdekében a közmunka és civil programok, együttműködések keretében kell megoldani a közterületen elhagyott hulladékok összegyűjtését. A hulladékok illegális lerakásának megelőzésére célszerű térfigyelő kamerákat telepíteni a Nagy-patak partjára az É-Ny-i városrészen és a garázssorokon.

Gyöngyös város szilárd kommunális hulladéklerakója rekultiválásának I. üteme 100%-os uniós támogatásból megvalósult. A végső záró réteget 10 éven belül kell kialakítani, az utógondozási kötelem 30 évre szól. A hulladék közszolgáltatás kötelező elemeként előírt **házhoz menő szelektív gyűjtés** megvalósításának feltételét képező gyűjtőedények beszerzésére 2015-ben sor került, 100%-os pályázati támogatással.

A keletkező inert hulladék befogadására Gyöngyösön jelenleg nincs lehetőség, a HE-DO Kft. által a régi hulladéklerakó területén tervezett inert feldolgozó azonban várhatóan meg fogja oldani az építési-bontási hulladék feldolgozását.

A farkasmályi inert lerakó bezárásra került, forrás hiányában azonban még mindig nem került sor a rekultiválására. A rekultiválási kötelezettséget a hatóság előírta, keresni kell a megoldást a kötelezettség teljesítésére, például a terület hasznosításához kötődően.

3.5.9. Lakásgazdálkodás

Gyöngyösön 2013-ban a lakásállomány **14.823** db ingatlanból állt. A lakásállomány 1990-2008 közötti, azaz a válságot megelőző időszakban mutatott jelentős növekedést, amelyben része volt a magánérős (pl. Fő tér, Észak Kálvária) és az önkormányzati beruházásoknak is (Fészek rakó program, Otthon ház).

Új építésű lakásállományok alakulása 2009-2013

Év	Új építések száma
2009	16
2010	8
2011	9
2012	7
2013	13

Forrás: Polgármesteri Hivatal

Az össz-lakásállományban a lakások alapterülete viszonylag kicsinek mondható, Heves megye többi városában nagyobb az egy lakásra jutó alapterület (Füzesabony 89 m², Pétervására 84 m², Heves 80 m², Lőrinci 80 m², Eger 72 m², Hatvan 75 m², Gyöngyös 69 m²). Ennek egyik oka a jelentős számú lakótelepi jellegű lakás, illetve a zsellérközös jellegű beépítések kisméretű lakásai. A 90-es évek végén és a 2000-es évek közepén történt lakásépítések az átlagos lakásterületeket növelték, valamint a funkciókban, kialakításokban is megfigyelhetők az adott kor, időszak elvárásai.

A lakások minősítése: a lakásállomány 43%-a összkomfortos, ami a megyében lévő városok átlagos értéke (Eger 48%, Pétervására 22%, Lőrinci 52,5%). Az infrastruktúra továbbépítésével a meglévő lakásállomány komfortossága fokozatosan javul.

Az épületek 98%-a lakóház és 2% üdülő a városban, ugyanez az arány a megyeszékhelyen, Egerben is; a városok közül az üdülők aránya csak Lőrinciben magasabb: 6,5%.

A lakások 12%-a emeletes (Egerben 14%). Itt található a megyében a legnagyobb arányban a 11 szintes többlakásos épületek száma (7,5%), valamint toronyház.

A városban élő roma népesség többségben a „Durandai” részen és a „Harmadosztályon” lakik. A „Durandai” részen a lakhatási körülmények igen rosszak.

Az utcák gyakran nehezen járhatók, az ingatlanok zsúfoltan helyezkednek el, némelyik lakásban 10-15 fő él együtt 1-1,5 szobában, csak épületen kívüli vízszervezési lehetőséggel. Az itt élők nehéz anyagi körülményeik miatt nem tudják vállalni a lakóházak építészeti szempontok szerinti rendbetételét, bővítését, komfortosítását.

Az iparosodás és a térségbe érkező Apollo Tyres gumigyár várhatóan keresletet fog indukálni a lakás-és ingatlan piacon, mely várhatóan pozitív hatást gyakorol az építőiparra, új szállások és lakóingatlanok, bérlakások kialakítása tekintetében, illetve kihívások elé állítja a szociális, egészségügyi és oktatási szférát, valamint a kereskedelmet.

3.5.10. Energetika, ingatlan- és intézményfejlesztés

Az önkormányzat intézményeinek és tulajdonában álló épületeinek költséghatékonyabb működtetése kiemelt prioritású célfeladat, ezért ahogyan korábban is (Fecske, Dobó és Visontai úti óvodák, Polgármesteri Hivatal épülete) pályázati forrás felhasználásával korszerűsíteni szeretné azokat. Célkitűzés – összhangban a hazai és EU stratégiával, miszerint 2020-ra a megújuló energiaforrások részaránya legalább a 13%-ot el kell, hogy érje a bruttó végső energiafogyasztásra vetítve – ösztönözni a decentralizált, környezetbarát megújuló energiaforrást hasznosító rendszerek elterjedését, kiemelt hangsúlyt fektetve az energiahatékonyagra és az energiatakarékosságra.

Az oktatási intézményeket befogadó önkormányzati épületek állagának fenntartása, energetikai korszerűsítése az előírt „A” kategóriára, a fűtési rendszerek rekonstrukciója és az akadálymentesítés a tulajdonos és fenntartó (ahol a kettő elválik és releváns) együttműködésével, állami támogatás igénybe vételével tud megvalósulni, ahol ez indokolt. Az energetikai korszerűsítések alapját az épületek, azok fizikai állapotának, fűtési rendszereinek állapot-, energetikai felmérése kell, hogy képezze.

Városi intézmények

Intézmények	Önkormányzati tulajdonába lévő
Gyöngyös Város Óvodái	Önkormányzat tulajdonában lévő
Visonta Úti Bölcsőde és Családi Napközi	Önkormányzat tulajdonában lévő
Dobó Úti Bölcsőde	Önkormányzat tulajdonában lévő
Gyöngyösi Kulturális és Közgűjteményi Központ	Önkormányzat tulajdonában lévő

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

Gyöngyös Város Önkormányzata tulajdonában és fenntartásában működő intézmények tekintetében kiemelt fontosságú az épületek energetikai korszerűsítése. A 2007-2013 tervezési ciklus pályázati forrásait felhasználva az épületek tekintetében megvalósultak a nyílászárók cseréi. Az intézmények állapot- és energetikai felmérései alapot szolgálnak az energetikai korszerűsítések megvalósításainak indokoltságához. Az eddig elkészült korszerűsítések kiegészítéseként, az előírt „A” kategória eléréséhez szükséges az épületek fűtési rendszereinek korszerűsítése és azok szigetelése is.

Gyöngyös Város Éghajlatváltozási Stratégiájában meghatározott cél a megtakarítási potenciálok kiaknázási lehetőségeinek feltárása és az éghajlatváltozás miatt szükséges fejlődési irányok és beavatkozási területek meghatározása. Mindezen célok megvalósíthatósága érdekében szükséges beruházási lehetőségek kiaknázása elengedhetetlen. **Az intézmények energia-hatékony és gazdaságos működtetése** érdekében szükséges az arra alkalmas tetőszerkezetek jelentős felületére

napelemek telepítése. A biomassza tüzelés bővítési lehetősége a saját területről származó nyeresékek hasznosításával, saját aprítékoló működtetésével megvalósítható. A biomassza tüzelés bővítése kapcsán felmerülő feladatok hozzájárulnak a közfoglalkoztatás bővítéséhez is.

A Mátra Művelődési Központ felújítását, energetikai szempontú korszerűsítése mellett a tűzvédelmi megfelelőségének biztosítása, a szellőzés, a színpadtechnika felújítása régen időszerű, melynek tervei rendelkezésre állnak.

A jelentős idegenforgalmi értékkel is bíró, az **egyházi és nem egyházi műemlék-állomány** állapotának javítása, értékének megőrzése, új funkciókkal történő hasznosításra való alkalmassá tétele fontos célja az önkormányzatnak.

A Polgármesteri Hivatalt a lakosság nagyon széles rétege keresi fel. A mozgáskorlátozottakon kívül nagyon nagy az idős, nehezen mozgó ügyfelek aránya, ezért az új épületszárnyban rég tervben van a liftépítés.

A volt laktanya területe korábban ki nem használt területei az évek óta formálódó koncepció mentén fejlődnek.

Az ott kialakuló sportcentrum teljes közműellátása, csapadékvíz elvezetése, belső útjainak és útkikötésének megvalósítása, a megmaradó épületek hasznosítása, az öltöző kialakítása, bemelegítő csarnok, külső pályák és sportszálló, hotel létesítése egy átfogó terv alapján, pályázati támogatással tud megvalósulni. Ugyanezen területen valósulhat meg az új tűzoltó laktanya megépítése, melyhez az önkormányzat rendelkezésre bocsátotta az építési területet, így a városközpontból kikerülve, közlekedési, hatékonysági kérdéseket is meg fog tudni oldani az új létesítmény.

A helyi gazdasági növekedés, növekvő ipari aktivitása, illetve további potenciálja alapján az önkormányzatnak célszerű a **lakáspiaci folyamatok nyomon követése**, a várhatóan megnövekvő keresletre való reagálás előkészítése. Az önkormányzati bevételek, befektetések és a helyi gazdaság további élénkítése, a foglalkoztatási szint további javítása érdekében az önkormányzati tulajdonú lakások vásárlása, piaci szereplőkkel vagy saját kivitelezői erőforrással történő építése vagy felújítása reális célkitűzés az önkormányzat számára.

A térség turisztikai szerepe jelentős, mely adódik egyedi klimatikus helyzetéből, másrészt a rendelkezésre álló szolgáltatások magas színvonalából.

A 2010-2011-es években a Mátrában jelentős szállodai minőségi beruházás történt magántőke segítségével. Ezeknek a szállodáknak köszönhetően a Mátra vendégéjszakáinak a száma kimagasló eredményeket mutat fel országos desztinációs összehasonlításban is.

A szolgáltatások biztonsága érdekében **energetikai célú közműfejlesztések** szükségesek. Jelenleg a szállodák áramellátása elektromos légkábelek által történik, melyek az elmúlt években is tapasztalható időjárási viszonyok tekintetében veszélyeztetik az ellátás biztonságát, ezáltal a szolgáltatások folyamatos működtetését, mely kihat a térség megítélésére is. Szükséges fejlesztés a jelenlegi légkábelek földkábelekre történő cseréje, így biztosítva a biztonságos és stabil energiaellátást.

A Bugát Pál kórház régi épületének hasznosítása és felújítása fontos, megoldandó feladat, mert az üresen álló épületrészek állagromlása a még használatban lévők lehetőségeit tovább rontja. Idősgondozás, idősklub esetleg lakás, munkásszálló céljára is fel lehet használni a patinás épületet.

3.6. SWOT elemzés

Az alábbi SWOT elemzés összefoglalja az elemzés során tett legfőbb megállapításokat:

Erősségek	Gyengeségek
Termelő üzemek (ipari park), kezdő vállalkozások befogadásra rendelkezésre álló infrastruktúra;	Munkanélküliek egyre nagyobb hányada tartósan rászorul a támogatási rendszerre;
Országos és regionális mutatóknál kedvezőbb munkanélküliségi adatok;	Rugalmatlan munkaerő-kínálat;
Turisztikai lehetőségek (Mátra), Gyógyhely minősítés;	Jelen vannak a városban szegregátumok (Észak-nyugati városrész, Zsellérköz, III. osztály);
Megfelelő minőségű szálláshelyek a Mátrában;	Energiahasznosításra váró nagyszámú panelépítésű lakóépület;
Rekultivált kommunális hulladéklerakó;	Hiányos rendezvény infrastruktúrák;
Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés;	Idősödő társadalom;
Megfelelő közlekedési kapcsolatok;	Energetikai célból korszerűsítésre váró középületek;
Egészségügyi alapellátás biztosított;	Hiányzó időskori ellátást biztosító kapacitások közül a demens otthon és a nappali ellátó (északi városrész) hiánya;
Stabilan működő szociális ellátó rendszer;	Csökkenő hallgatószámú közép- és felsőfokú képzések;
Kiépült intézményhálózat (művelődés, kulturális, sport, szabadidő);	Csapadékvíz elvezető infrastruktúra elégtelensége.
Kutatás-fejlesztési, innovációs potenciál a Főiskolán.	
Lehetőségek	Veszélyek
Stabilizálódó gazdasági környezet, ami lehetőséget ad további beruházásoknak, vállalkozás-fejlesztéseknek;	Változó kormányzati szabályozás, további költségvetési elvonások, melyek kevesebb teret hagynak a fejlesztéseknek és az önként vállalt feladatok ellátásának;
Befektetés-ösztönzési szolgáltatások, működő vállalkozás-fejlesztési támogatási program;	Csökkenő lakónépesség, megmaradó elvándorlás;
Barnamezős területek hasznosítása;	Hiányzó bölcsődei férőhelyek a kismamák minél hamarabbi munkába állásának ösztönzésére és a várható térségi növekvő munkaerő kiszolgálása érdekében;
Ingatlan kataszter készítése;	A munkaerő alkalmazkodóképessége tovább gyengül;
Idősödő lakosság újabb követelményeket támaszt a szociális ellátórendszerrel szemben: Időskori ellátást biztosító intézményi kapacitások bővítése;	Csökkenő önkormányzati támogatások, bevételek;
Bővülő igény az egészségfejlesztési programokra;	Képzetlen, elsősorban a roma népesség szociális helyzete.
Átképzési, készségfejlesztési programok indítása;	
Munkaügyi központ-munkaközvetítés hatékonyságának növelése;	
Testvérvárosokkal iskola-csereprogram;	
Határon átnyúló, nemzetközi együttműködések;	
Mátraaljai Települések Szövetségével való együttműködések keretében közös projektek szervezése;	
Parkosítás, játszóterek felújítása;	
Intézményi korszerűsítés, energetika;	
Turisztikai, gyógyhely potenciál;	
Gazdaságfejlesztés és városmarketing;	
Apolló gumigyár és az iparosodás egyéb hatásai: ingatlan, oktatás, szociális és egészségügyi szféra, kereskedelem.	

4 Önkormányzati működést és fejlesztést meghatározó tényezők

4.1. Önkormányzati feladatvállalás

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény meghatározza a helyben biztosítható közfeladatokat.

Az önkormányzat által ellátott kötelező feladatok a 2015. évi költségvetés alapján:

igazgatási tevékenység	hulladékgazdálkodás
egészségügyi alapellátás	nemzetiségi ügyek
város- községgazdálkodási feladatok	víz – szennyvízelvezetés
városüzemeltetési feladatok	óvodai ellátás
közüvilágítás	bölcsődei ellátás
lakás- és helyiséggazdálkodás	szociális gyermekjóléti szolgáltatások
intézményi étkeztetés	szociális ellátások (házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, stb.)
helyi közfoglalkoztatás	időskorúak szociális ellátási feladatai
közművelődés, sporttevékenység	települési önkormányzati képviselőkkel kapcsolatos kiadások
település közbiztonság biztosításában való közreműködés	helyi közösségi közlekedés biztosítása

Az önkormányzat által ellátott önként vállalt feladatok:

egyéb nem kötelező oktatási feladatok	rendezvények
városi kitüntetés	tartalékok (általános, polgármesteri keret, kötvény, stb.)
nemzetközi kapcsolat	kötelező feladathoz nem tartozó felújítások, felhalmozások
munkahelyi étkeztetés	általános iskola működési kiadásai
civil szervezetek, egyházak támogatása, sporttámogatások	gazdasági ellátó szervet által ellátott feladatok
adósság szolgálat (törlesztések tőkerésze és kamata)	

4.2. Önkormányzat főbb gazdasági adatai 2014-ben

Az önkormányzat 2015. évi költségvetése röviden bemutatásra kerül, amely információkat nyújt arról, hogy a változó központi szabályozások nyomán milyen gazdálkodási helyzetben van Gyöngyös város.

Fontos szempont, hogy a gazdasági stabilitásról szóló törvényben foglaltak alapján az önkormányzat működési célra csak likvid – naptári éven belül visszafizetendő – hitelt vehet fel, vagyis a költségvetésben működési hiány nem tervezhető.

A költségvetés bevételeinek-kiadásainak megoszlása kötelező, valamint önként vállalt feladatok tekintetében az alábbi táblázat összegzi a 2014. évi teljesítés alapján.

2014. évi költségvetés (ezer Ft-ban)

Megnevezés	2014. évi TELJESÍTÉS	Megnevezés	2014. évi TELJESÍTÉS
	Bruttó		Bruttó
<u>Bevételek</u>		<u>Kiadások</u>	
Polgármesteri Hivatal	710.283	Polgármesteri Hivatal	734.450
Működési bevételek	25.486	Személyi kiadás	468.497
Felhalmozási saját bevételek	99	Dologi és beruházási kiadás	72.923
Belső finanszírozás	684.698	Szociálpolitikai feladatok	193.030
Intézmények bevételei	1.095.314	Intézmények kiadása	1.129.118
Önkormányzati feladatok	6.051.935	Önkormányzati feladatok	4.016.201
Működési bevételek	473.610	Szociálpolitikai feladatok	54.495
Helyi adók	2.760.145	Kommunális feladatok	372.378
Bíróság, pótlék, egyéb sajátos bevétel	31.255	Egyéb önkormányzati feladatok kiadásai	1.142.630
Átengedett központi adók	90.651	Közfoglalkoztatás kiadásai	227.344
Támogatásértékű bevételek	985.883	Projektek, pályázatok kiadásai	616.693
Állami támogatások	1.532.432	Üzemeltetésre átadott vagyontárgyak kiadásai	201.286
Felhalmozási saját bevételek	160.090	Lakáscélú kiadások	30.020
Pénzeszköz átvételek	160.090	Környezetvédelmi Alap kiadásai	1.834
Támogatási kölcsönök megtérülése	16.098	Befektetési kiadások	41.511
Finanszírozási bevételek	692.301	Pénzeszköz átadások	828.964
Belső finanszírozás pénzforgalom nélküli bevételek	660.826	Támogatásértékű kiadások	445.346
Külső finanszírozásból származó bevételek	31.475	Adott kölcsönök	53.700
		Tartalékok (általános, egyensúlyi, cél) összesen	0
		Finanszírozási kiadások	1.605.976
		Belső finanszírozás pénzforgalom nélküli kiadások	1.605.976
		Külső finanszírozás kiadásai	0
BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN:	8.547.833	KIADÁSOK ÖSSZESEN	7.485.745
		Önként vállalt	7.011.341
		Nem kötelező feladatok	474.4040

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2014. évi költségvetés

A **2015. évi költségvetés mérleg főösszege 7.811.889 ezer Ft**, ami 999.209 Ft-tal (14,67%-kal) haladta meg a 2014. évi eredeti költségvetési előirányzatot. A növekedést jelentősen befolyásolja a tervezett

európai uniós és egyéb programok fejlesztési célú támogatásának növekedése. A város 2015 évi tervezett költségvetési bevétele finanszírozási bevételek nélkül 5.169.507 ezer Ft.

A költségvetés alapján az összes kiadás 92,05 %-a kötelező feladat, 7,95 %-a önként vállalt feladat.

Az önkormányzat költségvetési bevételek esetében a prognosztizált gazdasági növekedéssel összefüggésben a közhatalmi bevételek emelkedésével számolt, míg a kiadások esetében a működési kiadások kismértékű növekedésével és a felhalmozási kiadások csökkenésével tervezett.

Központi szabályozás hatása az önkormányzati kiadásokra

Az oktatási feladatok állami kézbe kerülése csekély mértékben mentesítette az önkormányzat költségvetésének kiadási oldalát, így ezáltal a fejlesztési lehetőségek nem bővíthettek számottevően.

Az állami finanszírozás módszere is átalakult a vizsgált időszakban, mivel a korábbi normatív támogatási metodikát felváltotta a feladatfinanszírozási rendszer. Az önkormányzat költségvetési kapcsolatából származó bevételek csökkentek, így hiába bővül a helyi adó bevételek forrása, annak jelentős része továbbra is az önkormányzat működési költségeinek fedezetét szolgálja. Ráadásul romlott az önkormányzatok adóerő-képességi szintjének megítélése is. Míg a korábbi években az adóerő-képességi mutató alapján a normatív támogatás általában kiegészült további jövedelemkülönbség mérséklő juttatással, addig az utóbbi években javuló mutató alapján növekvő forráselvonásra lehet számítani. 2014-ben ez az elvonás 553 millió Ft volt.

Gyöngyös Város Önkormányzatára a központi szabályozásokból adódó hatások is jelentős terhet rónak. Az önkormányzat feladatvállalása kapcsán felmerülő terhek jelentős része a nem önkormányzati tulajdonú intézmények állagóvásával, személyi és vagyoni szintentartással kapcsolatban keletkező kiadás.

A városban működő oktatási intézmények jelentős része egyházi, illetve állami fenntartásba kerültek. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ feladat-ellátási helyeinek nagy száma miatt az oktatási-szakmai feltételek biztosításán túl az épületek állagmegóvására, környezetük karbantartására sem anyagi, sem személyi feltételeket nem tud a szükségleteknek megfelelően biztosítani, ezért a napi problémák megoldása jelentős terhet ró az önkormányzatra.

Hasonló kiadásokat jelentenek a Bugát Pál Kórház területén működő állami fenntartású szociális és egészségügyi ellátó intézmények kapcsán felmerülő személyi, vagyoni és állagmegóvási feladatok, melyek biztosítása szükségszerű a térségi ellátotti számosság és a rendezett városkép megtartása érdekében.

Fokozatosan alakult át a szociális finanszírozási rendszer is, amely az utóbbi években részben az állami járási rendszer részévé vált, részben – az önkormányzatnál maradónál – csökkent az állami hozzájárulás mértéke, míg 2015 márciusától 100%-ban az önkormányzat saját bevételeire fog támaszkodni. A térség lakosságának összetétele továbbra is igényli a szociális háló védelmét, ezért az önkormányzat kényszerhelyzetbe kerül e téren.

Összességében elmondható, hogy a fejlesztési lehetőségeket a megváltozott működési és feladat-ellátási körülmények nem segítették, a túlnyomóan negatív változások inkább rontottak a helyzeten.

2015. évben betervezett közhatalmi, ezen belül helyi adó, bevételek

Adó típusa	Megnevezés	Összeg (ezer Ft)	Megoszlás
------------	------------	------------------	-----------

Adó típusa	Megnevezés	Összeg (ezer Ft)	Megoszlás
Vagyoni típusú adók	építményadó	442.219	15,3
	magánszemélyek kommunális adója	144.957	5,0
Termékek és szolgáltatások adói	helyi iparűzési adó	2.103.810	73,2
Gépjármű adó (bevétel 40 %-a)		90.651	3,1
Egyéb áruhasználati és szolgáltatási adó	idegenforgalmi adó	59.903	2,1
	talajterhelési díj	3.256	0,1
Egyéb közhatalmi bevételek	igazgatási szolgáltatási díj	2.360	0,1
	bírságok	28.895	1,0
Összesen		2.876.051	100

Forrás: Önkormányzati adatok, 2015. évi költségvetés

4.3. Sport célú és civil szervezetek támogatásai

A sport célú és civil szervezetek nyújtott önkormányzati támogatások elmúlt évekbeli változásait az alábbi táblázat mutatja be.

Sport célú és civil szervezetek támogatása (ezer Ft)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sportszervezetek támogatása	19	33	55	63	60	103	132
Civil kezdeményezések támogatása	248	286	316	292	334	369	432
Összesen	267	319	371	355	394	472	564

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A jövőben, feltételezve a helyi adóbevételek növekedését, lehetőség van ezen a területen a kiadások növelésére, amelyek lehetnek szervezeti támogatások, egyéni támogatások, rendezvény-támogatások vagy kisebb infrastrukturális célú beruházások támogatása. **A város és térsége hosszú távú fejlődéséhez elengedhetetlen a sportolás, kikapcsolódás feltételrendszerének megteremtése.**

Egy beruházását tervező gazdasági társaság a helyszín közlekedési, infrastrukturális ellátottsága, a rendelkezésre álló szakképzett munkaképes korú lakosság száma mellett figyelembe veszi a szolgáltatások színvonalát is. A város által nyújtott szolgáltatások körébe nem csak az egészségügyi és szociális alpinfrastruktúra, hanem a sportolási lehetőségek, szabadidős és egyéb rekreációs tevékenységek is bele tartoznak.

Gyöngyös város az egyéni és a csapatsportok támogatására is nagy hangsúlyt fektet, ezzel hozzájárulva a kikapcsolódáshoz, a rekreációhoz és az egészségmegőrzéshez.

5 Fejlesztési célok kijelölése 2014-2019 között

A város hosszú távú fejlesztési céljait jelenleg az Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) határozza meg. Az IVS-ben rögzített célok és fejlesztési prioritások mentén számos előrelépés történt a 2007-2013. évekre vonatkozó EU-s fejlesztési ciklus alatt, a számos megvalósult fejlesztés eredményeként megújult a települési környezet, illetve javult a közszolgáltatások minősége, de a célokhoz illeszkedve további beruházásokra és különböző szakmai programok megvalósítására van szükség a jövőben is.

A 2014-2020 évekre vonatkozó új fejlesztési periódusra vonatkozóan 2015-ben új településfejlesztési dokumentum, Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) készül, amelyben az IVS eredményeire alapozva aktualizálásra kerülnek a város stratégiai és középtávú fejlesztési céljai.

5.1. A város hosszú távú jövőképe

A stratégia kialakításának és megvalósításának célja Gyöngyös város lakossága jólétének és életszínvonalának javítása és a település gazdasági, valamint társadalmi viszonyainak tartós fejlődési pályára állítása a környezeti és szociális adottságok figyelembevételével.

A város hosszútávú célja a **városlakók életminőségének javítása**, melynek érdekében a gazdaság és a közigazgatás hatékonyságát növeli, figyelembe véve a természetes **környezet fenntartását és védelmét**, valamint **a város és az üdülőhelyek karaktermegőrző fejlesztését**.

Cél továbbá, hogy Gyöngyös a térségben betöltött szerepét megtartva, **átértelmezve működjön együtt környező településekkel, éljen a járásszékhely adta lehetőségekkel**. A település a lakossága számára biztosítsa a gazdasági, minőségi lakó, munka, infrastrukturális közösségi funkciókat, fekvését, adottságait kihasználva, szolgáltatásokat nyújtson térsége számára. A településhierarchiában betöltött jelenlegi szerepét megtartva működjön együtt a közeli településekkel.

A jövőkép szerint Gyöngyös hosszútávon a lakosság számára egészséges lakókörnyezetet biztosít. A meglévő lakás és közintézmények fejlesztése folyamatossá, fenntarthatóvá válik. A település városközpontjában a közösségi-, közigazgatási-, és kereskedelmi szolgáltatások koncentráltan elérhetőek lesznek. Ezzel egyrészt erősödik a kihasználtságuk, másrészt a város eddig is meghatározó térségi szerepe megerősödik.

A belváros közterületei, közösségi programjai, kulturált környezete elégedetté és büszkévé teszik a helyi lakosságot, vonzóvá teszik a várost a betelepülni szándékozók részére. A város zöld és barnamezős telephelyein működő gazdasági szervezetek meghatározó szereplői lesznek a meglévő nagyvállalatok mellett, mint helyi kis-, és középvállalkozások.

A biztos gazdasági háttérrel rendelkező termelő vállalkozások jelentős foglalkoztatóként és adózóként járulnak hozzá a város gazdasági-társadalmi stabilitásához.

A megfelelő lakókörnyezet, foglalkoztatási és kapcsolódási lehetőségek következtében a város lakosságának demográfiai állapota javul, az ide települők fiatalítják a település korösszetételét.

A város aktív lépéseket tesz a leromlott állapotú lakóterületek és az ott élők helyzetének javítása érdekében, infrastrukturális, foglalkoztatási és szociális beavatkozásokkal csökkenti a jelenleg meglévő halmozott hátrányokat. Folyamatos, aktív kapcsolatot alakít ki a megvalósításba bevonható civil és érdekvédelmi szervezetekkel, a hátrányos helyzetű csoportokkal, valamint az érintett lakosság képviselőivel.

A kor vívmányait, a társadalmi igényeket és a felelős, fenntarthatóságot szem előtt tartó fejlesztésekben minden esetben szempont az energiahatékonyság növelése, az így elért eredmények továbbvitele, illetve a klímavédelem. A digitalizációs folyamatok a városfejlesztésben is szerepet kell, hogy kapjanak, melynek területe, programja a digitális város, a Smart City program lehet.

A fenti célok összehangolása és azok eredményei által érhető el az, hogy Gyöngyös város nem csak a javakat, de a lakosságszámot tekintve is gyarapszik, fiatalodik, még vonzóbbá válik.

5.2. A városfejlesztési stratégia céljai

A 2014-2020-as EU-s programozási időszakra vonatkozó középtávú célok között továbbra is javasolt feltüntetni a következőket:

1. Innovatív, vonzó és versenyképes helyi gazdaság fejlesztése

Kiemelt feladat, hogy a létrejövő infrastrukturális adottságok (iparterület, inkubátorház) kihasználása és aktív befektetés-ösztönző, vállalkozásfejlesztő tevékenységek révén bővüljön a térségben működő vállalkozások, illetve az azok által foglalkoztatottak száma. Mindezek feltétele a tartós munkanélküliek foglalkoztathatóságának további javítása a közmunkaprogramok továbbfejlesztésének eredményeként, illetve a duális szakképzés rendszerének sikeres alkalmazása a városban és a térségében.

A város lakosságmegtartó képességének javításához is fontos, hogy folyamatos **támogatással ösztönözzék a városban a mikro-, kisvállalkozások tevékenységének megújítását**, hogy egyrészt egyedi, innovatív szolgáltatásokat tudjanak nyújtani a saját területükön, illetve másrészt korszerű, újszerű szolgáltatásokat nyújtsanak a város a lakosságnak.

A helyi gazdaság szempontjából fontos, hogy a város a gazdasági szolgáltatások és a beszállítói igények terén **eredményesen tudjon kapcsolódni a gyöngyöshalászi Apollo Tyres beruházáshoz.**

A **turizmus** területén is szükséges előrelépni, melynek kapcsán tervezzük a Mátra vonatkozásában az országos jelentőségű **gyógyhelyek fejlesztésére vonatkozó programba való csatlakozást, a térség által kínált programelemek új attrakciókkal való bővítését** (Kalló-völgy témapark, múzeumi fejlesztések, „Öreg néne őzikéje” elnevezésű mesepark kialakítása), az aktív turizmus fejlesztéséhez kapcsolódóan kerékpárutak fejlesztését, valamint új térségi szintű turisztikai rendezvények, programok elindítását.

A mesepark a Mátraaljához tartozó történet megelevenítése a legkisebb korosztály számára. A gyerekek megismerkedhetnek játékos formában a történettel, valamint a szereplőkkel, ezáltal cél, hogy felfedezzék a Mátra főbb növényeit, állatait és a környezetbarát viselkedés kialakítása a gyermekekben.

A Gyöngyös- Kékestető gyógyhely fejlesztésével kapcsolatban elkészült Gyógyhelyfejlesztési Stratégia célkitűzései között szerepelnek a gyógyhely megközelítéséhez és a vendégek fogadásához kapcsolódó infrastruktúra kiépítése, bemutató- és látogatóközpont kialakítása, stressz-oldó terápiás élménypark létrehozása.

A város turisztikai vonzerejét javítják a már hagyományos kulturális programok megrendezése, illetve a programok folyamatos megújulása. Ehhez a programkínálathoz kell, hogy illeszkedjen a legnagyobb történelmi borvidék, a Mátraalja és Farkasmály adta lehetőségek, attrakciók, időszaki és állandósuló élmények, installációk.

2. Társadalmi kohézió erősítése

A szociális integráció fontos eleme, hogy a tartósan munka nélkül lévők foglalkoztatásba, kezdetben közfoglalkoztatásba való bevonása, mely kiegészül olyan készségfejlesztő, tanácsadási programokkal, amelyek **hozzáségítik a leghátrányosabb helyzetű társadalmi csoportokat foglalkoztathatóságuk javításához**. Ezzel párhuzamosan fontos, hogy az közoktatási intézményekben újszerű, kreatív tanítási módszerek alkalmazásával fokozott figyelmet kapjon a hátrányos helyzetű diákok oktatása.

A városban vannak településrészek, ahol koncentráltan élnek szerény infrastrukturális feltételek mellett többnyire roma lakosok, akik jellemzően alacsony jövedelműek, alacsony képzettségűek, vagy tartósan munkanélküliek. A város egészséges fejlődése érdekében fontos, hogy ezen helyzeteket kezelje és több szakterület bevonásával **komplex felzárkóztatási programokat valósítson meg** a következő években, mint pl. mentor program. Ezen a területen elsődlegesen a **zsellérközökben** és az **Észak-nyugati városrészen** tervezett komplex szociális város-rehabilitációs programok megvalósítása indokolt.

A társadalmi integráció fontos eleme a közfoglalkoztatás fejlesztése, elsődlegesen az értékteremtő képesség javítása, olyan tevékenységek kialakítása, amelyek gazdaságilag is értelmezhető eredményt képeznek. A szociális szövetkezeti forma, valamint a rehabilitált foglalkoztatás adta előnyök és a hozzá kapcsolódó támogatások kihasználásával elősegíthető a közfoglalkoztatottak munkaerő-piacra történő fokozatos átvezetése.

A társadalmi felzárkóztatás egyik eszköze a városban üresen álló lakóingatlanok hasznosításával a szociális bérlakás állomány bővítése.

A humán közszolgáltatások fejlesztésében fontos feladata az idősellátás feltételrendszerének folyamatos javítása, az intézményi férőhelyek bővítése, új demens otthon és nappali ellátó kialakítása. Mindezek mellett szükséges a házi segítségnyújtás és a családsegítés területén a szolgáltatási szakmai színvonalának további javítása belső és külső partnerekkel való együttműködések eredményeként.

A társadalmi integráció szerves részét kell, hogy képezze a piaci igényeken is alapuló oktatási és szakképzési kínálat megújítása.

3. Élhető, fenntartható városi környezet kialakítás

A város lakónépességének és a vállalkozások sikeres működésének egyik kulcseleme, hogy tovább javuljanak a városon belüli közlekedési feltételek (parkolóhelyek, körforgalmak, gyalogátkelőhelyek létesítése), illetve folytatódjanak a keleti és nyugati elkerülő utak beruházásai. A közösségi közlekedést érintő legfontosabb feladat egy új intermodális csomópont kialakítása a jelenlegi buszpályaudvar kiváltására- vagy a jelenlegi pályaudvar megtartásával a város szélén P+R parkoló kialakítása.

Folytatni kell a város **közterületeinek megújítását, a város teljes lakosságát megszólító közösségi terek, zöldfelületek, rekreációs parkok (játszóterek) kiépítését, mindezek összefogását jelentő Zöld város programot, körforgalmak, utak és járdák korszerűsítését.**

Az energetikai célú korszerűsítéseket a középületek esetén is folytatni kell, hiszen ezen beruházások eredményeként a város is tud megtakarításokat elérni az épületek dologi kiadásaiiban. Továbbá a közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése céljából meg kell vizsgálni a közösségi közlekedésben az elektromos közlekedés bevezetését.

A lakosságmegtartó-képességhez nagyban hozzájárul a közintézmények, így az oktatási, szociális, egészségügyi intézmények állapota, illetve az abban folyó szakmai munka kiválósága. Az önkormányzat folytatni kívánja a megkezdett intézményi korszerűsítéseket, akadálymentesítéseket a közterületekkel együtt, illetve lehetőségeihez mérten segíteni kívánja a szakmai munka megújulását.

Az egészségügy a jövőben is kitüntetett szerepet tölt be a város életében, az önkormányzat ezen a területen a háziorvosi rendelők felújítását és a védőnői szolgálat infrastrukturális feltételeinek javítását tervezi megvalósítani.

A város népességmegtartó képességét szolgálja az is, ha biztonságos infrastrukturális környezetben lehet élni, nem jelent az épületekre veszélyt a csapadékvíz, belvíz, illetve biztosított az egészséges ivóvíz-ellátás és szennyvíz-elvezetés (pl. zsellérközök, É-Ny-i és D-K-i városrész, Szurdokpart út).

A kutatásokkal alátámasztott, város alatt meglévő termálvíz bázis a helyi és térségi turisztikának adhat egy újabb lehetőséget, aspektust, illetve annak energetikai célú hasznosítása új lehetőségeket teremthet az intézmények energiaellátásának területén.

A környezetterhelés mérséklését, illetve hulladékgazdálkodás eredményességét javítja, ha a jövőben nő a szelektíven gyűjtött hulladékok aránya.

A település vonzerejét erősíti, ha megvalósulnak a közösségi kezdeményezésen alapuló, civil szervezeteket, egyházakat bevonó közösségfejlesztési programok. Ezen programoknak többféle társadalmi célja lehet, de lényeg, hogy színesítsék a lakosok életét és folyamatos pezsgést, eseményt nyújtsanak a helyi lakosok részvételével a városban.

A városnak túlterjeszkedési igényét csökkenteni kell, a népességszám alakulása, illetve az elmúlt időszak alacsony számú lakóingatlan beruházásai nem igénylik újabb zöldterületek építési övezetbe való bevonását, elsősorban a meglévő ingatlanállomány, így a helyi vállalkozások telephely fejlesztése során **barnamezős övezetek hasznosítására kell törekedni**. Ez alól az Ipari Park kivételt jelent, ami a városba letelepülni kívánó nagyobb vállalkozások zöldmezős beruházásainak ad otthont.

A város jövőképét, az átfogó és tematikus célok összefoglalását az alábbi célábra foglalja össze.

Jövőkép	Gyöngyös a Mátra fővárosa			
	Gyöngyös, magas minőségű települési és táji környezetben vonzó lakóhelyet és modern vállalkozási környezetet kínáló térségközpont, a Mátra többi településével együttműködve egész évben kedvelt üdülőközpont			
Átfogó, stratégiai célok	Innovatív, vonzó és versenyképes helyi gazdaság fejlesztése	Élhető, fenntartható városi környezet kialakítás	Társadalmi kohézió erősítése	Horizontális cél
Specifikus, tematikus célok	Munkahelyteremtés, helyi foglalkoztatás-ösztönzés feltételrendszerének javítása	Közlekedés (benne közösségi, kerékpáros és parkolás) feltételeinek javítása és a települési közműhálózat korszerűsítése	Lakosság egészségi állapotának javítása, rekreációs tevékenységek ösztönzése	A város térségi szerepkörének erősítése, a környező települések számára is magasa színvonalú közszolgáltatások és munkahelyek kínálása A fenntartható fejlődés elveinek alkalmazása és a különböző társadalmi csoportok esélyegyenlőségének biztosítása
	Termelő, szolgáltató vállalkozások innovatív tevékenységének bővítése	Épített környezet, ezen belül a zöldfelületek megújítása, rekreációs felületek bővítése, műemléki épületek rehabilitációja	Szociális szolgáltatások bővítése, a szociális biztonság növelése	
	Turisztikai szolgáltatások fejlesztése, kínálat bővítése	Környezet- és természetvédelmi akciók számának növelése, fenntartható csapadék-vízgazdálkodás	Közoktatás, köznevelés továbbfejlesztése	
	Városmarketing és imázs erősítése	Városi szintű energiahatékonyság javítása	Közrend és közbiztonság javítása	
	Szakképzés, felsőoktatás folyamatos megújítása, összhangban a gazdasági igényekkel	Barnamezős területek megújítása, hasznosítása	Kulturális kínálat bővítése, közösségi együttműködések ösztönzése	
			Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek komplex rehabilitációja	
Fejlesztési elvek	Fenntarthatóság (természeti sokféleség megőrzése, klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, energiahatékonyság, közszolgáltatások elérhetősége (fizikai és funkcionális) fejlesztése)			
	Korszerű technológiák és ezen belül IT alapú megoldások alkalmazása			
	Esélyegyenlőség (fogyatékkal élők, nemek közti esélyegyenlőség biztosítása, különféle korosztályok esélyegyenlőségének biztosítása)			

6 Fejlesztési programok

Az alábbiakban kerülnek összefoglalásra azok főbb fejlesztési tervek, melyeket Gyöngyös Város Önkormányzat tervez megvalósítani 2015-2019 között. A tervezett fejlesztések megvalósítását döntően EU-s támogatásokkal, és ezen belül is a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Heves megyei kerete terhére tervezi megvalósítani. Az egyes programok megvalósításának mértéke (nagyságrendje) nagyban függ attól, hogy mikor lesznek elérhetők a pályázati kiírások (véltetően döntően 2015-ben és 2016-ban), illetve mennyi forrás lesz a város számára reálisán elérhető.

Az alábbiakban összefoglalásra kerül, hogy az egyes fejlesztési programok részeként milyen projektek megvalósítását tervezi az önkormányzat döntően TOP forrásból. A projektek mellett megjelölésre kerül a tervezett forrás is.

6.1. Vállalkozás-fejlesztés, innováció ösztönzése

	Cél a munkahelyteremtő fejlesztések és beruházások vonzása, illetve ösztönzése a városban. Ezért szükséges egy átfogó befektetés-ösztönzési rendszer kialakítása, amely magában foglalja vállalkozások fejlesztéseinek	
	• Gyors és zökkenőmentes előkészítését, engedélyeztetését és megvalósítását segítő egyablakos ügyintézt • Piacra jutásának segítését • Iparjogvédelem alá helyezésének támogatását • Munkahelyteremtő és innováció orientált fejlesztéseinek támogatását.	Saját forrás
Gyöngyös Város befektetés-ösztönzési rendszerének kialakítása és működtetése	Tervezett tevékenységek • Üzleti Szolgáltató és Inkubációs Park, az Ipari Park működtetése, befektetési lehetőségek folyamatos kiajánlása, bővítése, fejlesztése	
Vállalati innovációk fejlesztésének elősegítése	• Befektetés-ösztönzési feladatok saját eszközökkel történő megvalósítása. Önkormányzati rendelet alapján innovatív tevékenységet végző (pl. iparjogvédelmi bejegyzések, azok fenntartása), illetve jelentős számú munkahelyteremtést vállaló vállalkozások fejlesztéseit ösztönző támogatás (pl. pénzbeli támogatás, telephelyi kedvezmény és/vagy helyi iparűzési adó megfizetése alóli mentesség) • Befektetési lehetőségeket jól bemutató honlap fejlesztése • Város által nyújtott reklám és marketing szolgáltatásokba (pl. honlapon, kiadványokon vásárokon való megjelenés) vállalkozások bevonása minőségi kritériumok alapján • Egyablakos befektetés-ösztönzési rendszer kialakítása • Mátraaljai Vállalkozói Kerekasztal létrehozása a vállalkozók és az önkormányzat, annak szervezetei közötti közvetlen kommunikáció biztosítása, a vállalkozások és a város fejlesztési irányainak összehangolása érdekében	Saját forrás

	- Vállalkozások közti tematikus együttműködések kezdeményezése, illetve működésük segítése információ-nyújtással, szervezéssel (pl. klaszteresedés, közös beszerzések szervezése, közös érdekű K+F információk átadása, képzési igények megfogalmazása) - Befektetési tevékenységet támogató ingatlan kínálat online digitalizált interaktív térinformatikai rendszerének kialakítása	
Ipar Park fejlesztése	A város zöldmezős iparterülettel rendelkezik, szükséges annak előkészítése, hogy miként lehet a meglévő iparterületet bővíteni, illetve a városban olyan területek kijelölése, amelyek esetén kisebb beruházással gazdasági tevékenység folytatható. Az Ipari Park Fejlesztő Kft-vel együttműködve kialakításra kerülnek max. 3.000m²-es termelési és logisztikai célú csarnokok, melyek helyet biztosítanak induló vagy olyan növekvő kkv-nak, melyek saját ingatlan fejlesztéshez még nem eléggé tőkeerősek. A modern üzleti infrastruktúrát biztosító területen lehetőséget biztosít az önkormányzat akár 100-200 nm felület bérletére is.	TOP
Ipari Park közmű és közlekedési infrastruktúra fejlesztés	- Közvilágítás kiépítése; - Kerékpárút kiépítése, várossal való összekötés; - Buszmegálló létesítése. Cél a foglalkoztatás bővítése és a tartós munkanélküliek, sajátos foglalkoztatási helyzetben lévő személyek (pl. kismamák, 50 év felettiek, fiatalok) elhelyezkedésének segítése. A célcsoporton belül preferált a kisgyermekes nők munkába lépésének elősegítése, mely érdekében fontos a vállalkozások körében a távmunka, illetve a rugalmas foglalkoztatás alkalmazásának az ösztönzése. További kiemelt célcsoportok az fiatalok és az 50 év feletti munkanélküliek elhelyezkedésének a segítése.	TOP
Helyi foglalkoztatási együttműködések kereteinek kialakítása és gyakorlati megvalósítása	- Ennek érdekében szükséges foglalkoztatási együttműködés szervezése a foglalkoztatásban érintett szereplők (intézmények, vállalkozások részvételével), illeszkedve a megyei szintű és országos iránymutatásokhoz. - A program keretében megvalósul a helyi foglalkoztatási igények felmérése, a programba azon vállalkozások bevonása, akik a közeljövőben új munkahelyek kialakítását tervezik. - A programban résztvevő vállalkozások bevonásával megvalósul a munkanélküliek kiválasztása, képzési, fejlesztési igényeik felmérése. - A program lehetőséget ad képzési és foglalkoztatási támogatás nyújtására is.	Saját forrás

6.2. Turizmus

Kiemelt gyógyhelyfejlesztési program	Gyöngyös-Mátra országos jelentőségű gyógyhely minősítéssel rendelkezik, amelyek kiemelt fejlesztésére külön program indult a GINOP-on belül. A tervezett projekt célja a Mátra, kiemelten a Kékestető fejlesztése, illetve a gyógyturisztikai szolgáltatások bővítése, valamint összekapcsolása a város és a térség egyéb turisztikai attrakcióival és programjaival. A gyógyhelyfejlesztéshez közvetlenül kapcsolódik annak megközelítése és fogadó infrastruktúrájának felújítása, Bemutató és Látogatóközpont kialakítása, stressz-oldó terápiás élménypark megvalósítása és az azokhoz kapcsolódó kiszolgáló elemek (pl. gyógynövénykert, erdei fitness pálya, zenepavilon, lombházak). Stratégia kialakítás szolgáltatók, civilek, egészségügyi szektor képviselőivel, több projektváltozat kialakítása, mely vizsgálja az infrastrukturális fejlesztések lehetőségét is, pl. nővér szálló hasznosítás, libegő, szoft programok, túra útvonalak, nyári iskola és sport táborok lehetőségeit, programba integrálását a légzőszervi és allergiás panaszok mérséklésének, gyógyításának fókuszba állításával. Mátrafüred kulturális örökségének fontos részét képezte a posztóverés és a hozzá kapcsolódó tárgyi infrastruktúra. A település határában az ún. Kalló-völgyben a 19. században több kallómalom működött, amelyek mára teljesen elpusztultak.	GINOP
Kalló-völgy témapark kialakítása	Cél egy kallómalom újjáépítése eredeti funkciójának megtartásával és bemutatásával. A projekt része a malom, akadálymentes tanösvény, a patakparti erdei létesítmények, parkoló és szociális helység felújítása, az odavezető út burkolása. A tematikus parkhoz kapcsolódik egy a völgyben táblákkal jelezett tematikus ösvény is, amely jelezne az egykori malmok helyét, valamint bemutatná a posztóverés hagyományait.	TOP
Turisztikai célú kerékpárutak építése, fejlesztése	• Mátrafüred-Sástó útvonalon 3-4 km hegyi kerékpárút építése • A meglévő Gyöngyös-Mátrafüred kerékpárút felújítása, szélesítése és a városon belüli szakasz bővítése, hálózatba szervezése. • Kistérségi kerékpárút-hálózat bővítés a Tisza-tó irányába. • Nemzetközi kerékpárút-hálózat kialakítás a Nógrádi Geoparkkal és Szlovákiai partnerekkel. A beruházás célja, hogy biztosítsa a biztonságos, kerékpáros összeköttetést a településrészek, valamint a közlekedési és közigazgatási csomópontok, intézmények, valamint a turisztikai attrakciók, szolgáltatók között. A jelenlegi közlekedés Mátrafüred és Sástó között a 24. sz. kerékpársáv nélküli főúton zajlik, amely balesetveszélyes és a	TOP

	meredek lejtők több esetben nehezen járhatók. A motoros forgalom és a gépkocsiforgalom tovább rontja a kerékpárosok egészségi és biztonsági helyzetét. A kerékpárút kijelölésénél fontos szempont volt, hogy a kerékpárosok minél több attrakciót érjentsenek. A már meglévő kerékpárúton elérhetők Gyöngyös város fő látnivalói (Orczy-kert, belváros), a szálláslehetőségekkel és kulturális látnivalókkal (babamúzeum, stb.) tarkított Mátrafüreden ér véget. A nyomvonal egyes szakaszairól jó kilátás nyílik a Mátrára és az Alföldre. A kerékpárút a tömegközlekedési hálózatokhoz kapcsolódik, így a vasútállomásról közvetlen összeköttetést nyújt a mátrafüredi látnivalókkal, programokkal. A városon belül hálózat költséghatékony bővítése érdekében vizsgálni kell annak bővítésének lehetőségét utak, sávok, létesítmények vagy egyéb forgalomtechnikai megoldások figyelembe vételével.	
Orvostörténeti múzeum kialakítása a régi kórház egyik épületében	A városhoz kapcsolódó orvos- és gyógyszerésztudományi területen kiemelkedő személyek életét és munkásságát bemutató gyűjtemény kialakítása. A projekt célja a város turisztikai palettájának színesítése, a helyi identitás erősítése, az értékek megőrzése.	TOP
Természettudományi raktár műemléképületének felújítása, kiállítótér létrehozása, a hozzá kapcsolódó infrastruktúra kiépítése	A Petőfi út 30. alatti épületben ma a Természettudományi Múzeum raktára helyezkedik el méltatlan körülmények között. Az épület Gyöngyös legrégebbi főúri épülete, amely műemléki védelem alatt áll. A projekt keretében megtörténik az épület felújítása, az itt őrzött tárgyakból pedig egy Gyöngyös helytörténeti értékeit bemutató ún. látványraktár-kiállítótér létrehozása, melyek a város turisztikai kínálatát is színesítik. A projekt része a kapcsolódó infrastruktúra kialakítása (kávézó, vizesblokk), illetve a műemléképület épülettartozékainak, díszítőelemeinek és az épülethez kötött műtárgyainak szakszerű restaurálása.	TOP
Gyöngy Nemzetközi Folklórfesztivál, N.betyártalálkozó rendezvény helyszínének infrastrukturális fejlesztése	A rendezvények helyszínének infrastrukturális fejlesztése (Nemzetközi betyártalálkozó, Gyöngy Nemzetközi Folklórfesztivál)	TOP
Borturizmus	Farkasmály, mint a város korábbi vigalmi negyede és a helyi borkultúra egykori központja napjainkban is alkalmas lehet a helyi borászati kultúra, kapcsolódó rendezvényeik lebonyolítására. Ehhez elengedhetetlen a terület infrastruktúrájának javítása (közlekedés, közmű, pincék korszerűsítése, parkolók kialakítása) és a civil és szakmai együttműködések erősítése, ösztönzése.	

A városi Borpalota főépületének hasznosítása turisztikai célra lenne optimális, a meglévő magas színvonalú borászati tevékenység mellett.

6.3. Társadalmi megújulás

6.3.1. Humán ellátását biztosító intézmények korszerűsítése

Gyöngyös város óvodáinak és bölcsődéinek átalakítása, felújítása, állapotjavítása, eszközvásárlás.

Bölcsődék, óvodák férőhelybővítése, átalakítása, felújítása, állapotjavítása, konyhai eszközök, bútorok beszerzése, udvar, játszóudvar felújítása (udvari játékok, játéktároló létesítése, kerítés építése, javítása, zöldterület fejlesztés, növelése). A felújítás része az energetikai korszerűsítés a megújuló energiaforrások részarányának növelése.

TOP

Háziorvosi rendelők, védőnői szolgálat felújítása, eszközbeszerzés

Önkormányzati tulajdonú háziorvosi rendelők épületének felújítása, bútorbeszerzés, eszközbeszerzés, akadálymentesítés.

TOP

6.3.2. Szegregált területek rehabilitációja

Észak-nyugati városrész és a Zsellérköz rehabilitációja

A város talán legrosszabb helyzetben levő részeinek felzárkóztatása, a terület infrastruktúrájának, épületállományának, kereskedelmi ellátottságának fejlesztése. A projekt keretében megvalósul **az önkormányzati bérlakás állomány minőségi átalakítása, bővítése** lehetővé téve magasabb minőségű szociális bérlakások, illetve bérlakások kialakítását, ami segítséget nyújthatna a város tervezett munkahely-teremtési elképzeléseinek megvalósításához.

Projekt része a lepusztult, kicsi ingatlanok megvásárlása vagy kisajátítása, bontása, bérlakások építése a lebontott területeken (pl.: Óvoda utcában 12 lakásos társasház kialakítása, Petőfi S. u. 32-34. épület felújítása, közösségi célú hasznosítása), a lakosság integrációja, befogadó közösség felkészítése, képzés, szociális ellátás biztosítása.

A Petőfi Sándor utca Zsellérközök rehabilitációja: 2015-ben a Csobánka utca – Tűz utca által határolt terület rendezése.

TOP

6.3.3. Helyi civil szervezetek, lakosság bevonásával közösségfejlesztő programok, kisebb beruházások megvalósítása

Az alábbiakban tervezett programok alapvetően a helyi közösségek bevonásával megvalósuló fejlesztések támogatási lehetőségeihez készültek. Ez a TOP-ból, de Heves megyei kereten kívül elérhető forrás lesz a 10e lakos feletti önkormányzatok számára (városonként kb. 600-1 000 mFt támogatás). Ugyanakkor az önkormányzatnak lehetősége van arra is, hogy az alábbi szempontokat érvényesítse a civil szervezetek, kulturális, vagy sport célú támogatásai során, akár a jelzettnél kisebb mértékben is.

Bűnmegelőzés, közbiztonság javítását segítő intézkedések a CPTED elvek (Bűnmegelőzési célú környezeti tervezés)

figyelembevételével:

- Helyi bűnmegelőzési stratégiák és cselekvési tervek készítése;
- Társadalmi befogadás erősítését célzó programok, drogrevenüciós programok;
- Gyöngyös város óvodáiban közlekedésbiztonsági programok szervezése;
- Helyi identitás erősítése hagyományőrző programok szervezésével;
- Kábítószer Egyeztető Fórum (KEF) közreműködésével bűnmegelőzés, közbiztonság javítást célzó intézkedések;
- Települési ifjúsági munka, ifjúsági közösségek fejlesztése, szolgáltatások elérhetővé tétele, közösségi terek működtetése;
- Hátrányos helyzetű emberek, romák társadalmi integrációjának erősítése érdekében szemléletformálás, antidiszkriminációs programokkal, roma nők civil szerveződéseinek támogatása;
- Tanoda program kidolgozása;
- Kamerarendszer kialakítása.

A TOP 2.1
intézkedéshez
kapcsolódó soft
projekt

TOP

Mátra Művelődés

Központ színház-
és kamaraterem,
kiállító tér hang- és
fénytechnikai
eszközök
beszerzése,
energetikai
korszerűsítés,
infrastruktúra
fejlesztés

A **Művelődési Központ** jelenlegi technikai felszereltsége alacsony színvonalú. Cél, az **elavult intézmény korszerűsítése**, az épület új funkciók befogadására való alkalmassá tétele, a meglévő és az újonnan kialakítandó funkciók gyakorlását segítő korszerű technikai felszereltség és infrastrukturális háttér megteremtése, a kibővített szakmai tevékenységek végzéséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása. Minden technikai igény kiszolgálására képes, az előadók követelményeinek megfelelő hang- és fénytechnika beszerzése. Teljes energetikai korszerűsítés.

**TOP/
Saját
forrás**

Közösségi ösztönzők Ifjúsági Szolgáltatóiroda Ház kialakítás	A városban, az egyes városrészekben jelenleg is működnek helyi szerveződésű közösségek, lelkes, ám nem nagy létszámú csoportokkal, elsősorban az idősebb generáció részvételével. Egyes városrészekben aktívabb, máshol passzív az ott lakók közötti kapcsolatok építése. A fiatalokat eddig kevés eredménnyel sikerült bevonni a helyi közösségi életbe. • Ifjúsági egyesület létrehozása: a fiatalok számára tevékeny közösségi munka lehetőségének megteremtése. • Önkéntes gyakornoki program elindítása az egyes városrészekhez kapcsolódóan: az egyes városrészekben élő fiatalok közösségi aktivitásának növelése. • Helyi Értéktár Bizottság felállítása a városban élő és alkotó művészek részvételével: a hagyományok megőrzése, új értékek teremtése • A már meglévő, jól működő helyi szerveződések tevékenységének támogatása.	Saját forrás
Művészeti, tudományos ösztöndíj program	A városban sok tehetséges fiatal él, akik a különböző művészeti területeken országosan, vagy akár nemzetközi szinten kiemelkedő eredményeket érnek vagy érhetnének el, de családjuk anyagi helyzete nem teszi lehetővé a művészeti tanulmányok támogatását, a szükséges eszközök vásárlását, versenyeken való részvételüket. A művészeti ösztöndíj programokkal azoknak a 6-18 éves gyerekeknek és fiataloknak a támogatása valósul meg, akik tehetségük révén országosan vagy akár nemzetközi szinten is kiemelkedő eredményeket képesek elérni. (10-15 fő rendszeres, havi támogatásának költsége, ami kb. évi 3 MFt költséget jelent.)	Saját forrás
Sportösztöndíjak	Azon diák és versenysportolók támogatása, akik rendszeres sporttevékenységet végeznek, magyar szakszövetséggel, vagy bejegyzett egyesülettel rendelkező sportágban és kiemelt versenyeredményeket érnek el. Célcsoport: Diáksport, versenysport terén nemzetközi és országos szinten kiemelkedő eredményt teljesítő (éremesélyes) 35. életévüket be nem töltött sportolók. (10-15 fő rendszeres, havi támogatásának költsége, ami kb. évi 10 MFt költséget jelent.)	Saját forrás
Szolgáltató város modelljének kialakítása a szociális foglalkoztatás és a helyi gazdaságfejlesztés érdekében	Helyi gazdasági szolgáltató szociális szövetkezet, illetve egy rehabilitációs foglalkoztató létrehozása, amelyben sui generis foglalkoztatási jogviszony formájában dolgoznak a közmunka programban résztvevő hátrányos helyzetű helyi lakosok. A gazdasági szolgáltató az Ipari Parkba betelepült, illetve a városban működő cégek számára nyújt zöldfelület gondozási, karbantartási, takarítási, egyszerűbb adminisztrációs szolgáltatásokat, valamint személyszállítási szolgáltatásokat. A program a célcsoport tagok foglalkoztatása mellett, azok képzését, illetve a szolgáltatási körhöz kapcsolódó eszközök beszerzését és egyéb infrastrukturális feltételek biztosítását is tartalmazza. Szociális bolt kialakítás.	Saját forrás

Otthonteremtés, megtartás, felújítás	Az önkormányzatnak a szociálisan rászorultak otthonhoz jutását segítenie kell a meglévő bérlakás állomány működtetésének, felújításának támogatásával, új lakások építésével, vásárlással. Az Apolló gumigyár és az iparosítás várható hatására, növekvő kereslet miatt az otthonteremtés keretében az önkormányzatnak a növekvő igényekre fel kell készülnie.	Saját forrás
--	---	-----------------

6.4. Fenntartható települési környezet fejlesztése

Önkormányzati finanszírozással preferált azon beruházások megvalósítása, melyek a vállalkozás-fejlesztést támogatják, illetve az önkormányzat gazdálkodására közvetlenül hatnak.

6.4.1. Települési környezet megújítása

Zöld város	Városi zöld felületek kialakítása burkolt felületek helyett, a zöldfelületi rendszer rehabilitációja, arányának növelése a vízfelületek (csobogók, szökőkút, patak) növelésének lehetőségeivel együtt. - Városi pihenőparkok kialakítása, szabadtéri műalkotások, köztéri bútorok telepítése. Felnőtt játszóterek, szabadtéri fitness kialakítása. - Béke téri KRESZ-park korábbi funkciójának visszaállítása. - A területek rendeltetésszerű használatához szükséges eszközbeszerzés. - Közösségi szolgáltatóterek kialakítása a város lakótelepein.	TOP
Gyöngyös-Mátrafüred területén rekreációs övezet fejlesztése	Felnőtt játszótér kialakítása Gyöngyösön és kiemelt turisztikai fogadóterületén Mátrafüreden, mivel Gyöngyös legjelentősebb rekreációs övezete, amelynek ilyen irányú fejlesztése jelentős hiányosságokkal bír több célcsoport szempontjából is.	TOP
"Öreg néne őzikéje" mesepark kialakítása	"Öreg néne őzikéje" mesepark. A kedves, Mátraaljához tartozó történet megelevenítése a legkisebb korosztály számára. A történetre alapozva a megállóban a gyerekek játékos formában megismerkedhetnek a történettel és a szereplőkkel. A projekt pedagógiai célja, hogy a gyerekek megismerjék a Mátra főbb növényeit, állatait és olyan természettudományi kompetenciák továbbfejlesztését szolgálja, mint pl. az ember és természet kölcsönhatása, ezen belül a természeti értékek - növény-állatvilág védelme, felelős természetjárás.	TOP
Sport célú területrendezés	Volt laktanya területén a sportcentrum véglegesítése, kiegészítő létesítmények kialakítása, felnőtt játszóterek létrehozása	TOP / Saját, egyéb forrás
Zsinagóga és környezetének rehabilitálása	Zsinagóga és környékének felújítása, a Fő tér és a belváros kiterjesztése, zöld felület rehabilitáció	TOP / Saját, egyéb

- Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás
- Köztisztaság javítása: hulladékok illegális lerakásának megelőzésére térfigyelő kamerák telepítése a Nagy-patak partjára az ÉNY-i városrészben, garázssorokon;
 - A város szilárd kommunális hulladéklerakójának végső záró rétegének kialakítása;
 - Házhoz menő szelektív gyűjtés;
 - Inert hulladék-feldolgozó létesítése: HE-DO Kft.
 - Inert hulladéklerakó rekultiválása: farkasmályi inert lerakó.

6.4.2. Energia-hatékonyságot javító beruházások

A város célja, hogy folytassa az intézmények energiahatékonyság javítását szolgáló programot. Ezen beruházások gyakorlatilag csak EU-s, állami támogatással valósulhatnak meg. A tervezett beruházások magukban foglalhatják az épületek hőtechnikai adottságainak javítását, hőveszteségeinek csökkentését, megújuló energiaforrások alkalmazását, az intézmények fűtési, hűtési és használati melegvíz-rendszereinek korszerűsítését, illetve az épületeken belül az épületek energiafelhasználásának csökkentését szolgáló világítási rendszerek korszerűsítését.

A közszolgáltatáshoz kapcsolódó, így a szociális, egészségügyi, oktatási és nevelési, valamint kulturális intézmények felújítása során törekendi kell az energetikai-hatékonyság javítására. Ezen beruházások az egyes intézmények komplex megújulása során valósulnak meg, míg lesznek a finanszírozási források függvényében olyan beruházások, melyek kifejezett célja az épületek energia-felhasználásának javítása.

Az intézmények energiahatékonyságának növelése energetikai beruházásokkal

TOP

Már nevesített, fejleszteni kívánt létesítmények (igény és lehetőség szerint további intézmények hasonló korszerűsítése is indokolt): **Mátra Művelődési Központ** (tetőszigetelés, hőszigetelés, nyílászáró csere, fűtési rendszer korszerűsítése, megújuló energiaforrások (napelem) bevonása).

Kálváriaiparti Általános Iskola és József Attila Szakközépiskola épületegyüttese (külső hőszigetelés és nyílászáró csere. Elhasznált épületszerkezetek felújítása. Kazánház és a hozzá kapcsolódó fűtési rendszerek, uszodatechnológia felújítása, napkollektorok telepítése az uszoda vizének melegítéséhez, napelemek telepítése.)

Berze Nagy János Gimnázium épülete (nyílászáró és födém szigetelés, fűtés korszerűsítés, kazánház és fűtési rendszer felújítása).

Jeruzsálem úti bölcsőde és óvoda, Menház úti, Platán, Epreskert, Katona úti **óvodák korszerűsítése.**

Fontos, hogy a napelemek telepítése révén az intézmények megtermeljék közel azt az áram mennyiséget, amit elfogyasztanak.

A város területén keletkező zöldhulladék fa aprítékként, helyben való hasznosítása hulladék-gazdálkodási és energia-megtakarítási szempontból is hasznos, ezért a gázkazánok mellé alternatív fűtési mód, vagy azokat kiváltandó aprítékos kazánokat kell beépíteni.

A „Smart City” egy okos és élhető várost takar, ahol a városlakók jólétét az információtechnológiákkal összehangolt városszerkezet, közlekedésszervezés, és energetikai rendszer is szolgálja. A projekt célja egyrészt egy energetikai adatbázis kialakítása, mely az intézmények fogyasztását regisztrálja, illetve egy okos közlekedésszervezés kialakítása a károsanyag-kibocsátás csökkentése érdekében.

Smart City

Közvetlen támogatások (CIP)

6.4.3. Közlekedés-fejlesztések

Nyugati elkerülő út I. ütem	Gyöngyös, Nyugati elkerülő út meglévő szakaszának szélesítése.	TOP
Nyugati elkerülő út II. ütem	Nyugati elkerülő út hiányzó szakaszának megépítése.	TOP
Keleti elkerülő út megépítése	Első szakasz kiépítése a Mátra és az M3-as autópálya jobb összeköttetése érdekében.	TOP
Intermodális csomópont létrehozása / Új buszpályaudvar létesítés	Közösségi közlekedési kapcsolat fejlesztése, az autóbusz-pályaudvar kihelyezése a GYAK Sportpálya és a vasútállomás közötti területre, illetve utastájékoztató rendszer folyamatos kiépítése. A projekt része a közös vasúti és buszközlekedési pályaudvar kialakítása a kapcsolódó kerékpárforgalmi kiegészítéssel.	TOP
A fenntartható közlekedés feltételeinek erősítését szolgáló útfejlesztések a városban	A közösségi közlekedés fejlesztésével megvalósuló útfejlesztések (buszöblök, megállóhelyek, esőbeállók, autóbusz fordulók kialakítása, felújítása). Kerékpárosbarát településrész kialakítása, kerékpárforgalmi útvonal létrehozása, hivatásforgalmi kerékpáros útvonalak kialakítása.	TOP
Körforgalmú csomópont építése	A biztonságos közlekedés, és a gyorsabb előrehaladás, valamint a balra történő nagy ívű kanyarodás érdekében csomópontok építése: Jókai – Alkotmány – Puskin út jelzőlámpás csomópont, Deák Ferenc – Dr. Harrer F. – Kertész utcák kereszteződésében, 80-as kispia	TOP

körforgalmi csomópont kiépítése

Biztonságos gyalogátkelőhelyek kialakítása	Gyalogátkelőhelyek kialakítása oktatási, nevelési intézmények mellett, valamint veszélyes lakóövezetek környékén.	TOP
Út- és járdafejlesztések a városban	Állami fenntartású (24-es, Kossuth, Vachott Sándor, Damjanich, Petőfi) utak felújítása az útvonalhoz kapcsolódó közösségi közlekedés alap-infrastruktúrájának fejlesztésével (buszöblök, megállóhelyek, esőbeállók kialakítása, felújítása, akadálymentes járdakapcsolatok kiépítése, stb.)	TOP
Biztonságos buszközlekedés feltételeinek megteremtése	Állami fenntartású Pampuk sarki, Mérges út – Egri úti csomópont, illetve a Dobó, Kossuth, Vachott Sándor, Damjanich utak fejlesztése.	TOP / Saját forrás
Parkolók és P+R parkolók kialakítása	Parkolók építése, létesítése sportlétesítmények, strand/uszoda közelében, lakótelepek szűk belső úthálózata mellett, illetve az autóbusz állomás környezetében (Egri út és Honvéd út).	TOP / Saját forrás

6.4.4. Környezeti beruházások

Gyöngyös város dél-keleti részén csapadékvíz elvezetése I. Ütem	Kétoldali csapadékvíz elvezetés (3.600 méteren) járható padka folyókával és az ingatlanok tetővíz levezető csatornáinak bevezetésével. A lezúduló csapadék egyre gyakrabban okoz problémát	Saját forrás
Gyöngyös város déli részén csapadékvíz elvezetése II. Ütem	Gyöngyös város D-K-i részén csapadékvíz elvezetése a csapadékosabb időben jelentős belvíz problémák megoldását szolgálja. A felszíni vízelvezető rendszer nem teljes körű, a középső területeken több utcában nincs kiépített felszíni víz elvezetés, a meglévő rendszer műszaki állapota elavult.	TOP
Kapcsolódó közmunka program	- Nagy-patak korlátrendszerének kiépítése több szakaszban; - Földárkok tisztítása, külterületi (Sárhegyi) földutak menti vízelvezető árkok tisztítása.	Saját forrás
Szennyvíz közmű megépítése	Hiányzó rendszer kiépítés a Zsellérközös és az ÉNY-i városrészben, Szurdokpart úton és Pipis hegyen.	TOP / Saját forrás
Ivóvíz hálózat	Gyöngyös ivóvíz hálózatának rekonstrukciója	KEHOP

korszerűsítés	Gyöngyöshalász – Atkári vízbázis vízminőség javítása	
Patakok, patakmedrek karbantartása	Patakmedrek karbantartása: Külső- és Belső-Mérges patak, Bene-patak, Muzsla-patak. A hidak felújítása.	Saját forrás
Mátrai szállodák elektromos hálózatának korszerűsítése	Az időjárási viszonyok által előidézett szolgáltatásbiztonság megteremtése az elektromos hálózat fejlesztésével- a légkábelek földkábelekkel való kiváltása	Saját forrás / Egyedi kiemelt támogatás

6.5. Az önkormányzat gazdálkodási fő feladatai

Az önkormányzat gazdálkodásának fő szempontjai:

- A kötelező és önként vállalt feladatok, valamint az ezek finanszírozást biztosító források egyensúlyának megteremtése a kötelező feladatok elsődlegessége mellett;
- Az intézmények működési feltételeinek biztosítása, a szakmai és gazdasági célok közötti egyensúly megteremtése, szükség szerint az intézményi struktúra és feladatellátás racionalizálásával;
- A város fejlődését elősegítő fejlesztések megvalósítása, a folyamatban lévő beruházások befejezése;
- Többlet források feltárásával az önkormányzati vagyon gyarapítása, állagának megőrzése, nyereséges működtetése, hasznosítása;
- A város fejlődését elősegítő kezdeményezéseknek, szerződések megkötésének támogatása a meglévő források figyelembevételével.

A feladatok megvalósítása érdekében **szükséges a helyi adópolitikát formálni**, hogy az igazságos módon és reális keretek között biztosítson a város által vállalt feladatok ellátására bevételt, miközben nem jelent extra terhet a lakosságnak és a mikro-, kisvállalkozásoknak.

A közszolgáltatások biztosítása és azok magas színvonalának biztosítása érdekében folyamatosan figyelemmel kell kísérni az önkormányzati intézmények, társaságok szakmai és gazdasági tevékenységét. Biztosítani kell az intézményhálózat jogszabályi követelményeknek történő megfelelését.

Vagyongazdálkodás keretében a rendelkezésre álló vagyon, anyagi eszközök, tulajdonosi jogosítványok gazdaságos, célszerű hasznosításával **növelni kell a bevételeket**. Az önkormányzati tulajdonban lévő vagyoni értékű jogok, értékpapírok hasznosításából, vagyonértékesítésből származó bevételt elsősorban felhalmozási jellegű kiadásokra kell fordítani. Az önkormányzati vagyon állagának megőrzéséhez szükséges anyagi eszközöket az éves költségvetésekben elő kell irányozni. A fejlesztések érdekében a különböző forrásokból származó állami és nemzetközi támogatási felhívásokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni, élni kell a támogatási feltételekkel minden területen.

Az önkormányzati kintlévőségek behajtása érdekében hatékony intézkedéseket kell tenni az önkormányzatot megillető követelések, tartozások rendezése érdekében.

6.6. Városmarketing

A városmarketing a városfejlesztés egyik fontos önkormányzati eszköze, amelynek segítségével bővíthetők a gazdaság fejlesztéséhez szükséges források; a fejlesztések segítségével növelni tudjuk a település versenyképességét, vonzóvá tehetjük a potenciális befektetők számára. A település arculatának megőrzése, illetve pozitív alakítása, jelentős turisztikai vonzerőt jelent és vonzóvá teszi a várost a látogatók számára.

A városmarketing alapvetően a piacorientáció sajátos megjelenése a város működésében egy szintetizáló, koordináló eszköz, amely egységes arculat formájában (image) megjeleníti, pozicionálja, kommunikálja a települést.

A város terméke magában foglalja a természetes és épített környezetet, illetve mindazon adottságokat, funkciókat, hagyományokat, tevékenységeket, melyeket a város illetve az intézményei nyújtanak, hasonlóképpen egy vállalkozás termékeihez, szolgáltatásaihoz. Ugyanakkor a termék maga a város, miként egy vállalat neve, s ahogyan megítélik a piacon. A város arculata, illetve annak pozitív visszatükröződése, a város sikerességének egyik alapvető tényezője.

A városmarketing célcsoportjai, a befektetők, a turisták és a helyi lakosság, cél a meglévő használók elégedettségének növelése illetve újak vonzása. Ehhez megfelelő termékfejlesztésre van szükség, ennek részei az infrastruktúra, az épített környezet és a rendezvények.

A városmarketing folyamatának utolsó fázisa a kommunikáció, melynek elemei a jelkép, szlogen, logó kialakítása valamint az üzenet megfelelő csatornákon (internet, nyomtatott sajtó, PR, stb.) történő eljuttatása a célcsoportok felé.

7 A program megvalósításának eszközei

7.1. Lehetséges saját forrás

7.1.1. Helyi adóbevételek becslése

Ahhoz, hogy a város jövőbeni fejlesztési vagy egyéb (pl. sport, kulturális, stb.) támogatási lehetőségeire megpróbáljunk iránymutatást adni, érdemes számba venni, hogy milyen saját forrás bevételi lehetőségei vannak. Természetesen az önkormányzatok ki vannak szolgáltatva a mindenkor állami költségvetésnek, így a központi szabályozásban történő változtatások befolyásolhatják a helyi önkormányzatok pénzügyi helyzetét.

A város **legjelentősebb bevételi forrása az iparűzési adó**, amelyet a vállalkozások helyi teljesítménye befolyásolja.

Tekintve a gazdasági előrejelzéseket, az iparűzési adóbevételek szinten tartására, vagy a korábbi évektől eltérően lassúbb növekedésére lehet számítani. Ha az adónemet érintő jelentős jogszabályi változás nem történik, a következő elvi bevételekkel lehet tervezni:

Helyi adóbevételek becslése

2015	2016	2017	2018	2019
1.930 mFt	2.045 mFt	2.170 mFt	2.300 mFt	2.436 mFt

Forrás: Önkormányzati konzultáció alapján

A városban az építményadó mértékében érdemi változás nem várható. Az adó kapcsán különösebb hátralék nem halmozódott fel, így az esetleges késedelmes fizetés behajtásából sem lehet extra bevételekkel számolni. A kommunális adó bevétel töredéke az építményadónak, ráadásul a lakosságot terheli, így összességében a vagyoni típusú adók 523 millió Ft-os 2015. évi előirányzatához képest számottevő változás nem várható.

Az **idegenforgalmi adó** bővülése részben a 2015-re elfogadott adómérték változásból és a látogatók, vendégéjszakák számának növekedésével várható. A szabadidős célú vendégéjszakák eltöltése irányába számos fejlesztést terveznek a városban, illetve a Mátrában, aminek eredményeként további vendégéjszaka szám bővüléssel lehet számolni. A jövőben ezen adónemből **58 millió Ft** közötti bevétel várható, melyhez az állam a város adóerő képessége miatt nem járul hozzá a más, rosszabb helyzetben lévő önkormányzatoknál alkalmazott másfélszeres szorzóval.

A gépjárműadó bevételek 60%-át 2013-tól elvonta az állam az önkormányzatoktól. Az adómérték növekedésére nem lehet számítani, a gépjárműállomány pedig összességében évről-évre öregszik, amely a bevételek minimális csökkenését idézi elő. A 2015. évben a korábbi időszak bevételeinek szinten tartása is eredmény lehet, így az elkövetkezendő 5 évben évi 90 mFt bevétellel lehet számolni. Mivel az adóbevétel önkormányzatok és az állami költségvetés közti felosztásának aránya a mindenkor éves költségvetési törvényben kerül meghatározásra, így a 60%-os arány akár változhat is a jövőben.

Összességben helyi adóbevételből az elkövetkezendő években 2.637 mFt, illetve 3.200 mFt közötti bevétellel lehet számolni. Ez a jelenlegi 2014-es, 2015-ös tervezett szinthez képest érdemi változtatásokat nem hoz az önkormányzat fejlesztési, illetve egyéb célú finanszírozási lehetőségeiben.

7.1.2. Ingatlan vagyongazdálkodásból származó bevételek

Ingatlan vagyongazdálkodásból (hasznosítás, értékesítés) jelentősebb bevételei lehetnek az önkormányzatnak. Természetesen ez egy elméleti megközelítés, hiszen az értékbecslések, a

hasznosíthatóságot és az értékesítési lehetőségeket meg kell vizsgálni. Mindennek az alapja egy pontos önkormányzati adatbázis, leltár.

Lehetnek olyan ingatlanok, melyek állapotukat tekintve bontásra ítéltettek. Igazodva a jelenlegi támogatáspolitikai elvárásokhoz, vagyis az önkormányzatokkal szembeni elváráshoz, miszerint gazdaságfejlesztésben szerepet kell vállalniuk, fontos, hogy ezen bevételek ne folyó kiadásokra (pl. segélyek, vagy más területek veszteségeinek finanszírozására) kerüljenek felhasználásra, hanem vagyongyarapodást (üzleti környezet javítását), illetve a működési hatékonyság javítását (pl. energia-megtakarítást), vállalkozói környezet fejlesztése révén foglalkoztatás bővítését (áttételesen iparűzési adó bevétel növekedését) szolgálják. További bevételek lehetnek egyéb ingatlanok bérbeadásából.

Az önkormányzatnak célja a barnamezős területek újrahasznosítása, hasznosíttatása, ami döntően állami támogatási források bevonásával történhet. Ez esetben a fejlesztési lehetőségeket korlátozzák az támogatások felhasználásának szabályai (pl. elvárt funkció, támogatható tevékenységek, ingatlanvásárlás elismerhető költsége), illetve az eltérő tulajdonosi érdekek és fejlesztési célok, lehetőségek. Továbbá az állami támogatásokon túl a területhasznosításokhoz szükségesek lehetnek szabályozási változások, melyek nem feltétlenül csak az önkormányzat kompetenciájában tarthatnak. A szabályozások hozzásegíthetnek ahhoz, hogy egy állami szereplő ösztönözhesse az ingatlanok hasznosítását, vagy a tulajdonosváltást a hasznosítás érdekében.

A fentiek érdekében az önkormányzatnak javasolt a település-rendezési eszközök körében meghatározni a barnamezős területek fogalmát és feltételrendszerét. A meghatározott szempontok alapján javasolt egy ingatlan kataszter készítése és folyamatos karbantartása. Majd a barnamezős területeken érintett tulajdonosokkal javasolt párbeszéd kezdeményezése az adott ingatlan jövőbeni hasznosítása céljából, illetve információ-áramlással segíteni az állami fejlesztési forrásokhoz való hozzájutást. Továbbá azon területek esetén, ahol nem lehet rövidtávon eredményt elérni, javasolt együttműködést kezdeményezni az érintett állami szereplőkkel, hogy a területek hasznosításához szükséges szabályozási környezet kialakuljon.

Célszerűnek látszik egy ingatlan-kataszter kidolgozása, elkészítése valamennyi önkormányzati tulajdonú ingatlan feldolgozásával, mely minden releváns információt tartalmaz a terület/ingatlan nagyságával, közművesítettség állapotával, műszaki tartalmával, hasznosításával kapcsolatban. Ez a nyilvántartás bővíthető azokkal a barnamezős területekkel, melyek felszámolását, illetve újrahasznosítását tervezi az önkormányzat.

7.2. Fejlesztési források – elérhető támogatások és saját források

EU támogatások TOP Heves megyei kerete

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) lehetőséget biztosít a területi szereplők igényei és szükségletei alapján meghatározott fejlesztések megvalósítására. Az egyes területi szereplők [megyei jogú városok (MJV) és megyék] számára a 1702/2014. (XII.3.) Korm. határozat alapján rendelkezésre álló TOP forráskeret felhasználását a megyék területfejlesztési koncepciói és programjai, valamint a megyei jogú városok integrált településfejlesztési stratégiái alapozzák meg. Megyei szinten Integrált Területi Program (továbbiakban: ITP) keretében határozzák meg a forrásfelhasználás céljait.

A 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet szerint a Kormány az alábbi ITP tartami elemeket hagyja jóvá:

- a) az elfogadott ITP megnevezését,
- b) az ITP-t végrehajtó területi szereplő megnevezését,
- c) az ITP teljes 7 éves forráskeretét,

- d) az ITP-ben megtett indikátorvállalásokat,
- e) az intézkedés, valamint tematikus célkitűzés szerinti forrásallokációt.

Heves megye jelenleg készíti az ITP dokumentumát, amiben a források felosztásra kerülnek intézkedésenként, illetve meghatározásra kerülnek az egyes forrás-felhasználási módok, pl. preferált földrajzi területekre, vagy kiemelt kedvezményezett célcsoportra, támogatási célra. Nem kötelező minden intézkedést elosztani, lehetséges, hogy az egyes intézkedések pályázhatók lesznek a megye egészében. Ha Heves megye fejlesztésére a 1702/2014. (XII.3.) Korm. határozat alapján vesszük a rendelkezésre álló 41,69 mrd Ft és a TOP-ban meghatározott forrásarányokat vesszük, akkor az egyes intézkedésekre az alábbi források juthatnak:

Heves megyei ITP lehetséges forrásfelhasználása intézkedésenként

TOP prioritásai és intézkedései	Forrásallokáció (mFt)
1. prioritástengely: Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	16,767
1.1. – Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése	7,158
1.2. – Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	3,765
1.3. – A gazdaságfejlesztés és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	2,669
1.4. – A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	3,175
2. prioritástengely: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	7,373
2.1. – Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	7,373
3. prioritástengely: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	10,040
3.1. – Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	4,699
3.2. – Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése	5,341
4. prioritástengely: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	2,831
4.1. – Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	0,716
4.2. – A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	0,905
4.3. – Leromlott városi területek rehabilitációja	1,210
5. prioritástengely: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés és foglalkoztatás-ösztönzés	4,681
5.1. – Foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések (paktumok)	3,459
5.2. – A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	0,450
5.3. – Helyi közösségi programok megvalósítása	0,772
CLLD – országos programon keresztül – nem része a megyei ITP-nek	1,8
CLLD – Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (10e lakos feletti városokban)	1,8

TOP prioritásai és intézkedései	Forrásallokáció (mFt)
(nem része a megyei költségvetésben)	

Forrás: Heves Megye Integrált Területi Programja (2014-2020) forrásallokációja, 2015. augusztus

Ha a népességarányos elosztást feltételezünk (ahogy ez Nógrád megyében megtörtént), akkor a TOP forrás Heves megyére allokált részének 30%-a juthat a Gyöngyösi járásra, ami mintegy 12,5 mrd Ft-ot jelent járási szinten. Ezen támogatásokról várhatóan 2015 és 2019 között születik döntés, amivel a beruházásokat 2023-ig be kell fejezni. Népesség arányosan számolva a járási források mintegy 43%-a juthat Gyöngyösre, ami 5 419 mFt. Mivel a TOP-ban számos intézkedés a városokat célozza, ezért várhatóan ennél nagyobb mértékben, úgy kb. **6-7 mrd Ft értékben valósíthat majd meg Gyöngyös** döntően önkormányzati beruházásokat a TOP Heves megyei kerete terhére.

Ehhez illeszkedve állított össze Gyöngyös városa mintegy 6,5 mrd Ft értékben projektfejlesztési javaslatokat a megyei ITP elkészítésének támogatására. Ennél nagyobb léptékű beruházási célú támogatás felhasználása is elképzelhető. A támogatás nagysága nagyban függ Heves megye ITP-jétől¹ és az abban szereplő projekt-kiválasztási, támogatás-preferálási szempontoktól. A támogatás mértéke alapvetően 100% lesz a TOP-ból, így jelentős saját erő igénye nem lesz a beruházásoknak. Ugyanakkor tapasztalatok alapján számolni kell azzal, hogy a projekt lebonyolítása során a beruházás összköltségéhez viszonyítva mintegy 10%-nyi olyan forrás keletkezik, ami nem számolható el. Ez a programidőszak 7 éve alatt átlagosan minimálisan kb. 80 mFt-ot igényel az önkormányzattól. A 272/2014. évi Korm. rendelet és a támogató elképzelések alapján a támogatási döntést a benyújtott projektjavaslatok alapján hozza meg az NGM-ben működő RFP Irányító Hatóság és már előzetesen finanszírozást nyújt a szükséges tanulmányok és műszaki tervek elkészítéséhez. Ez kedvezőbb lehet az önkormányzat számára, mert rövidebb ideig igényel majd előfinanszírozást.

További beruházások, illetve támogatási programok valósulhatnak meg ágazati programokból, lsd. a következő fejezetben.

7.3. Egyéb források

A 2014-2020. programozási időszakban megvalósuló EU finanszírozású operatív programok (OP) prioritás tengelyeinek bemutatása, ami lehetséges finanszírozást nyújt a városban működő vállalkozásoknak, civil szervezeteknek, egyházaknak, illetve intézményeknek.

Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)

1. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése;
2. Tudásgazdaság fejlesztése;
3. Infokommunikációs fejlesztések;
4. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül (pl. gyógyhelyek fejlesztése);
5. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése;
6. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése.

Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)

1. Társadalmi együttműködés erősítése (pl. társadalmi befogadási célú programok indítása, melyek célcsoportja hátrányos helyzetűek);
2. Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében (pl. fogyatékkal élők intézményi korszerűsítései);
3. Gyarapodó tudástőke;

¹ Az ITP-t a Heves Megyei Önkormányzatnak be kellett nyújtania az NGM felé 2015. május 11-ig, de a dokumentum pontos adatait még nem tartalmazza a program.

4. Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében (pl. oktatási intézmények infrastrukturális beruházásai);
5. Pénzügyi eszközök alkalmazása a társadalmi együttműködés erősítése érdekében, valamint társadalmi innováció és transznacionális együttműködések.

Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP)

1. A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás;
2. Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés (pl. ivóvízellátás korszerűsítése);
3. Települési hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések (pl. Hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó szelektív gyűjtési rendszer fejlesztése);
4. Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések;
5. Az energiahatékonyság növelését és a megújuló energiaforrások használatát ösztönző pénzügyi eszközök (pl. egyházi, vagy állami tulajdonú épületek fejlesztései).

Integrált Közlekedésfejlesztés OP (IKOP)

1. Nemzetközi (TEN-T) közúti elérhetőség javítása;
2. Nemzetközi (TEN-T) vasúti és vízi úti elérhetőség javítása;
3. Fenntartható városi közlekedés fejlesztése, elővárosi vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása.

Közigazgatás-fejlesztési OP (KÖFOP)

1. A szolgáltató közigazgatás szervezési feltételeinek fejlesztése;
2. A szolgáltató közigazgatás infrastruktúra feltételeinek fejlesztése;
3. A közszolgáltatási innováció erősítése;
4. A közszolgáltatási innováció erősítéséhez szükséges infrastruktúra feltételek fejlesztése;
5. Technikai segítségnyújtás.

Nemzetközi programok

Szlovák-magyar határon átnyúló program támogatási lehetőségei

Természetvédelem és kultúra

- Kulturális örökség helyek együttműködése;
- Természeti örökség megőrzése és bemutatása;
- Közös turisztikai marketing stratégiák, akciótervek készítése;
- Kapcsolódó utak fejlesztése;
- Környezetbarát turisztikai termékek fejlesztése – ökoturizmus;
- Kis projektek támogatás;
- 65 m EUR támogatás.

Közlekedés

- Határon átnyúló utak, kikötők hidak építése és előkészítése (kb 12 km új út);
- Tanulmányok, jogszabályi előkészítések a környezetbarát közlekedés ösztönzésére;
- Közlekedés- informatikai rendszer fejlesztése;
- Logisztikai együttműködések ösztönzése;
- Kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések (pl. járművek, buszok beszerzése, állomások, kikötők fejlesztése);
- 29 m EUR támogatás.

Határon átnyúló együttműködések ösztönzése, intézmények és személyek között

- Együttműködési kapacitás erősítése, hatékonyság javítása;
- Határon átnyúló szolgáltatások ösztönzése;

- Határtérség közös promóciója;
- Kis projekt alap civil szervezeteknek (kulturális programok, szemináriumok, képzés, tapasztalatcsere, kommunikációs programok, kétnyelvűség);
- 25 m EUR támogatás.

Fenntartható és minőségi foglalkoztatás ösztönzése és a munkaerő mobilitás támogatása

- Integrált területi akcióterv részeként kell a projekteket megvalósítani – 10 projekt;
- Cél: foglalkoztatás bővítése;
- Tevékenységek:
 - Helyi potenciálon alapuló termékek és szolgáltatások fejlesztése (szociális gazdaság, turizmus, helyi termékek piacának fejlesztése, hanyatló ipari zónák fejlesztése);
 - Munkaerő mobilitás ösztönzés (útfejlesztések, szolgáltatások);
 - Városi funkciók elérhetőségének javítása;
 - Foglalkoztatási kezdeményezések (hátrányos helyzetűek, romák), munkaerő-piaci együttműködések;
 - Üzleti szolgáltatások fejlesztése – pl. informatikai támogatás;
 - Közös oktatási és képzési programok;
- 34 m EUR támogatás.

7.4. Program megvalósítását segítő szervezetrendszer, együttműködések

A gazdasági program végrehajtása Gyöngyös Város Önkormányzatának feladata. A program végrehajtásában természetesen részt vesznek a Polgármesteri Hivatal munkatársai, illetve az önkormányzat tulajdonában lévő gazdasági társaságok. A gazdasági társaságok azon projektek megvalósításáért felelnek, melyek saját feladatuk körük ellátásához kapcsolódnak.

A gazdaságfejlesztés szempontjából kiemelt fontosságú az ipari park, illetve a jövőbeni célként annak Üzleti Szolgáltató és Inkubációs/innovatívparkká történő továbbfejlesztése, működtetése, menedzselése, illetve a befektetés-ösztönzés szervezése, valamint a vállalkozások innovativitásának ösztönzése. **Tekintettel arra, hogy a 2014-2020-as fejlesztési időszak forrásainak többsége gazdaságfejlesztésre kerül felhasználásra, ezért a város fejlődése szempontjából az önkormányzati fejlesztések megvalósítása mellett kulcsfontossággal bír az, hogy a városban működő vagy itt beruházást tervező vállalkozások minél nagyobb számban és arányban tudjanak fejlesztési forrásokhoz jutni,** ami által növelni tudják a foglalkoztatásukat és az árbevételüket. Ebben az önkormányzat egy **beruházás-ösztönző programmal közvetlenül is támogatni tudja a cégeket.** A program elemeit más településekhez hasonlóan az erről szóló beruházás-ösztönzési rendelettel lehet meghatározni és szabályozni, a program legfontosabb elemei: ipari-gazdasági ingatlan adatbázis fenntartása és a cégek rendelkezésre bocsátása; önkormányzati ingatlanok kedvezményes tartós bérletbe adása vagy eladása; beruházás előkészítés támogatása; hatósági-engedélyeztetési feladatok ellátása; önrész támogatása.

A fejlesztési források optimális felhasználása érdekében folyamatos együttműködés szükséges a kormányzati szervekkel, kiemelten a Kormányhivatal részeként működő munkaügyi központtal, illetve az oktatási intézmények működését szervező KLIK-kel, és az egyéb államigazgatási szervezetekkel, állami vállalatokkal (közmujszolgáltatókkal). **Az együttműködésnek az egyes szakterületeken rendszeresnek kell lennie, melyek kiterjedhetnek az alábbi szempontokra:**

- Közös projektek megvalósítása – mely révén összehangolják fejlesztéseiket vagy engedélyezési eljárás révén segítik a projektek megvalósulását;
- Információcsere, egymás munkájáról való tájékoztatás, hogy a lakosság érdekeit, illetve a város fejlesztési céljait, programjainak megvalósítását hatékonyan biztosítsák.

Az önkormányzat részéről együttműködés szükséges a **vállalkozásokkal**, hogy fejlesztési elképzeléseikhez szükséges beruházások, szakmai programok megvalósulhassanak. A befektetés-

ösztönzés feladatkör keretében szervezik a folyamatos kapcsolattartást. A konkrét együttműködések kapcsán az alábbi programok megvalósításra tesz program javaslatot a gazdasági program.

„Smart City” megvalósítása

A „Smart City” egy olyan okos és élhető várost takar, ahol a városlakók jólétét az információtechnológiákkal összehangolt városszerkezet, közlekedésszervezés, és energetikai rendszer is szolgálja. Az élhető városban a városlakók kerülnek előtérbe, a közműrendszer hatékony és fenntartható, közlekedési rendszer biztonságos és környezetbarát, jó a közbiztonság, jó minőségű az oktatás, költséghatékony a szociális és ellátó rendszer, turisztikai szempontból kényelmesebb és vonzóbb a térség.

Gyöngyös Város számára fontos lehet egy olyan „Smart City” megvalósítása, mely elsődlegesen energiahatékonsági és közlekedésszervezési eszközökön keresztül biztosítja az okos és modern város jövőképét.

A lehatárolt célterületek egyike az energetika, mely egy komplex adatbázisrendszer kialakításán alapulva, a tervezhetőséget szem előtt tartva követi az önkormányzat által fenntartott intézmények fogyasztásait. Ennek érezhető előnye a város számára hosszú távon a magas életminőséghez társuló alacsony környezeti terhelés és a költségek csökkenése. A megújuló energiák jó elegyével többszörös ellátásbiztonságot lehet elérni a hagyományos infrastruktúrákhoz képest.

A város életében meghatározó másik fontos célterület a közlekedés racionalizálása. Gyöngyös közlekedéshálózatban betöltött szerepéből adódóan jelentős gépjárműforgalmat bonyolít le, így a terhelt útvonalak légszennyezettség mutatói ezeken a területeken kimagaslóak a város többi vizsgált pontjához képest. Forgalomirányítási és szervezési felülvizsgálattal a jelzőlámpák összehangolása megtörténhet, mely által elérhetővé válik a forgalmas útvonalakon a várakozási idő lerövidítése, ezáltal a kibocsátás csökkenése ezen szakaszokon.

Befektetések szervezése

Fontos, hogy a telephelyi (jó infrastruktúrával ellátott, kedvező árú iparterület) kínálatán túl az önkormányzat (vagy annak gazdaság-fejlesztéssel foglalkozó társasága) szoros kapcsolatot ápoljon a Nemzeti Befektetési Ügynökséggel (HIPA-val), amely országos befektetés-ösztönzési szervezatként számos befektetői ajánlattal találkozik. Továbbá a szervezetnek van lehetősége tárgyalni a befektetőkkel és esetleg a befektetők számára további állami támogatási lehetőséget javasolni vagy konkrét támogatási igényt előterjeszteni.

Inkubációs program megvalósítása

Javaslat, hogy az önkormányzat működtessen egy olyan inkubációs programot, amellyel ösztönzi, hogy új vállalkozások jöjjenek létre, illetve már működő mikro-vállalkozások megerősödjének Gyöngyösön. Az új vállalkozások indításhoz szükséges megfelelő infrastruktúra (inkubátorház, amely irodákat, műhelyeket, raktárkapacitásokat is tartalmaz) kedvezményes feltételek melletti biztosítása, kezdetben ingyenesen, aztán fokozódóan növekvő bérleti díjjal. Az infrastruktúra mellett javasolt egy tanácsadási program indítása, ami támogatja az egyes vállalkozások fejlődését. Ez a program több szakaszban nyújtana tanácsadást a vállalkozás fejlődésének elősegítésére:

0. szakasz: vállalkozási ötlet kiválasztása, annak megsűrése, hogy melyik vállalkozás léphet be a programba;
1. szakasz: vállalkozás termékfejlesztésének segítése;
2. szakasz: vállalkozás megalapítása, értékesítés elkezdésének támogatása;
3. szakasz: sorozatgyártás, kapacitásnövelés támogatása, értékesítés ösztönzése.

Az egyes szakaszok kb. fél-egy évig tartanak, attól függően, hogy miként fejlődik a vállalkozás. Az egyes szakaszokon belül többféle szakértelmet lehet biztosítani (pl. speciális szakterületi tanácsadás,

vállalkozásfejlesztés segítése, marketing, értékesítési tanácsadás, jogi szolgáltatások). Az egyes szakértők kiválasztása szakmai profiljuk alapján történne, akiket projekt, igény alapon foglalkoztatnának.

A program menedzsmentjét szükséges egy gazdaság-fejlesztéssel foglalkozó társaságra bízni, lehetőleg olyanra, amelyik az önkormányzat tulajdonában van.

A tanácsadási program részeként még különböző szakmai fórumok révén lehet ösztönözni havi rendszerességű találkozásokon a vállalkozások közti együttműködések létrejöttét, új szinergiák és termékek kialakulásának ösztönzését. A tanácsadási jellegű program megvalósítására javasolt évente mintegy 5-8 mFt körüli összeget fordítani.

Az inkubációs program még kiegészíthető beruházás-támogatással, azaz az ígéretes vállalkozások támogatást (max 1,5 mFt értékű támogatás) kaphatnak kisebb eszközök beszerzésére, vagy marketing szolgáltatás fejlesztésére.

Igény szerint a kezdő vállalkozások további foglalkoztatási célú támogatásban részesülhetnek kezdetben, amíg nincs bevételek, ennek értéke maximum 1 mFt lehetne. Ezen támogatások fele akár visszatérítendő támogatás is lehet.

A támogatások során javasolt a technológiai intenzív tevékenységek támogatása és ösztönzése, mely kapcsán előny lehet a térség gazdasági ágazatihoz való illeszkedés (gépipar, illetve turizmus, szőlészet-borászat). Igény esetén időszakosan lehet prioritást adni helyi szolgáltatások (pl. életminőség javító, rekreációs, szervizek) modern technikai eszközökkel való felszereléséhez, vagy kereskedelmi egységek arculatának javításához, ami hozzájárulhat a városi életminőség javításához, a lakókörnyezet vonzerejének javításához.

A támogatások kapcsán javasolt támogatási szerződés megkötése a vállalkozókkal, melyben a közvetlen támogatások, illetve a kedvezmények is feltüntetésre kerülnek. A támogatásban javasolt visszafizetési kötelezettséget kikötni arra az estre, ha a támogatott vállalkozás 3 éven belül elhagyja a települést.

Az évente 20-25 mFt költségvetésű programban eredményeként várhatóan évente 10-15 vállalkozás részesedhet támogatásban, illetve szakmai tanácsadásban. (Ezek közül évente 5-7 új vállalkozás léphetne a be a programba. A program költségvetése csökkenthető, igény és célzottság szerint.

A program hatására a városban már működő és persze a jövőben betelepülő, termelő, feldolgozóipari és nagy hozzáadott értékű termékek előállításával foglalkozó vállalkozások helyi, minőségi beszállítói körének tudatos építését, az igények és lehetőségek összehangolását el lehet érni.

A program révén ösztönözni lehet, hogy a Gyöngyösön végzett fiatalok, vagy gyöngyösiek a városban kezdjenek új vállalkozást, és itt járuljanak hozzá a gazdaság megerősítéséhez, munkahelyteremtéséhez. Ez a program jól egészíti ki az EU-s támogatásokkal is finanszírozott termelési kapacitásbővítési programokat, mezőgazdasági vállalkozásoknak nyújtott támogatásokat, illetve a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatására irányuló programokat.

Barnamezős területek rendezése

Az inkubációs folyamatokkal párhuzamosan, akár annak részeként megvalósítható a barnamezős, felhagyott ipartelepek rendezése. Gyöngyös Város számos barnamezős, alulhasznosított, illetve felhagyott egykori iparterülettel rendelkezik, melyek hasznosításában is jelentős gazdaságfejlesztési potenciál rejlik.

Jelen területek újrahasznosításának egyik módja az önkormányzat direkt támogatásának megvalósítása, mely az érintett területek közművekkel való teljes kiépítésével, a szennyezett részek kármentesítésével, állagmegóvással, az egységes arculat megteremtésével válhat vonzó befektetési környezetté és célponttá a betelepülő vállalkozások számára. Másik hasznosítási lehetőség az érintett területek gazdasági aktivitásán, helyi iparüzési adó mértékének vizsgálatán alapul; az adó megfizetésének hiányában 3-5 év múltán az inaktív területek önkormányzat általi kisajátítása

megtörténhet (ehhez állami szabályozók is szükségeltethetnek), majd az érintett területek továbbértékesítésre kerülhetnek. Amennyiben az érintett területek értékesítését nem kívánja megtenni az önkormányzat, abban az esetben a közművekkel ellátott, hasznosítható területeken a kis- és középvállalkozások inkubációja valósítható meg, mely a már működő és az induló vállalkozások számára is vonzó működési környezetet teremt.

Képzési kerekasztal

Gyöngyösön és térségében egyszerre van igény új munkahelyek teremtésére, illetve jelenik meg az a panasz a vállalati szféra részéről, hogy nincs megfelelő minőségű, képzettségű munkaerő. Ugyan a foglalkoztatásnak meg vannak a helyi döntésektől független pénzügyi ösztönzői (pl. ajánlott bér és a közmunka díja), de egy térség számára fontos, hogy olyan képzési-oktatási szolgáltató rendszert működtessen, amely a foglalkoztatáshoz szükséges ismereteket kínálja a helyi lakosság számára.

A tendenciák, tapasztalatok azt mutatják, hogy a döntően exportra dogozó, döntően külföldi tulajdonban lévő termelő gépipari vállalkozások számára a jó elérhetőség és közlekedési feltételek mellett fontos a jó minőségű és relatíve olcsó (pl. a nyugat-európainál alacsonyabb bérezésű) munkaerő elérhetősége. A lakosság képzettségi színvonalának javításáért az önkormányzat elsősorban információszervezéssel tud tenni. Gyöngyöshöz hasonló munkaerő-piaci helyzettel áll szemben a dél-hevesi térség és a Jászság is. Sokszor a vállalkozások egymástól csábítják el a jó munkaerőt.

Minden térségben működő vállalkozás érdeke, hogy a térségben elérhető legyen kellő számú megfelelő képzettségű munkaerő.

Ezért javasolt egy Képzési Kerekasztal felállítása Dél- és Nyugat Heves és Jászság térségére is kiterjesztve, melyben részt vehetnek a nagyobb önkormányzatok, jelentősebb foglalkoztatók humán erőforrás menedzsmenttel foglalkozó munkatársai, illetve az általános iskolai és képző intézmények képviselői.

A fórum célja, hogy azonosítsa és összegezze:

- A munkaerő-piaci igényeket, ezen belül az elvárt készségeket, kompetenciákat;
- Szakképzési (felsőfokú is) igényeket (pl. ugyanis már sok esetben 2-3 szakma ismerete is elvárt egy szakembertől);
- és ezeket közvetítse az oktató, képző, felsőoktatási intézmények felé.

Fontos, hogy ne csak a szakképzésre koncentráljon a program, hiszen az általános iskolai képzés során már olyan kompetenciahiányok keletkeznek, amelyeket a szakképzés során már nem lehet pótolni, sőt sok esetben iskolaelhagyáshoz vezetnek.² A Fórum javaslatait elsősorban szervezéssel (pl. szakok indítása, beiskolázások), illetve az oktatási intézmények közötti belső tapasztalatcserével, illetve továbbképzéssel lehet pótolni. Ha szükséges ezen tapasztalatcsere programokat ösztönözheti kisebb támogatással az önkormányzat. Mindezekon túl az önkormányzat tájékoztatással (vállalkozások, lakosság felé) segítheti a szakképzési és felsőoktatási rendszer átalakulásának (pl. duális képzési rendszer bevezetése) eredményes megvalósulását. Fontos, hogy a Kerekasztal során eltervezett akciók megvalósulásáról készüljenek visszajelzések.

Mit biztosíthat a program, együttműködés:

- Szemléletformálást;
- Iránymutatást a munka világához, a munka értékéhez;
- Üzemlátogatásokat, gyakornoki munkákat, gyakorlati helyeket;
- Helyi közösség építést;
- Ösztöndíjrendszert;
- Motivációt a szülőknek, tanulóknak egyaránt;

²<http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/9789264234178-sum-hu.pdf?expires=1443687432&id=id&accname=guest&checksum=21E5D62C878BC07BF4D2A17AB0ABB34A>

- Életpálya modellt tanulónak és intézménynek;
- Általános iskolától akár a felsőoktatási képzésig felmenő rendszer, alapul véve a Miskolci Egyetem Bosch tanszékét, annak működő modelljeit, de alulról, az általános iskolai szinttől elkezdve szervezni, pl.: „Apollo” vagy „Lear” osztályok kialakítása;
- Képzett és lojális munkavállalót a vállalkozásoknak.

A programot akár finanszírozni is lehet a TOP által indítandó Helyi Foglalkoztatási Paktumból is. A Képzési Kerekasztal felállításában és működtetésében Gyöngyös városa kezdeményező szerepet tölthet be, a jelzett tágabb térségi, de minimálisan helyi-járási szinten. Megyehatáron, régió átívelő, speciális gazdasági környezetbe helyezkedik el Gyöngyös, hiszen 30-40 km-es kört tekintve elérhető a hatvani, a jászfényszarui, a jászberényi és jászárokszállási és egri ipari környezet, melynek közepén, működő ipari parkkal, autópálya lehajtóval, oktatási intézményekkel, közöttük főiskolával.

Ahhoz hogy a nagyvállalatok ne egymástól szívják el a munkaerőt, ahogy ez napjainkba zajlik, helyi, alulról építkező akcióra van szükség annak érdekében, hogy a helyi kötődések erősödjenek, hosszú távon biztosítani lehessen a munkaerő utánpótlást a betanított és szakképzett, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaerő számára egyaránt.

Egyéb szervezetekkel való együttműködés

Az **egyházakkal való együttműködés** különösen fontos a humán szolgáltatások területén, tekintettel arra, hogy számos oktatási, nevelési intézmény egyházi fenntartás alatt működik.

A **civil szervezetekkel való együttműködés** különösen fontos, hogy a lakosság bevonásával, illetve aktív részvételével lássanak el bizonyos közcélú feladatokat.

A programok, ösztönzők nagy részének részletes kidolgozása és a gyakorlatba történő átültetése nem igényel EU-s támogatás igénybevételét. Az együttműködő partnerek meghatározása, a feladatok koordinációja a jelenlegi hivatali struktúrán belül megvalósítható.

Az együttműködések közül kiemelkedik az Gyöngyös Ipari Park Fejlesztő Kft-vel való közös befektetési stratégia meghatározása. Az elemzésből egyértelműen látszik, hogy a legnagyobb hozzáadott értéket jelentő, előállító feldolgozóipar hangsúlyos a térség gazdasági szerkezetében, ezért az együttműködések között a helyi kkv szektor ez irányú erősítése, ösztönzése elengedhetetlen a város részéről. Ebből a szerkezetből, az Apolló beruházás alapján, illetve az ipari park területén eddig informálisan megjelent információk szerint az körvonalazódik, hogy Gyöngyös és vonzáskörzete gazdasági szerkezetének, gazdaságfejlesztési irányának két fő lába lehet: autóipari beszállító kör, hálózat erősítése, a másik pedig a kozmetikai ipar beszállítói lábának erősítése.

8 Gazdaságfejlesztési összefoglaló

Gyöngyös városának 2013-ban 30.763 fő volt a lakossága. A heves megyei város egyben járásközpont is, intézményei kiszolgálják a 73.717 fős járás településeit.

A város gazdasági-társadalmi lehetőségeit meghatározza földrajzi elhelyezkedése. A város a Mátra és az Alföld találkozásánál, a Budapestről Északkelet Magyarországra vezető közlekedési hálózatok mentén fekszik. Földrajzi elhelyezkedése sokféle gazdasági tevékenységre tesz alkalmassá: a városban főként a szőlészet és borászt révén jelen van a mezőgazdaság, illetve a turizmus is, de foglalkoztatásban a legmeghatározóbb az ipar és a szolgáltatási szektor.

Egy település fejlődése nagyban függ a **jó megközelíthetőségtől**. A betelepülni kívánó vállalkozások számára fontos a helyszín kiválasztásánál a könnyű és gyors szállítás feltételeinek rendelkezésre állása.

- Gyöngyös közúthálózati kapcsolata nagyon jó, hiszen az M3 - 3. sz. elsőrendű főút vonalán helyezkedik el. Budapest-Hatvan-Gyöngyös-Mezőkövesd-Miskolc-Tornyosnémeti vonalán helyezkedik el. A rendkívül nagy forgalmú útvonal, az E71-es nemzetközi útvonal hazai szakaszát képezi. Belföldi jelentősége is nagy, mivel az Északi-középhegység iparvidékeit köti össze a fővárossal.
- A 24. sz. másodrendű főút vonalán Gyöngyös és a megyeszékhely, Eger között teremt kapcsolatot. Az út kiemelt fontosságú közösségi hálózatosodás szempontjából, hiszen a Mátra leglátogatottabb üdülő- és kirándulóhelyeit érinti.
- Fontos említést tenni Gyöngyös Pipishegy (LHGY) nem nyilvános repülőtéréről, mely 350 m magasságban rendelkezik füves pályával.

Gyöngyös gazdaságát elsősorban korábban a szőlőművelés, borászat, idegenforgalom és a kereskedelem határozta meg. A XX. század második felétől fokozatosan az ipar vált a gazdaság meghatározó ágazatává.

2013-ban a városban összesen 5.578 regisztrált vállalkozás volt. Ebből a legtöbb vállalkozás a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászatban működött, összesen 1.232 db, míg a legkevesebb vállalkozás a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálásban, mely ágazatban 2 db vállalkozás volt regisztrálva.

Gyöngyös keleti városrészében meghatározók a **gazdasági funkciók**. A városközpont közelében, elsősorban a vasútállomás és a buszpályaudvar környékén jelentős a kiskereskedelmi tevékenység. A városrészen meghatározó az ipari tevékenység is, hiszen itt található Gyöngyös ipari központja az Ipari Park, illetve a volt téglagyár területe.

A keleti és déli területrészek – a vasútvonal, a főútvonal és a gyűjtő utak mentén – az 1950-es évektől kezdődően gazdasági terület alakult ki, amely napjainkban is fejlődésben van. A korábban létesült üzemekben és az újabbakban könnyű és közepes intenzitású, gazdasági-kereskedelmi-szolgáltató vállalkozási tevékenység folyik.

A vállalkozások nemzetgazdasági ágazati megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy Gyöngyös történeti- természeti hagyományaira építve még mindig kimagasló arányú bejegyzett vállalkozással rendelkezik a mezőgazdaság terén. A termelő ágazat vállalkozásainak száma arányaiban véve alacsony, mely egy átfogó gazdasági programmal és támogatási rendszerrel növelhető.

A betelepülő vállalkozások számára a város és a térség adottságai kedvezőek, hiszen a munkaképes korú lakosság iskolázottsági szintje az országos átlagot meghaladó, a hiányszakmák vonatkozásában a képző intézmények mind közép-, mind felsőfokú képesítést adó szakmák vonatkozásában strukturális korszerűsítésre képesek lehetnek.

Ipari Park

A Gyöngyösi Ipari Park 2000-ben nyerte el az Ipari Park címet. A terület a város délkeleti részén helyezkedik el. Jelenleg az Ipari Parkba területe 100 hektár, mely 200 hektárra növelhető a környezetében lévő területek bevonásával. Az Ipari Park működését és fejlesztését az önkormányzat **kisebbségi tulajdonában lévő Gyöngyös Ipari Park Fejlesztő Kft.** irányítja és kezeli.

Az Ipari Park infrastrukturális kapcsolatai:

- Közúti kapcsolat: M3-as autópálya szomszédságában, központja 1,8 km-re található az autópályától, Budapest: 75 km távolságra van, kb. 1 óra utazási idővel;
- Víziút, kikötő kapcsolat: Csepeli közforgalmú kikötő 90 km, Dunai kikötő 80 km;
- Vasúti kapcsolat: az ipari park egyik legnagyobb értéke a területén keresztülhaladó iparvágány. A város vasútállomásán lévő teherpályaudvar 100 vagon egyidejű rakodására alkalmas, a Budapest-Miskolc fővonalától 13 km-re helyezkedik el (Vámosgyörk-Gyöngyös szárnyvonal);
- Légi kapcsolat, repülőtér: Budapest, Ferihegy II., 80 km, kb. 1 óra utazási idővel, autópálya kapcsolattal, személy és teherforgalmi lehetőséggel. A város területén található pipishegyi repülőtér 3 km-re van, sportrepülő, helikopterek és kisgépek fogadására alkalmas.

Az Ipari Park területének térsége **minden közművel ellátott, ill. ellátható**, az ismert elvárásoknak megfelelően egyes ágazatokban jelentős szabad közműkapacitásokkal, kiépíthető távhő szolgáltatási lehetőséggel. A terület különleges környezetvédelmi korlátozás alá nem esik, de szennyező ipari tevékenység betelepítése nem javasolt. Az Ipari Park új közmű-fejlesztési beruházások megkezdésére előkészített, rendelkezik tervekkel, engedélyekkel és tanulmányokkal. Az Ipari Park menedzsmentje a betelepülni szándékozó vállalkozások számára forráskoordinációs és mérnöki tanácsadást biztosít, igény esetén a beruházás kulcsrakész lebonyolítását is vállalja.

Az új vállalkozások betelepülésének biztosítása érdekében az ipari parkon belüli infrastrukturális hiányosságok megszüntetése és az Ipari Park által nyújtott szolgáltatások körének kibővítése valósult meg az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával.

Összesen további 37 hektárnyi terület nyílt meg ezzel a beruházással a potenciális betelepülni szándékozó cégek előtt. A jövőt illetően 10 új cég letelepedésével számol a következő néhány évben a Gyöngyösi Ipari Park Fejlesztő Kft.

További ipari területek

A városban további ipari jellegű gazdasági területek találhatóak, melyek részben korábban alakultak ki, részben **„zöldmezős beruházásként”** valósíthatók meg:

- Keleti iparterület: A 3. sz. főközlekedési út, Karácsondi út, Gyöngyöshalászi összekötőút, K-i elkerülő út nyomvonala közötti terület – volt KAEV telep környéke -, mely részben kisebb ipartelepekkel és egyéb gazdasági egységekbe beépített, de jelentős tartalék területekkel rendelkezik, melyek nemcsak ipari, hanem kereskedelmi gazdasági célokra is hasznosíthatók. A terület összekapcsolható az Ipari Parkkal.
- Déli iparterület: A város déli területén, a vasúttól nyugatra kialakult területen korábban és a közelmúltban létrejött üzemek helyezkednek el. A terület déli irányú bővítésére jelentős tartalék területek állnak rendelkezésre. A terület lakóterületek környezetében található, ezért csak környezetbarát tevékenységek számára ajánlható.
- Pipishegyi iparterület (volt MEV terület): A korszerű technológiával kialakított iparterület korlátozott fejlesztési lehetőséggel rendelkezik. Környezetterhelő tevékenység a térségben nem folytatható.
- Szurdokpart úti iparterület: A város keleti oldalán több, főleg szolgáltatással foglalkozó, többnyire kisebb területigényű gazdasági egység telepedett le. A volt „Húsipar” barnamezős ingatlanának kivételével a terület további fejlesztése korlátozott, elsősorban minőségi fejlesztésekkel lehet számolni.

Gyöngyös Város számos barnamezős, alulhasznosított, illetve felhagyott egykori iparterülettel rendelkezik, melyek hasznosításában is jelentős gazdaságfejlesztési potenciál rejlik. Ezen területek újrahhasznosítását az önkormányzat a tulajdonosokkal történő együttműködésben vagy kisajátítást követően értékesítésre bocsátja a betelepülő vállalkozások számára fejlesztési területként, vagy a kialakított területen a kis és közép vállalkozásokat inkubálja.

A munkaerő helyzete, képzettsége, képzése

A város lakossága a környező településekkel együtt képezi a térség munkaerő kínálatát. Gyöngyös város foglalkoztatottsági helyzete az országos átlaghoz hasonlóan negatív tendenciát mutatott. Viszont 2013-ban a nyilvántartott álláskeresők száma összesen 876 fő volt, ami az előző évekhez képest jelentős javulásának számít. Gyöngyösön a nyilvántartott álláskeresők számával összhangban csökkent az egyes vizsgált csoportok létszáma is 2013-ra 2012-höz képest. Az álláskeresők száma minden vizsgált szegmensben közel a felére csökkent. Legnagyobb létszámú csökkenés a 180 napon túli álláskeresők körében volt.

A hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatásának bővítéséhez különféle munkaerő-piaci programok járulnak hozzá a jövőben.

Gyöngyös esetében az ezer lakosra jutó adófizetők száma az országos átlaghoz képest 28%-kal magasabb volt 2013-ban.

Jelenleg Gyöngyösön három bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és nyolc óvoda áll rendelkezésre. Gyöngyösön az általános iskolák száma jelenleg hat, korábban kilenc intézmény működött, viszont a beiskolázott tanulók számának fokozatos csökkenése miatt szükséges volt az intézmények összevonása.

A lakosság iskolázottsága az országos átlagnál jobb, fontos, hogy a városban működő oktatási intézmények rugalmasan állnak hozzá, hogy a hiányszakmákban képzéseket szervezzenek.

A városban működő közép és felsőfokú képzési intézmények aktív és rugalmas szerepvállalást nyújtanak a megfelelő képzettségű munkavállalók biztosításához.

Gyöngyösön jelenleg 6 intézményben zajlik középfokú oktatás. 2.754 fő vett részt 2013-ban középiskolai tanulmányokban.

- Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium;
- Gyöngyösi József Attila Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium;
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Károly Róbert Kereskedelmi, Vendéglátó ipari, Közgazdasági, Idegenforgalmi Szakközépiskola és Szakiskola;
- Gyöngyösi Kolping Katolikus Szakiskola és Speciális Szakiskola;
- Vak Bottyán János Katolikus Műszaki és Közgazdasági Középiskola és Kollégium;
- FVM. ASZK. Szakképző Iskola, Mátra Erdészeti, Mezőgazdasági és Vadgazdálkodási Szakképző Iskola és Kollégium.

A **felsőoktatási képzések a Károly Róbert Főiskolán** különböző szakterületek mentén folynak. Az intézményben 2014-ben 4.556 fő tanult, akik közül 671 fő volt nappali tagozatos. Az alábbi szakterületeken folytat az intézmény képzéseket:

Felsőoktatási szakok

BA/BSC	MA/MSC
Gazdaságtudományok képzési területén	
Emberi erőforrások alapszak	Turizmus menedzsment
Gazdálkodási és menedzsment	Vállalkozásfejlesztés
Kereskedelem és marketing	Vezetés és szervezés
Közszolgálati alapszak	
Pénzügy és számvitel	
Turizmus és vendéglátás	
Mezőgazdasági képzési területén	
Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki	Vidékefejlesztési agrármérnöki
Informatikus és szakigazgatási agrármérnöki	
Kertésmérnöki szak	
Környezetgazdálkodási agrármérnöki	
Mezőgazdasági mérnöki	
Szőlész-borász mérnöki	
Vadgazda mérnöki szak	
Informatika képzési területén	
Gazdaságinformatikus	

Forrás: karolyrobert.hu

A **képzett munkaerő helyben tartásához** szükséges a magas hozzáadott értéket képviselő vállalkozások betelepülésének támogatása.

Az Új Széchenyi Terv keretén belül meghirdetett gazdaságfejlesztést célzó pályázati felhívások kapcsán Gyöngyösön a Vállalkozásfejlesztési Program keretén belül 106 projektet támogattak, míg a Tudomány-Innováció Program keretében 19 helyi fejlesztés részesült támogatásban.

Az eredményekből látható, hogy a fejlesztések jelentős része irányul K+F tevékenység megvalósítására. Ez a potenciál kiegészülve a város térségi szolgáltató és információs-szervezési szerepkörével további fejlesztéseket indukál, új munkahelyek létrehozását és új vállalkozások ipari parkba vagy iparterületre történő betelepülését eredményezheti.

Gyöngyös Város Önkormányzatának akciói a helyi gazdaság fejlesztésére:

- Befektetések szervezése: szoros együttműködés a Nemzeti Befektetési Ügynökséggel (HIPA);

- Inkubációs program megvalósítása: új vállalkozások létrejöttének, illetve már működő mikro-vállalkozások megerősödését szolgáló program. Az új vállalkozások indításhoz szükséges megfelelő infrastruktúra (inkubátorház, amely irodákat, műhelyeket, gyártó- és raktárkapacitásokat is tartalmaz) kedvezményes feltételek melletti biztosítása, egy tanácsadási programmal kiegészítve;
- Gyöngyös Város számos barnamezős, alulhasznosított, illetve felhagyott egykori iparterülettel rendelkezik, melyek hasznosításában is jelentős gazdaságfejlesztési potenciál rejlik. Ezen területek újrahasznosítását az önkormányzat a tulajdonosokkal történő együttműködésben vagy kisajátítást követően értékesítésre bocsátja a betelepülő vállalkozások számára fejlesztési területként, vagy a kialakított területen a kis és közép vállalkozásokat inkubálja.
- Képzési kerekasztal: fórum létrehozása a megye és a szomszédos járások területére kiterjesztve, melyben részt vesznek a nagyobb önkormányzatok, jelentősebb foglalkoztatók humán erőforrás menedzsment munkatársai, illetve az általános iskolai és képző intézmények képviselői. A fórum célja, hogy felmérje és összesítse:
 - o Munkaerőpiaci igényeket, ezen belül az elvárt készségeket, kompetenciákat;
 - o Szakképzési (felsőfokú is) igényeket (pl. ugyanis már sok esetben 2-3 szakma ismerete is elvárt egy szakembertől);
 - o és ezeket közvetítse az oktató, képző, felsőoktatási intézmények felé.

Ahhoz, hogy a nagyvállalatok ne egymástól szívják el a munkaerőt, ahogy ez napjainkban zajlik, helyi, **alulról építkező akcióra van szükség** annak érdekében, hogy a helyi kötődések erősödjenek, hosszú távon biztosítani lehessen a munkaerő utánpótlást a betanított és szakképzett, valamint a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaerő számára egyaránt.

Mindezekon túl az önkormányzat tájékoztatással (vállalkozások, lakosság felé) segítheti a szakképzési és felsőoktatási rendszer átalakulásának (pl. duális képzési rendszer bevezetése) eredményes megvalósulását.

A legnagyobb hozzáadott értéket jelentő, előállító feldolgozóipar hangsúlyos a térség gazdasági szerkezetében, ezért az együttműködések között a helyi kkv szektor ez irányú erősítése, ösztönzése elengedhetetlen a város részéről. Ebből a szerkezetből, az Apolló beruházás alapján, illetve az ipari park területén eddig informálisan megjelent információk szerint az körvonalazódik, hogy Gyöngyös és vonzáskörzete gazdasági szerkezetének, gazdaságfejlesztési irányának két fő lába lehet: autóipari beszállító kör, hálózat erősítése, a másik pedig a kozmetikai ipar beszállítói lábának erősítése.

Megyehatáron, régió átívelő, speciális gazdasági környezetbe helyezkedik el Gyöngyös, hiszen 30-40 km-es kört tekintve elérhetőek innen a hatvani, a jászfényszaru, a jászberényi, a jászárokszállási, a visontai és az egri ipari területek. Ezen térség földrajzi közepén elhelyezkedve, működő Ipari Parkkal, autópálya lehajtóval, oktatási intézményekkel (köztük főiskolával) rendelkezve kívánja betölteni a város a térségben meghatározó, katalizáló szerepkörét, melynek keretében a környező települések számára is magas színvonalú közszolgáltatási és munkaerő-piac formáló funkciókat is betölt.

Mellékletek

1. számú melléklet

Gazdasági Program projektjei (2007-2013)

Projektlista 2007-2013	Megvalósult		Folyamatban
	igen	nem	
1. MUNKAHELYTEREMTÉS, FOGLALKOZTATÁS			
- Új ipartelepítési koncepció (Ipari Park)	x		
- Vállalkozási területek biztosítása			x
- Közmunkaprogram	x		x
- Az Önkormányzat adópolitikájának átalakítása			x
- Szakképzettek életpályája (TISZK)	x		
- Agrár Foglalkoztatás elősegítése		x	
2. OTTHONTEREMTÉS, MEGTARTÁS, FELÚJÍTÁS			
- Bérletlakás építés folytatása		x	
- Fészekrakó program folytatása		x	
- Tetőtér- és foghíjbeépítési program		x	
- Panel-program támogatás		x	
- Fiatal oktatók, kórházi orvosok lakásépítésének segítése		x	
- Önkormányzati lakás felújítási alap			x
- Fiatalok első lakáshoz jutásának támogatása			x
- Lakásért életjáradék program		x	
- Lakásért garzonház program		x	
3. VÁROSFEJLESZTÉS			
3.1 Város rehabilitáció, fejlesztés			
- Zsellérközök és az Északnyugati városrész rehabilitációja	x		x
- Intermodális csomópont kialakítása		x	
- Volt laktanya területének fejlesztése	x		x
- Fő téri épületek homlokzatának felújítása	x		
3.2 Közmű fejlesztés			
- Szennyvízcsatorna építés program	x		x
- Szennyvízcsatornával szakaszosan ellátott utcák teljes szennyvízhálózatának kiépítése			x
- Városi csapadékvíz elvezetés program	x		
- Nagypatak meder- és partfal felújítása	x		
- Vízminőség-javítási program			x
3.3 Úthálózat-fejlesztés, közlekedés			
- Nyugati elkerülő út II. ütemének megvalósítása		x	
- Kossuth L. utcai tömbfeltáró út megépítése	x		
- Közutak felújítása	x		x
- Járdák felújítás	x		x
- Parkolók építése, felújítás	x		x
- Körforgalmi csomópontok építése			x
- Közúti hidak felújítása		x	

Projektlista 2007-2013	Megvalósult		Folyamatban
- Fő téri beléptető rendszer kiépítése	x		
- Közlekedési feltételek javítása	x		x
- Helyi autóbusz közlekedés feltételeinek javítása	x		x
- Dél-Kálváriaparti lakótelep úthálózat fejlesztése	x		
4. KOMMUNÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK			
<u>4.1 Környezetvédelem</u>			
- Köztisztaság javítása			x
- Hulladékhasznosító mű létesítése		x	
- Hulladékgyűjtő udvar létesítése, hulladékgyűjtő szigetek bővítése	x		
- Inert hulladék-feldolgozó, hulladék-konvertálómű létesítése		x	
- Inert hulladéklerakó rekultiválása		x	
- Kommunális hulladéklerakó rekultiválása	x		
- Állati hulladéktemető rekultiválása (döggút)	x		
<u>4.2 Parkosítás, játszótérbővítés</u>			
- Parkosítás, pihenő parkok kialakítása	x		
- Játszótér bővítés	x		
<u>4.3 Kereskedelem – szolgáltatás fejlesztés (Idegen beruházások)</u>			
- Nyolcvanasi kispiac rekonstrukció	x		
- LIDL Áruház kialakítás	x		
- SPAR üzlet kialakítás	x		
- Üzletek homlokzat felújítása	x		
- Helyi kiskereskedők támogatása			x
- Délnyugati Kereskedelmi és Szolgáltató Centrum fejlesztése		x	
5. IDEGENFORGALOM, TURISZTIKA			
- Városi strandfürdő fejlesztés	x		
- Farkasmályi út- és közműépítések		x	
- Kerékpárutak fejlesztése			x
- Sástó revitalizációja	x		
- Mátrai szállodák fejlesztés	x		
- Termálvíz nyelés, felhasználás		x	
- Mátrai Gyógyhely cím elnyerése	x		
- Kékestetői élménypark kialakítása		x	
- Konferencia Központ építés (Főiskola)		x	
- Kemping kialakítás (Főiskola)		x	
- Mezőgazdasági állandó gépkiállítás		x	
- Gyöngyösi tó és környéke pihenő centrum kialakítás		x	
- „Borpálota” többcélú hasznosítása		x	
- Mátrai erdei létesítmények fejlesztése			x
- Egyházi műemlék és egyéb műemlék épületek felújítása	x		
- Sástói kőbányában élménypark bővítés	x		
- Mátravasút fejlesztése	x		

Projektlista 2007-2013	Megvalósult		Folyamatban
	igen	nem	
6. HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK			
6.1 Oktatás			
- Nevelési-, Oktatási-, Gyermekintézmények és Kollégiumok felújítása	x		
- Zeneiskola tetőszerkezet felújítása	x		
- Arany J. Általános Iskola bővítés és felújítás	x		
- Gimnázium tornaterem létesítése	x		
- BURSA Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	x		
6.2 Kultúra			
- Orczy kastély és kert II. –III.- IV. ütem rekonstrukciója	x		
- Műemlékek felújítása, állagmegóvása	x		x
- A helyőrség és honvédség emlékhelye		x	
- Művészetek Háza		x	
- Művelődési Központ felújítása		x	
6.3 Egészségügy			
- Kálváriaparti gyógyszertár		x	
- Térítésmentes szűrőprogramok támogatása	x		
- Egészségügyi fejlesztési koncepció kialakítása	x		
- Az egészségügyi alapszolgáltatások biztosításához szükséges eszközök korszerűsítése			x
- Kórház fejlesztés	x		
6.4 Szociálpolitika, szociális biztonság			
- Családi napközi létrehozása	x		
- Gyermekek Átmeneti Otthonának kialakítása	x		
- Hajléktalanok éjjeli menedékhelyének korszerűsítése	x		
- Komplex rehabilitációs fejlesztés	x		
- Fogyatékkal élő emberek részére új lakóotthon létesítése			x
- Szociális intézmények akadálymentesítési programja	x		
- Szociálisan hátrányos helyzetben lévők támogatása			x
- Lakásfenntartás, lakbér szociális támogatása			x
- Idősek Otthona építése	x		x
6.5 Sport			
- Városi sport és rendezvénycsarnok megvalósítás	x		
- Műfüves labdarugó pálya	x		
- Városi műjégpálya		x	
- Gyöngyös és kistérsége Sport térképe		x	
- Közoktatási típusú sportiskola	x		
7. KÖZREND, KÖZBIZTONSÁG			
- Közrend, közbiztonság növelés	x		x
- Tűzoltó laktanya építése (zöldmezős beruházás)			x
- Tűzoltó autó vásárlás (létrás)	x		
- Észak-nyugati városrész KMB. Szolgálati hely kialakítása		x	

Projektlista 2007-2013	Megvalósult	Folyamatban
8. HELYI KÖZIGAZGATÁS MODERNIZÁCIÓJA		
- Elektronikus közigazgatás továbbfejlesztése	x	
- Kistérségi Szolgáltató Központ kialakítása	x	
- Városháza felújítása – akadálymentesítés	x	
- Önkormányiroda bővítése	x	

Forrás: Gazdasági Program

2. számú melléklet

Gyöngyös Város Önkormányzat fejlesztései

Alintézkedés	Projektgazda	Projekt címe	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatás mértéke (%)
ÁROP 1.A.2/A A polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatalának szervezetfejlesztése - működéskorszerűsítés az önkormányzati döntéshozatal, intézményirányítás, ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások terén, a teljesítmény- és projektmenedzsment fejlesztése	20.000.000	92
ÁROP 1.A.3-2014 Területi együttműködést segítő programok kialakítása az önkormányzatoknál a konvergencia régiókban	Gyöngyös Város Önkormányzata	Területi együttműködés kialakítása a Gyöngyösi járásban	21.974.800	100
ÁROP 1.A.5-2013 Szervezetfejlesztés konvergencia régiókban lévő önkormányzatok számára	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös Város Önkormányzatának szervezetfejlesztése	40.000.000	100
ÉMOP 1.1.1/AC-11 Az üzleti infrastruktúra és a befektetési környezet fejlesztése- ipari parkok, iparterületek és inkubátorházak támogatása	Gyöngyös Ipari Park Fejlesztő Kft.	Gyöngyös Ipari Park fejlesztése	354.362.250	50
ÉMOP 2.1.1/B-09 Turisztikai attrakció fejlesztése	Gyöngyös-Felsővárosi Római Katolikus Egyházközség	Szent Bertalan Kincstár turisztikai fejlesztése	233.767.446	85
ÉMOP 2.1.1/B-12 Turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése	Gyöngyös Város Önkormányzata	Sástó, az ország legmagasabban fekvő tavának ökoturisztikai szempontú fejlesztése	297.339.270	100
ÉMOP 2.3.1 Turisztikai desztináció menedzsment szervezetek támogatása	Gyöngyös-Mátra Turisztikai Közhasznú Egyesület	Gyöngyös - Mátra helyi TDM szervezet fejlesztése	44.995.420	85
ÉMOP 3.1.1/B Leromlott városi lakóterületek (kolóniák, romatelepek) integrált akcióterületen alapuló rehabilitációja	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös város észak-nyugati városrészének komplex rehabilitációs programja	397.266.810	85

Alintézkedés	Projektgazda	Projekt címe	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatás mértéke (%)
ÉMOP 3.1.2/A Funkcióbővítő település-rehabilitáció	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös funkcióbővítő település-rehabilitációja	800.147.452	75
ÉMOP 3.1.2/B Kistérségek központi településeinek közlekedésfejlesztése	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös, Keleti tehermentesítő útvonal felújítása	77.531.364	75
ÉMOP 3.2.1/C-2f Belterületi vízrendezés, vízrendszerek fejlesztése	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös város belterületi csapadékvíz elvezetés I. ütem	458.054.727	90
ÉMOP 3.2.1/D-09 Térségi jelentőségű vízrendezések fejlesztése	Gyöngyös Város Önkormányzata	A Gyöngyös-Nagyrédei tározó rehabilitációja, környezetfejlesztése	382.192.893	100
ÉMOP 4.2.1/B-2f Bölcsődei ellátást nyújtó intézmények fejlesztése és kapacitásának bővítése	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös, Dobó úti bölcsőde fejlesztése, bővítése	97.199.964	90
ÉMOP 4.2.1/C-2f A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének komplex és/vagy térségi szintű fejlesztése (kivéve bölcsőde)	Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása	Szociális ellátások komplex fejlesztése a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott intézményeiben	124.519.104	90
ÉMOP 4.3.1/A-12 Oktatási intézmények fejlesztése	Gyöngyös Város Önkormányzata	A gyöngyösi Felsővárosi Általános Iskolában a mindennapos testnevelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	385.265.537	100
ÉMOP 4.3.1/2/2F Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztése	Gyöngyös-Pálosvörösmart Intézményfenntartó Társulás	Pályázat a gyöngyösi Egressy Béni Általános Iskola infrastruktúrájának fejlesztésére	200.775.447	90
GOP 2.1.1-11/A Mikro- és kis- és középvállalkozások technológia fejlesztése	Gyöngyösi TV Nonprofit Kft.	A Gyöngyösi Városi Televízió információs technológia fejlesztése 3D vetítőrendszer és kamera szettek beszerzésével	12.461.719	40
GOP 2.1.1-12/B Komplex vállalati technológia-fejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára	Gyöngyösi TV Nonprofit Kft.	A Gyöngyösi Városi Televízió információs technológiájának továbbfejlesztése	12.092.000	40

Alintézkedés	Projektgazda	Projekt címe	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatás mértéke (%)
KEOP 4.10.0/N/14 Fotovoltaikus rendszerek kialakítása	Gyöngyösi Sportfólió Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	GYÖNGYÖSI TERMÁLFÜRDŐ ENERGIAELLÁTÁSÁNAK FEJLESZTÉSE NAPELEMES RENDSZER KIÉPÍTÉSÉVEL	29.073.826	100
KEOP 5.3.0/A/09 Épületenergetikai fejlesztések	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyösi Fecske Úti Tagóvoda és Polgármesteri Hivatal épületeinek energetikai korszerűsítése	71.016.703	73
KEOP 5.5.0/B/12 Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös, Visonta úti tagintézmény energetikai korszerűsítése	44.370.148	85
KEOP 7.6.3.0 Környezetvédelmi célú informatikai fejlesztések a közigazgatásban (e-környezetvédelem)	Gyöngyös Város Önkormányzata	Az egykori gyöngyösoroszi ércbánya hatásterületének környezeti állapotát ellenőrző GIS környezet-monitoring és lakossági tájékoztató rendszer megtervezése és kifejlesztése	5.100.000	85
TÁMOP 1.4.1-12/1 Hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztatásának támogatása a nonprofit szervezetek foglalkoztatási kapacitásának erősítésével	Gyöngyös-Mátra Turisztikai Közhasznú Egyesület	A Gyöngyös-Mátra TDM foglalkoztatási programja	9.479.362	100
TÁMOP 3.1.11-12/2 Óvodafejlesztés	Gyöngyös Város Önkormányzata	Boldog gyermekek.	97.401.930	100
TÁMOP 3.1.4-08/2 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben	Gyöngyös-Pálosvörösmart Intézményfenntartó Társulás	Kompetencia alapú oktatásfejlesztés a gyöngyösi Arany János Általános Iskolában és a Kálváriaparti Általános és Sportiskolában	47.905.510	100
TÁMOP 3.1.4-08/2 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben	Gyöngyös Város Önkormányzata	Kompetencia alapú oktatásfejlesztés Gyöngyös Város Óvodái közül az Epreskert Úti, a Katona József Úti és a Tündérkert Tagóvodákban	20.902.951	100
TÁMOP 3.1.5-09/A-2 Pedagógusképzések (a pedagógiai kultúra korszerűsítése, pedagógusok új szerepben)	Gyöngyös Város Óvodái	Szakmai megújulás	7.704.340	100

Alintézkedés	Projektgazda	Projekt címe	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatás mértéke (%)
TÁMOP 3.1.7-11/2 Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése	Gyöngyös Város Óvodái Jeruzsálem Úti Tagóvodája	Gyöngyös Város Óvodái Jeruzsálem Úti Tagóvoda felkészítése a referencia-intézményi szerepre	3.000.000	100
TÁMOP 3.1.7-11/2 Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése	GYÖNGYÖS VÁROS ÓVODÁI Platán Úti Tagóvodája	GYÖNGYÖS VÁROS ÓVODÁI Platán Úti Tagóvoda felkészítése a referencia-intézményi szerep ellátására	3.000.000	100
TÁMOP 3.1.7-11/2 Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése	GYÖNGYÖS VÁROS ÓVODÁI FECSKE ÚTI TAGÓVODÁJA	Gyöngyös Város Óvodái Fecske Úti Tagóvoda felkészülése a referencia - intézményi szerep ellátására,	3.000.000	100
TÁMOP 3.2.3-08/2 "Építő közösségek" - közművelődési intézmények az egész életen át tartó tanulásért 2. kör: A közművelődés a nem formális és informális tanulás szolgálatában	Gyöngyös Város Önkormányzata	Aktív Kultúr Iskola Gyöngyösön - Közösségek a tanulás szolgálatában	99.653.765	100
TÁMOP 5.3.6-11/1 Komplex telep-program (komplex humán szolgáltatás hozzáférés biztosítása)	Gyöngyös Város Önkormányzata	Gyöngyös Észak-nyugati városrészének közösségi integrációs programja	149.999.267	100
TIOP 1.1.1-09/1 A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése	Gyöngyös-Pálosvörösmart Intézményfenntartó Társulás	Digitális infrastruktúra fejlesztése a gyöngyösi Arany János Általános Iskolában és a Kálváriaparti Általános és Sportiskolában	51.810.000	100
TIOP 1.2.3-08/1 Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése - "Tudásdepó-Expressz"	Gyöngyös Város Önkormányzata	Összehangolt könyvtári infrastruktúra fejlesztés Heves megyében - Gyöngyösi konzorcium	27.683.187	100

Forrás: <http://palyazat.gov.hu/>

Ábrajegyzék

1. Vállalkozások megoszlása ágazatonként	27. oldal
2. Feldolgozóipari tevékenység megoszlása	28. oldal
3. Barnamezős övezetek Gyöngyösön	32. oldal
4. Gyöngyös idegenforgalmi fejlesztésének stratégiai célrendszere	36. oldal

Táblázatjegyzék

1. Lakónépesség alakulása	8. oldal
2. Lakónépesség életkor szerinti eloszlása	8. oldal
3. Születések és halálozások száma 2001-2014	8. oldal
4. Vándorlási mutatók	9. oldal
5. Állandó népesség száma (fő)	9. oldal
6. Az álláskeresők száma és változása	10. oldal
7. Főbb foglalkoztatási adatok	10. oldal
8. 2014 évi munkanélküliségi adatok	11. oldal
9. A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint, Gyöngyösön	11. oldal
10. Foglalkoztatottság nemeként Gyöngyösön 2011-ben (fő)	11. oldal
11. Közfoglalkoztatottak Gyöngyösön (kumulált érték)	12. oldal
12. Bölcsődei férőhelyek	14. oldal
13. Bölcsődék és családi napközik Gyöngyösön	14. oldal
14. Óvodai ellátás	15. oldal
15. Tanulók száma a nappali oktatásban, gyógypedagógiai férőhelyekkel együtt	16. oldal
16. Középiskolai oktatás	17. oldal
17. A gyöngyösi Károly Róbert Főiskola hallgatói számai	18. oldal
18. A Károly Róbert Főiskola innovációs projektjei a 2007-2013 közötti időszakban	19. oldal
19. A fekvőbeteg szakellátás struktúra váltást követő szerkezete	21. oldal
20. Szociális ellátás igénybe vétele 2013-ban és 2014-ben Gyöngyösön	23. oldal
21. Vállalkozások gazdasági helyzete	25. oldal
22. Regisztrált vállalkozások Gyöngyösön	26. oldal
23. A hús legnagyobb adózó ágazati megoszlása Gyöngyösön (2014)	27. oldal
24. Legnagyobb foglalkoztatók (2014)	28. oldal
25. Vendégek száma összesen a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	33. oldal
26. Vendégéjszakák száma (éj)	33. oldal
27. Új építésű lakásállományok alakulása 2009-2013	44. oldal
28. Városi intézmények	45. oldal
29. 2014. évi költségvetés	49. oldal
30. 2015. évben betervezett közhatalmi, ezen belül helyi adó, bevételek	51. oldal
31. Sport célú és civil szervezetek támogatása (ezer Ft)	51. oldal
32. Átfogó és tematikus célok	56. oldal
33. Helyi adóbevételek becslése	70. oldal
34. Heves megyei ITP lehetséges forrásfelhasználása intézkedésenként	72. oldal
35. Felsőoktatási szakok	83. oldal